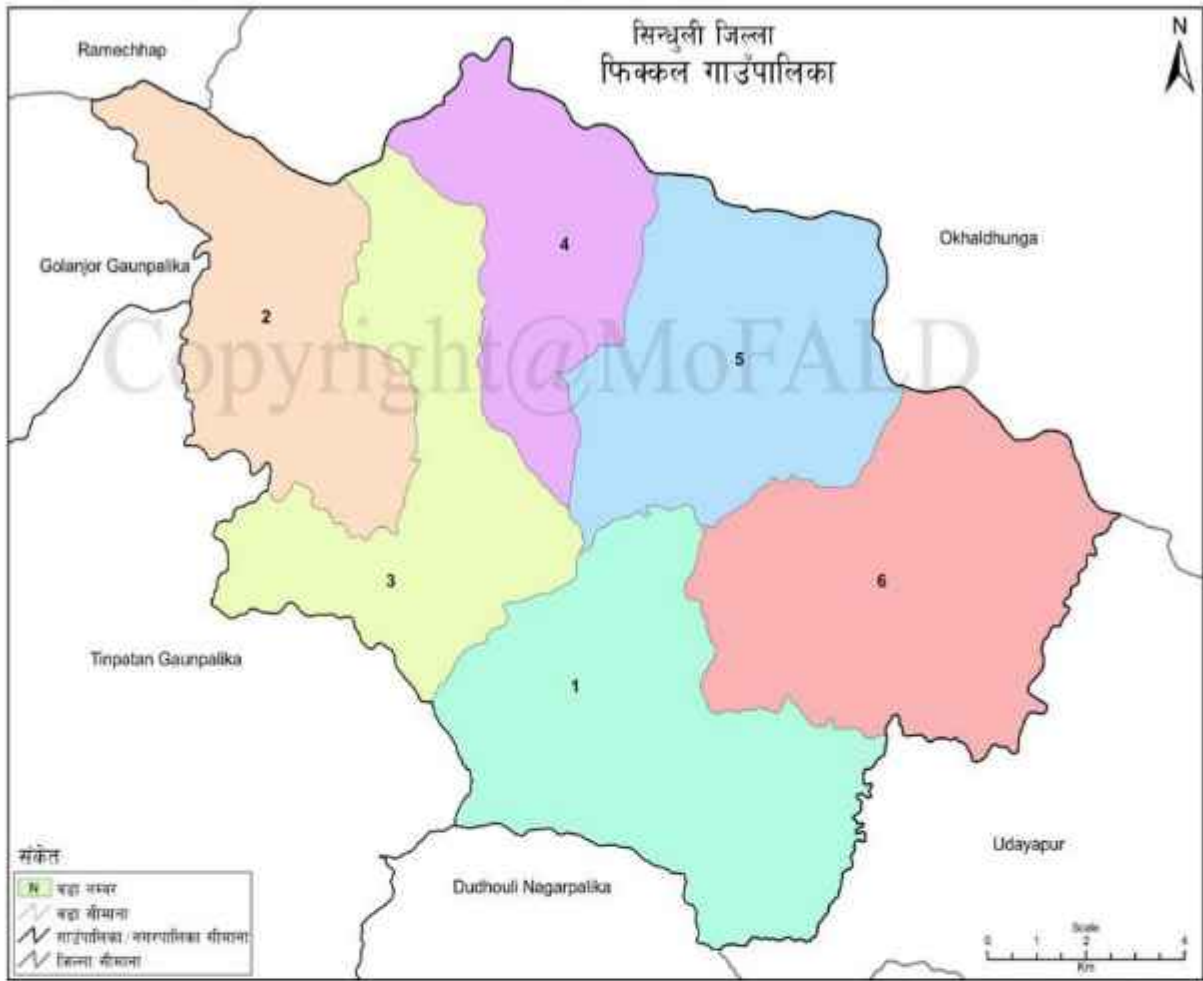

खण्ड ११: फिक्कल गाउँपालिका

जम्मा जनसंख्या	: १५९१० (संस्थागत बाहेक)
क्षेत्रफल	: १८६.०६ वर्ग कि.मि.
जम्मा वडा संख्या	: ६
केन्द्र	: खाडसाड

सिमाना

पूर्व: उदयपुर र ओखलढुङ्गा जिल्ला	पश्चिम: गोलन्जोर र तीनपाटन गा.पा.
उत्तर: ओखलढुङ्गा र रामेछाप जिल्ला	दक्षिण: दुधौली न.पा. र उदयपुर जिल्ला

परिचय

जिल्ला सदरमुकामदेखि फिक्कल गाउँपालिकाको कार्यालय सम्मको दुरी: ७५ कि.मि.

तालिका ११.१ : फिक्कल गा.पा. को कार्यालय देखि वडा कार्यालय सम्मको दुरी

वडा नं.	फिक्कल गा.पा. को कार्यालय देखि वडा कार्यालय सम्मको दुरी (कि.मि.)	वडा नं.	फिक्कल गा.पा. को कार्यालय देखि वडा कार्यालय सम्मको दुरी (कि.मि.)
१	४०	४	७
२	२५	५	९
३	२९	६	२२

मुख्य वनस्पति तथा वन्यजन्तुहरू

वनस्पतिहरू: सल्ला, साल, सिसौ, लालिगुरास, उत्तिस, चाँप, कटुस, खयर, पारिजात, खस्रु

वन्यजन्तुहरू: चितुवा, घोरल, मृग, वनविरालो, स्याल, बाँदर, लोखर्के, वन ढाडे, दुम्सी, खरायो

चराचुरुङ्गीहरू: तिन्ना, कालिज, लामपुच्छे, काग, काँडे भ्याकुर, कोकले, सुँगा, जुरेली, भँगेरा, ढुकुर, परेवा, वकुल्ला, पानी हाँस

जडीबुटीहरू: लौठ सल्ला, चिराईतो, अलैची, तेजपत्ता, घोड ताप्रे, जेठी मधु

प्रमुख चाडपर्वहरू

चाडपर्वहरू: दशैं, तिहार, माघे सङ्क्रान्ती, ल्होसार, तीज, क्रिसमस, उधौली, उभौली, रामनवमी, लदीपूजा, शिवरात्री, एकादशी

प्रमुख ऐतिहासिक तथा धार्मिक स्थलहरू

ऐतिहासिक स्थलहरू: फिक्कल गढी, दमार चौकी

धार्मिक स्थलहरू: महादेव डाँडाँको महादेव मन्दिर, केराउवारी गुफा, मोझखर्क गुम्बा, तारा डोल्मा मूर्ति, रचनेको सिद्धमन्दिर सिद्धथाम, सुत्केरी ढुङ्गा मोझखर्क, विष्णु पादुका मन्दिर चन्डी भन्ज्याङ्ग, महादेव खोलाको महादेव गुफा, महाकाली देवी अनीरुद्र महादेव साँघुरी, खोलागाँउमा रहेको सतिका शताब्दी घर, उल्का पिण्ड खसेको स्थान महादेव डाँडा

उत्पादन हुने मुख्य बाली

अस्थायी बाली: धान, मकै, गहुँ, तोरी

स्थायी बाली: जुनार, सुन्तला, किवि, आँप

एग्रोभेटहरूको संख्या: १

मुख्य नदी/खोला:सुनकोशी नदी, सोखु खोला, वादुरा खोला, नीहुरे खोला

पोखरी/ताल र सिमसार क्षेत्र:नाग पोखरी

पर्यटन तथा मनोरञ्जन

स्थानीय तहका प्रमुख पर्यटकीय स्थलहरू: फिक्कल चुचुरो, सुनकोशी नदी किनार

होमस्टे: चनौटे होमस्टे

मनोरञ्जन पार्क, उद्यान: चण्डी भन्ज्याङ्ग पार्क, उद्धव स्मृति पार्क

स्थानीय हाट बजारहरूको विवरण

तालिका ११.२ : स्थानीय हाट बजारहरूको विवरण

हाटबजारकोनाम	ठेगाना	हाटबजारलाग्नेदिन
हाट बजार प्रवर्द्धन तथा विक्री केन्द्र	फिक्कल गा.पा.-४	मङ्गलवार

सहकारी संस्थाहरूको प्रकार र संख्या

तालिका ११.३ : सहकारी संस्थाहरूको विवरण

सहकारी संस्थाको प्रकार	संख्या
बचत तथा ऋण	९
महिला सहकारी	२
कृषि सहकारी (मौरीपालन)	१७

व्यक्तिगत घटना दर्ताको संख्या

तालिका ११.४ : व्यक्तिगत घटना दर्ताको विवरण

आ.व	घटनाको विवरण				
	जन्मदर्ता	विवाह दर्ता	मृत्यु दर्ता	पारपाचुके	बसाँइसराई
२०७९/८०	५८६	२१९	१२२	६	८४
२०७८/७९	६६०	२७२	१४७	२	९१
२०७७/७८	३६७	९२	१३३	२०	५२

परिवारमा खानेपानीको मुख्य स्रोत

जनगणनाको प्राप्त नतिजा अनुसार यस गाउँपालिकाको कुल ३४३६ (संस्थागत बाहेक) परिवार मध्ये खानेपानीको मुख्य स्रोतको रूपमा धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र) प्रयोग गर्ने ६७.२% र धारा/पाइप (घरपरिसर बाहिर) ३०.१%, टयुववेल/हाते पम्प ०.०३%, ढाकिएको इनार ०.३%, खुला इनार/कुवा १.७%, मूल धारा ०.१%, नदी/खोला ०.५% र अन्य स्रोत प्रयोग गर्ने परिवार ०.०३% रहेका छन् ।

वडागत रूपमा हेर्दा वडा नं. २ मा सबैभन्दा बढी ८५.७% परिवारले धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र) खानेपानीको मुख्य स्रोतको रूपमा प्रयोग गर्ने गरेको पाइएको छ भने सबैभन्दा कम वडा नं. ५ मा ४०.२% परिवारले धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र) खानेपानीको मुख्य स्रोतको रूपमा प्रयोग गर्ने गरेको पाइएको छ। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका ११.५ मा दिइएको छ ।

तालिका ११.५ : खानेपानीको मुख्य स्रोत अनुसार परिवारको संख्या

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	पिउने पानीको मुख्य स्रोत								
			धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र)	धारा/पाइप (घरपरिसर बाहिर)	टयुववेल/हाते पम्प	ढाकिएको इनार	खुला इनार/ कुवा	मूल धारा	नदी/ खोला	जार बोतल	अन्य
१	संख्या	७०७	५३४	१६३	०	४	५	०	०	०	१
	%	१००	७५.५	२३.१	०.०	०.६	०.७	०.०	०.०	०.०	०.१
२	संख्या	४७७	४०९	३८	०	२	२०	०	८	०	०
	%	१००	८५.७	८.०	०.०	०.४	४.२	०.०	१.७	०.०	०.०
३	संख्या	५७२	४७५	९४	०	०	३	०	०	०	०
	%	१००	८३.०	१६.४	०.०	०.०	०.५	०.०	०.०	०.०	०.०
४	संख्या	६००	२६८	३२४	०	०	६	१	१	०	०
	%	१००	४४.७	५४.०	०.०	०.०	१.०	०.२	०.२	०.०	०.०
५	संख्या	४६८	१८८	२७८	०	१	१	०	०	०	०
	%	१००	४०.२	५९.४	०.०	०.२	०.२	०.०	०.०	०.०	०.०
६	संख्या	६१२	४३४	१३७	१	३	२५	४	८	०	०
	%	१००	७०.९	२२.४	०.२	०.५	४.१	०.७	१.३	०.०	०.०
जम्मा	संख्या	३४३६	२३०८	१०३४	१	१०	६०	५	१७	०	१
	%	१००	६७.२	३०.१	०.०३	०.३	१.७	०.१	०.५	०.०	०.०३

परिवारमा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन

जनगणनाको नतिजाले यस गाउँपालिकाको कुल परिवारमध्ये सबैभन्दा बढी (९२.१%) परिवारले खाना पकाउन अक्सर काठ/दाउरा प्रयोग गर्ने गरेको देखाएको छ । खाना पकाउन अक्सर एल.पि. ग्याँस प्रयोग गर्ने परिवार ७.७% रहेका छन् भने बायोग्याँस प्रयोग गर्ने परिवार ०.१% र मट्टितेल प्रयोग गर्ने परिवार ०.१% रहेको छ भने बाँकी अन्य रहेका छन् ।

वडा अनुसार खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन हेर्दा सबैभन्दा बढी काठ/दाउरा प्रयोग गर्ने परिवार वडा नं. ३ मा ९८.३% र कम वडा नं. ४ मा ८४.२% रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका ११.६ मा दिइएको छ ।

तालिका ११.६ : परिवारमा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन अनुसार परिवार संख्या

वडा नं.	संख्या/ %	जम्मा परिवार संख्या	खाना पकाउने इन्धनको मुख्य स्रोत						
			काठ/ दाउरा	एल.पि. ग्याँस	बिजुली	गुइठा/ गोहरा	बायो ग्याँस	मट्टितेल	अन्य
१	संख्या	७०७	६८४	२२	०	०	०	०	१
	%	१००	९६।७	३।१	०।०	०।०	०।०	०।०	०।१
२	संख्या	४७७	४४७	२९	०	०	०	०	१
	%	१००	९३।७	६।१	०।०	०।०	०।०	०।०	०।२
३	संख्या	५७२	५६२	८	०	०	०	२	०
	%	१००	९८।३	१।४	०।०	०।०	०।०	०।३	०।०
४	संख्या	६००	५०५	९४	०	०	०	१	०
	%	१००	८४।२	१५।७	०।०	०।०	०।०	०।२	०।०
५	संख्या	४६८	४१०	५८	०	०	०	०	०
	%	१००	८७।६	१२।४	०।०	०।०	०।०	०।०	०।०
६	संख्या	६१२	५५५	५३	०	०	४	०	०
	%	१००	९०।७	८।७	०।०	०।०	०।७	०।०	०।०
जम्मा	संख्या	३४३६	३१६३	२६४	०	०	४	३	२
	%	१००	९२।१	७।७	०।०	०।०	०।१	०।१	०।१

परिवारमा बत्ती बाल्न अक्सर प्रयोग गरिने स्रोत

जनगणनाको नतिजा अनुसार यस गाउँपालिकाका ५५.७% परिवारहरूले आफू बसोबास गरेको घर/आवासीय एकाइमा बत्ती बाल्नका लागि अक्सर बिजुली प्रयोग गर्ने गरेको देखिएको छ । त्यसैगरी बत्ती बाल्नका लागि अक्सर सोलार/सौर्य उर्जा प्रयोग गर्ने ४२.२% र अन्य इन्धन प्रयोग गर्ने परिवार न्यून रहेको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका ११.७ मा दिइएको छ ।

तालिका ११.७ : परिवारमा बत्ती बाल्न अक्सर प्रयोग गरिनेस्रोत अनुसार परिवार संख्या

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	बत्ती बाल्न प्रयोग गरिने इन्धनको मुख्य स्रोत				
			बिजुली	सोलार/सौर्यउर्जा	मट्टितेल	बायोग्यास	अन्य
१	संख्या	७०७	२०२	४८२	५	०	१८
	%	१००	२८.६	६८.२	०.७	०.०	२.५
२	संख्या	४७७	४५५	१७	०	०	५
	%	१००	९५.४	३.६	०.०	०.०	१.०
३	संख्या	५७२	३५१	१९९	२०	०	२
	%	१००	६१.४	३४.८	३.५	०.०	०.३
४	संख्या	६००	४४४	१४३	२	०	११
	%	१००	७४.०	२३.८	०.३	०.०	१.८
५	संख्या	४६८	११९	३४३	१	०	५
	%	१००	२५.४	७३.३	०.२	०.०	१.१
६	संख्या	६१२	३४२	२६६	१	०	३
	%	१००	५५.९	४३.५	०.२	०.०	०.५
जम्मा	संख्या	३४३६	१९१३	१४५०	२९	०	४४
	%	१००	५५.७	४२.२	०.८	०.०	१.३

परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय

जनगणनाको नतिजा अनुसार यस गाउँपालिकाका कुल ३४३६(संस्थागत बाहेक)परिवारमध्ये अधिकांश ९८.७% परिवारले कुनै न कुनै प्रकारको शौचालयको प्रयोग गर्ने गरेका छन् भने १.३% परिवारहरूसँग मात्र शौचालयको पहुँच नभएको देखिन्छ।

वडागत रूपमा हेर्दा सेप्टिक ट्याङ्कमा जोडिएको फलस भएको शौचालय प्रयोग गर्ने परिवार सबैभन्दा बढीवडा नं. ५ मा (९६.२%) र सबैभन्दा कम वडा नं. ४ मा (६४.८%) रहेका छन् । शौचालय नभएको परिवार सबैभन्दा बढी वडा नं. २ मा ३.४% रहेका छन् भने सबैभन्दा कमवडा नं. ३ मा ०.२% रहेका छन्। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका ११.८ मा दिइएको छ।

तालिका ११.८ : परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालयको प्रकार अनुसार परिवार संख्या

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय				
			फलस भएको (सार्वजनिक ढल)	फलस भएको (सेप्टिक टयाङ्क)	साधारण	सार्वजनिक	चर्पी नभएको
१	संख्या	७०७	९	६७३	१९	२	४
	%	१००	१.३	९५.२	२.७	०.३	०.६
२	संख्या	४७७	१२	४४४	५	०	१६
	%	१००	२.५	९३.१	१.०	०.०	३.४
३	संख्या	५७२	३४	५१७	२०	०	१
	%	१००	५.९	९०.४	३.५	०.०	०.२
४	संख्या	६००	६	३८९	१९८	०	७
	%	१००	१.०	६४.८	३३.०	०.०	१.२
५	संख्या	४६८	४	४५०	५	२	७
	%	१००	०.९	९६.२	१.१	०.४	१.५
६	संख्या	६१२	५	५०२	९५	१	९
	%	१००	०.८	८२.०	१५.५	०.२	१.५
जम्मा	संख्या	३४३६	७०	२९७५	३४२	५	४४
	%	१००	२.०	८६.६	१०.०	०.१	१.३

परिवारमा उपलब्ध साधन/सुविधाहरू

जनगणनामा देशका हरेक परिवारमा भएका साधन तथा सेवा सुविधाहरूका विवरण अनुसार यस गाउँपालिकामा ७.५४% परिवारहरूमा उल्लिखित कुनै पनि साधन/सुविधाहरू उपलब्ध नभएको पाइयो भने ९२.४६% परिवारमा कम्तिमा एक किसिमको साधन/सुविधा उपलब्ध भएको पाइएको छ । यस गाउँपालिकामा साधारण मोबाइल फोन हुने ९३.८९% र स्मार्ट मोबाइल फोन हुने ४८.३२% परिवार देखिएको छ । यसैगरी वडागत रूपमा हेर्दा कुनै पनि सुविधा उपलब्ध नभएको परिवार सबैभन्दा बढी वडा नं. ६ मा १३.७३% र कम वडा नं. २ मा २.३१% रहेको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका ११.९ मा दिइएको छ ।

तालिका ११.९ : घरायसी साधन/सुविधा अनुसारको परिवार संख्याको विवरण

वडा नं.	संख्या/%	१	२	३	४	५	६	फिक्कल	
जम्मा परिवार संख्या	संख्या	७०७	४७७	५७२	६००	४६८	६१२	३४३६	
कुनै सुविधा नभएको परिवार	संख्या	६२	११	३६	३८	२८	८४	२५९	
	%	८.७७	२.३१	६.२९	६.३३	५.९८	१३.७३	७.५४	
कम्तिमा एक सुविधा भएको परिवार	संख्या	६४५	४६६	५३६	५६२	४४०	५२८	३१७७	
	%	९१.२३	९७.६९	९३.७१	९३.६७	९४.०२	८६.२७	९२.४६	
घरायसी सुविधाका साधनहरू	रेडियो सुविधा	संख्या	३६८	२४१	३६९	२३०	२६१	२३२	१७०१
		%	५७.०५	५१.७२	६८.८४	४०.९३	५९.३२	४३.९४	५३.५४
	टेलिभिजन	संख्या	५२	११३	१२३	१०८	३७	७१	५०४
		%	८.०६	२४.२५	२२.९५	१९.२२	८.४१	१३.४५	१५.८६
	ल्याण्डलाइनटेलिफोन	संख्या	४	५	१	०	३	५	१८
		%	०.६२	१.०७	०.१९	०.००	०.६८	०.९५	०.५७
	मोबाइलफोन (साधारण)	संख्या	६००	४४७	४९२	५३८	४२९	४७७	२९८३
		%	९३.०२	९५.९२	९१.७९	९५.७३	९७.५०	९०.३४	९३.८९
	स्मार्टमोबाइलफोन	संख्या	४०५	२२९	१०७	२१६	२९७	२८१	१५३५
		%	६२.७९	४९.१४	१९.९६	३८.४३	६७.५०	५३.२२	४८.३२
	कम्प्युटर/ल्यापटप	संख्या	१०	२५	११	३०	५	९	९०
		%	१.५५	५.३६	२.०५	५.३४	१.१४	१.७०	२.८३
	इन्टरनेटसुविधा	संख्या	३	७२	२	४९	८	५६	१९०
		%	०.४७	१५.४५	०.३७	८.७२	१.८२	१०.६१	५.९८

वडा नं.	संख्या/%	१	२	३	४	५	६	फिक्कल
कार/जीप/भ्यान	संख्या	५	२	३	०	८	३	२१
	%	०.७८	०.४३	०.५६	०.००	१.८२	०.५७	०.६६
मोटरसाइकल/स्कुटर	संख्या	४२	६४	१६	६१	३५	४१	२५९
	%	६.५१	१३.७३	२.९९	१०.८५	७.९५	७.७७	८.१५
साइकल	संख्या	२	२	२	६	३	०	१५
	%	०.३१	०.४३	०.३७	१.०७	०.६८	०.००	०.४७
विद्युतीयपंखा	संख्या	१	१६	७	७८	१७	१२	१३१
	%	०.१६	३.४३	१.३१	१३.८८	३.८६	२.२७	४.१२
रेफ्रिजरेटर	संख्या	०	१	१	४२	१२	९	६५
	%	०	०.२१	०.१९	७.४७	२.७३	१.७०	२.०५
वासिडमेशन	संख्या	०	०	०	०	०	०	०
	%	०	०	०	०	०	०	०
एयरकन्डिसनर	संख्या	०	१	०	०	०	०	१
	%	०	०.२१	०.००	०.००	०.००	०.००	०.०३

जनसंख्या, लैङ्गिक अनुपात, परिवार संख्या, परिवारको औसत आकार र साक्षरता दर

जनगणनाको अन्तिम नतिजाअनुसारफिक्कल गाउँपालिकाको जनसंख्या १५९१० जना रहेको छ । यस गाउँपालिकाभित्र ३४३६ परिवारहरू बसोबास गरेको देखिन्छ । यस गाउँपालिकामा परिवारको औसत आकार ४.६३ रहेको छ भने लैङ्गिक अनुपात ९५.८६ (अर्थात १०० जना महिलामा ९५.८६ जना पुरुष) र साक्षरता दर ७५.२५% रहेको छ ।

वडा अनुसार सबैभन्दा कम जनसंख्या (१९५५ जना) वडा नं. ५ मा बढी जनसंख्या (३७१५ जना) वडा नं. १मा रहेको छ। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका ११.१० मा दिइएको छ ।

तालिका ११.१० : जनसंख्या, लैङ्गिक अनुपात, परिवार संख्या र परिवारको औसत आकार

स्थानीय तह/वडा	२०७८							साक्षरता दर (प्रतिशतमा)		
	परिवार संख्या	जम्माजनसंख्या	पुरुष	महिला	परिवारकोऔसत आकार	लैङ्गिकअनुपात				
							जम्मा	पुरुष	महिला	
फिक्कल गा.पा.	३४३६	१५९१०	७७८७	८१२३	४.६३	९५.८६	७५.२५	८०.८१	७०.००	
१	७०७	३७१५	१८३७	१८७८	५.२५	९७.८२	७२.६९	७७.९७	६७.५४	
२	४७७	२२७३	११००	११७३	४.७७	९३.७८	८२.८६	८८.१०	७८.०२	
३	५७२	२५५४	१२४५	१३०९	४.४७	९५.११	७१.५८	७८.५८	६५.०२	
४	६००	२५८६	१२८१	१३०५	४.३१	९८.१६	६९.९३	७६.४२	६३.६९	
५	४६८	१९९५	९६८	१०२७	४.२६	९४.२६	७८.८६	८४.१०	७४.०९	
६	६१२	२७८७	१३५६	१४३१	४.५५	९४.७६	७८.२५	८२.६९	७४.१२	

गाउँपालिकामा जातजातिको अवस्था

यस गाउँपालिकामा २०७८ सालको जनगणनाअनुसार जातजातिको अवस्था हेर्दा प्रमुख ५ वटा जातिले ५०% भन्दा बढी हिस्सा ओगटेको देखिन्छ जसमा मगर (२०.५५%), सुनुवार(१७.५७%), क्षेत्री (११.१६%), ब्राह्मण (१०.९८%) र विश्वकर्मा(८.१८%) रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका ११.११ मा दिइएको छ।

जिल्ला वस्तुगत विवरण, सिन्धुली

१४२।पेज

तालिका ११.११ : गाउँपालिकामा जातजाति अनुसारको जनसंख्या

जातजातिको नाम	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
जम्मा	१५९१०	१००	७७८७	१००	८१२३	१००
क्षेत्री	१७७५	११.१६	९१३	११.७२	८६२	१०.६१
ब्राह्मण (पहाड)	१७४७	१०.९८	८५८	११.०२	८८९	१०.९४
मगर	३२७०	२०.५५	१६०५	२०.६१	१६६५	२०.५०
तामाङ	८९९	५.६५	४५७	५.८७	४४२	५.४४
नेवा: (नेवार)	७५९	४.७७	३७२	४.७८	३८७	४.७६
विश्वकर्मा	१३०२	८.१८	६३२	८.१२	६७०	८.२५
राई	९७३	६.१२	४६८	६.०१	५०५	६.२२
परियार	८२४	५.१८	३६४	४.६७	४६०	५.६६
ठकुरी	१४	०.०९	४	०.०५	१०	०.१२
मिजार	९११	५.७३	४२६	५.४७	४८५	५.९७
तेली	११	०.०७	५	०.०६	६	०.०७
सन्यासी/दशनामी	७२	०.४५	२८	०.३६	४४	०.५४
घर्ती/भुजेल	३०६	१.९२	१५२	१.९५	१५४	१.९०
हजाम/ठाकुर	२७	०.१७	१३	०.१७	१४	०.१७
माझी	१८२	१.१४	८६	१.१०	९६	१.१८
सुनुवार	२७९६	१७.५७	१३८४	१७.७७	१४१२	१७.३८
अन्य	४२	०.२६	२०	०.२६	२२	०.२७

मातृभाषाको अवस्था

यस गाउँपालिकामा २०७८ सालको जनगणना अनुसार मातृभाषाको अवस्था हेर्दा प्रमुख ५ वटा मातृभाषाले ९०% भन्दा बढी हिस्सा ओगटेको देखिन्छ जसमा नेपाली(६४.६८%), मगर धुत (१५.३६%), सुनुवार (६.७९%), तामाङ (४.५५%) र खाम्बुले (३.६०%) रहेका छन्। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका ११.१२ मा दिइएको छ।

तालिका ११.१२ : गाउँपालिकामा बोलिने मातृभाषा अनुसारको जनसंख्या

मातृभाषा	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
जम्मा	१५९१०	१००	७७८७	१००	८१२३	१००
नेपाली	१०२९१	६४.६८	५००४	६४.२६	५२८७	६५.०९
मैथिली	२१	०.१३	१२	०.१५	९	०.११
तामाङ	७२४	४.५५	३६९	४.७४	३५५	४.३७
नेपालभाषा (नेवारी)	४०१	२.५२	१९५	२.५०	२०६	२.५४
मगर धुत	२४४४	१५.३६	१२००	१५.४१	१२४४	१५.३१
राई	२२६	१.४२	१०३	१.३२	१२३	१.५१
सुनुवार	१०८१	६.७९	५४७	७.०२	५३४	६.५७
वाम्बुले	५७२	३.६०	२८४	३.६५	२८८	३.५५
जेरो/जेरुङ	१४१	०.८९	६७	०.८६	७४	०.९१
अन्य	९	०.०६	६	०.०८	३	०.०४

धर्म सम्बन्धी विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार नेपालमा जम्मा १० वटा धर्म देखिएका छन् जसमध्ये यस गाउँपालिकामा ४ वटा धर्म मान्नेव्यक्तिहरू रहेका छन् । २०७८ सालको जनगणना अनुसार यस गाउँपालिकामा मानिने धर्म अनुसार हेर्दा सबैभन्दा बढी हिन्दु धर्म मान्ने ११९४३ (७५.०७%) जना रहेको छ भने सबैभन्दा कम क्रिश्चियन धर्म मान्ने २८० (१.७६%) जना रहेका छन् । यस सम्बन्धीविस्तृत विवरण तलको तालिका ११.१३ मा दिइएको छ ।

तालिका ११.१३ : गाउँपालिकामा धर्म अनुसारको जनसंख्या

धर्म	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
जम्मा	१५९१०	१००.०	७७८७	१००.०	८१२३	१००.०
हिन्दु	११९४३	७५.०७	५८२८	७४.८४	६११५	७५.२८
बौद्ध	१२२२	७.६८	६१८	७.९४	६०४	७.४४

जिल्ला वस्तुगत विवरण, सिन्धुली
१४४।पेज

धर्म	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
किरात	२४६५	१५.४९	१२०५	१५.४७	१२६०	१५.५१
क्रिश्चियन	२८०	१.७६	१३६	१.७५	१४४	१.७७

पाँच वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको जन्म दर्ताको अवस्था

फिक्कल गाउँपालिकामा ५ वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाहरू १५२८ जना रहेकोमा ७४.०२% बालबालिकाको जन्म दर्ता भएको देखिन्छ। कुल छोराको संख्यामध्ये ७४.०७%को जन्म दर्ता भएको देखिन्छ भने कुल छोरीको संख्यामध्ये ७३.६५% को जन्मदर्ता भएको देखिन्छ। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका ११.१४ मा दिइएको छ।

तालिका ११.१४ : पाँच वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको जन्म दर्ताको अवस्था

५ वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका जनसंख्या	जम्मा बालबालिका	जन्मदर्ता भएका	जन्मदर्ता नभएका
जम्मा	१५२८	११३१	३९७
प्रतिशत	१००	७४.०२	२५.९८
छोराको संख्या	७८८	५८६	२०२
प्रतिशत	१००	७४.३७	२५.६३
छोरीको संख्या	७४०	५४५	१९५
प्रतिशत	१००	७३.६५	२६.३५

कृषि सम्बन्धी विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ मा राष्ट्रिय कृषि गणना सञ्चालनको लागि प्रत्येक परिवारमा जग्गा जमिन तथा पशुपन्छीको विवरण सहित कृषक परिवार विवरणका आधारमा नमुना फ्रेम (Sample Frame) तयार गरिएको थियो। उक्त फ्रेमका आधारमा वडा वा गणना क्षेत्र छनोट गरी कृषि परिवारको विस्तृत विवरण संकलन गरिएको थियो। राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार फिक्कल गाउँपालिकामा ३,४३६ (संस्थागत बाहेक) घरपरिवारमा जनसंख्या रहेको छ। राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ को नतिजा अनुसार फिक्कल गाउँपालिकाको कुल ३,४३६ घरपरिवार मध्ये जम्मा ३,२७४ कृषक परिवार रहेको देखिन्छ जुन कुल परिवारको ९५.३% हुन आउँछ। फिक्कल गाउँपालिकामा रहेका ३,२७४ कृषक परिवारले जम्मा ७,७९३ वटा कित्ता जग्गामा १,९४९.७ हेक्टर जमिनमा कृषि चलाउन गरेको देखिन्छ। यस हिसाबले औषतमा एउटा कृषक

जिल्ला वस्तुगत विवरण, सिन्धुली

१४५।पेज

परिवारले २.४ कित्ता जग्गामा खेती गरेको देखिन्छ भने औषतमा एक कृषक परिवारसँग ०.६० हेक्टर कृषि जमिन रहेको देखिन्छ । फिक्कल गाँउपालिकामा खेती गरिएको कुल १,९४९.७ हेक्टर जमिन मध्ये ३०६.७ हेक्टर जमिनमा सिंचाई सुविधा पुगेको देखिन्छ । यस हिसावले कुल कृषि योग्य जग्गाको १५.७३% भूभागमा मात्र सिंचाई सुविधा पुगेको देखिन्छ ।

तालिका ११.१५ : कृषक संख्या, चलन गरेको जग्गाको क्षेत्रफल, कित्ता संख्या र सिंचित क्षेत्रफल

क्षेत्र	संख्या/क्षेत्रफल (हेक्टर)
कृषक परिवार जम्मा संख्या	३,२७४
कृषक परिवारले चलन गरेको जम्मा क्षेत्रफल (हेक्टर)	१,९४९.७
जम्मा कित्ता संख्या	७,७९३
औषत कित्ता संख्या	२.४
सिंचित क्षेत्रफल (हेक्टर)	३०६.७

जग्गाको उपभोग

राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ को नतिजा अनुसार यस गाँउपालिकामा जग्गाको उपभोग सम्बन्धी विवरण हेर्दा कृषक परिवारले आफ्नो स्वामित्वको जग्गामा मात्र कृषि चलन गर्ने परिवार संख्या २,९९५ (९१.५%) रहेको देखिन्छ जसले १,७६७ हेक्टर (९०.६%) जग्गामा कृषि चलन गरेको पाइन्छ । त्यस्तै एक भन्दा बढी प्रकारको स्वामित्व भएको जग्गा कमाउने कृषक परिवार संख्या २७९ (८.५ %) रहेको र यस्तो जग्गाको क्षेत्रफल १८५.७ हेक्टर (९.४%) रहेको छ ।

तालिका ११.१६ : कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको उपभोग

कृषक परिवारको किसिम	परिवार संख्या	%	क्षेत्रफल (हेक्टर)	%
जम्मा	३,२७४	१००	१,९४९.७	१००
एक प्रकारको स्वामित्व भएको जग्गा कमाउने	२,९९५	९१.५	१,७६७	९०.६
परिवारको हकको जग्गा मात्र कमाउने	२,९७८	९१.४३	१,७५२.७	९१.१९
अरूको हकको जग्गा मात्र कमाउने	१७	०.५७	१४.३	०.८१
अन्य प्रकारको उपभोग अन्तर्गत	०		०	
एकभन्दा बढी प्रकारको स्वामित्व भएको जग्गा कमाउने	२७९	८.५	१८२.७	९.४

जिल्ला वस्तुगत विवरण, सिन्धुली

१४६।पेज

जग्गाको उपयोग

कृषि चलनले के कस्ता वाली कति क्षेत्रफलमा लगाएको छ भन्नेविश्लेषण गर्दा राष्ट्रिय कृषि गणनाको नतिजा अनुसार यस गाँउपालिकामा खेतीयोग्य जग्गामा कृषि चलन गर्ने परिवार संख्या ३,२६५ छ भने खेतीयोग्य जमिनको कुल क्षेत्रफल १,४२५.९ हेक्टर रहेको छ जुन ७३.१% हो।

खेतीयोग्य जग्गामा खेतीपाती गरिरहेका ३,२६५ परिवार मध्ये सबै परिवारले १,३६.८ हेक्टर (६८.६%) जग्गामा अस्थायी वाली लगाएको पाइन्छ । त्यस्तै अन्य खेतीयोग्य जग्गामा वाली लगाउने कृषक परिवारको संख्या ५३१ र यस्ता जग्गाको क्षेत्रफल ८९.१ हेक्टर (४.६%) रहेको छ । यसैगरी १,१०६ कृषक परिवारले २५३ हेक्टर जमिन (१३%) मा स्थायी वाली लगाएको पाइन्छ । त्यस्तै स्थायी चौरचरन, निजी वनबनेलो, पोखरी तथा अन्य जग्गाको क्षेत्रफल २७०.८ हेक्टर रहेको पाइन्छ ।

तालिका ११.१७ : कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको उपयोग

कृषक परिवारको किसिम	परिवार संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	क्षेत्रफल(%)
जम्मा	३,२७४	१,९४९.७	१००
जम्मा खेतीयोग्य जग्गा	३,२६५	१,४२५.९	७३.१
अस्थायी वाली लागेको जग्गा	३,२६५	१,३६.८	६८.६
अन्य खेतीयोग्य जग्गा	५३१	८९.१	४.६
स्थायी वाली लागेको जग्गा	१,१०६	२५३	१३
स्थायी चौरचरन, निजी वनबनेलो, पोखरी तथा अन्य जग्गा	३,२७४	२७०.८	१३.९

पशुपन्छीको विवरण

राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ को नतिजा अनुसार पशुचौपाया पाल्ने कृषक परिवार र पशुचौपायाको संख्या हेर्दा यस फिक्कल गाँउपालिकाका कुल ३,२७४ कृषक परिवारहरू मध्ये जम्मा ३,१७८ कृषक परिवार (९७.१%)ले पशुचौपाया पालन गरेकोदेखिन्छ । ती मध्ये २,६३८ कृषक परिवारले ९,४९९ वटा गाई/गोरु पालेको, १,६६३ कृषक परिवारले ३,५६२ वटा राँगा/भैसी पालेको, २,७३४ कृषक परिवारले २६,३७२ वटा बाख्रा/च्याडग्रा पालेको, २६ कृषक परिवारले ७१५ वटा भेंडा/भेंडी पालेको, १,०८० कृषक परिवारले २,२२१ वटा सुँगुर/बंगुर पालेको

देखिन्छ । यसैगरी कुखुरा तथा अन्य पन्छीतर्फहेर्दा २,८०४ कृषक परिवारसँग ३५,९१६ वटा कुखुरा र १०४ कृषक परिवारले ९७५ वटा अन्य पन्छीहरू पालेको देखिन्छ ।

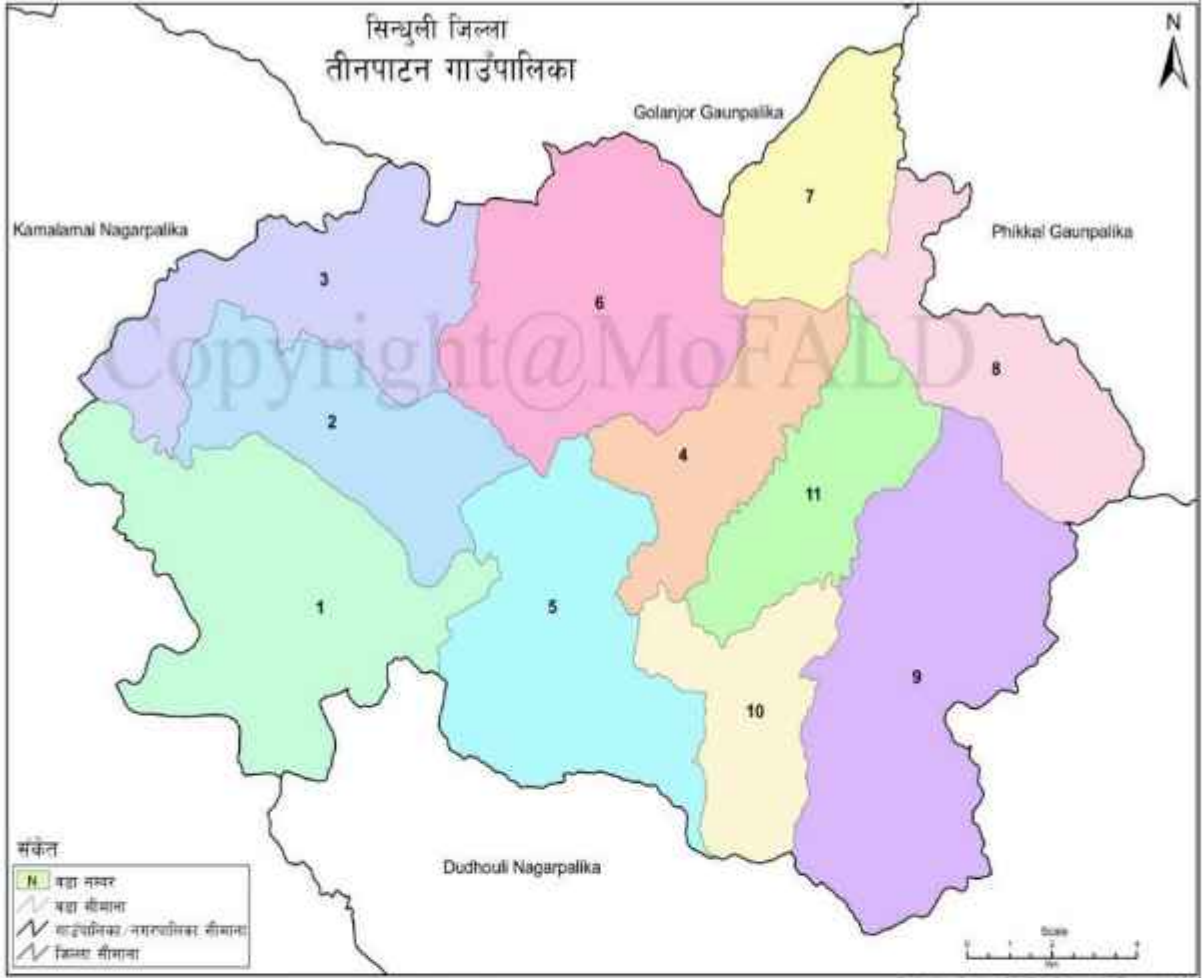
1

विवरण	संख्या	%
जम्मा कृषक परिवार	३,२७४	१००
पशुचौपाया पाल्ने कृषक परिवार	३,१७८	९७.१

तालिका ११.१८ : पाल्तु चौपाया र पन्छीको संख्या र कृषक परिवार

कृषक परिवारको किसिम	पाल्तु चौपाया/पन्छी पाल्ने कृषक परिवार	पाल्तु चौपाया/पन्छीको	
	संख्या	संख्या	%
पशु	३,१७८	४२,३६९	१००
गाईगोरू	२,६३८	९,४९९	२२.४२
राँगा/भैसी	१,६६३	३,५६२	८.४१
बाखा/च्याङ्ग्रा	२,७३४	२६,३७२	६२.२४
भेडा/भेडी	२६	७१५	१.६९
सुगुर/बंगुर	१,०८०	२,२२१	५.२४
अन्य पशु	०	०	०.००
पन्छी		३६,८९१	१००
कुखुरा	२,८०४	३५,९१६	९७.३६
अन्य पन्छी	१०४	९७५	२.६४

खण्ड १२: तीनपाटन गाउँपालिका

जम्मा जनसंख्या : ३४८८९ (संस्थागत बाहेक)

क्षेत्रफल : २८०.२६ वर्ग कि.मि.

जम्मा वडा संख्या : ११

केन्द्र : लाम्पनटार

सिमाना

पूर्व: दुधौली न.पा. र फिक्कल गा.पा.

पश्चिम: कमलामाई न.पा.

उत्तर: गोलन्जोर गा.पा.

दक्षिण: कमलामाई न.पा. र दुधौलीन.पा.

जिल्ला वस्तुगत विवरण, सिन्धुली

१४९।पेज

परिचय

जिल्ला सदरमुकामदेखितीनपाटन गाउँपालिकाको कार्यालय सम्मको दुरी: ३८ कि.मि.

तालिका १२.१ : तीनपाटन गा.पा. को कार्यालय देखि वडा कार्यालय सम्मको दुरी

वडा नं.	तीनपाटन गा.पा. को कार्यालय देखि वडा कार्यालय सम्मको दुरी (कि.मि.)	वडा नं.	तीनपाटन गा.पा. को कार्यालय देखि वडा कार्यालय सम्मको दुरी (कि.मि.)
१	१५	७	२०
२	१६	८	१०
३	२५	९	१०
४	७	१०	४
५	८	११	१
६	१५		

मुख्य वनस्पति तथा वन्यजन्तुहरू

वनस्पतिहरू: साल, सिमल, चिलाउने, चाप, अलैची, सिन्कौली, धुपी, सल्ला

वन्यजन्तुहरू: मृग, घोरल, चितल, खरायो, बाघ, भालु, स्याल, जरायो, वादर

चराचुरुंगीहरू: मयुर, कालिज, ढुकुर, परेवा, गिद्ध, चिल, बकुल्ला, कोइली

जडीबुटीहरू: बोजो, कुरिलो

प्रमुख चाडपर्वहरू

चाडपर्वहरू: दशैं, तिहार, माघे संक्रान्ती, ल्होसार, तीज

प्रमुखधार्मिक स्थलहरू

धार्मिक स्थलहरू: इच्छाश्वरी मन्दिर, बेङ्कटेश्वर मन्दिर, चँदाहा सिम्ले मन्दिर

उत्पादन हुने मुख्य बाली

अस्थायी बाली: धान, मकै, आलु, तरकारी, तोरी

एग्रीभेटहरूको संख्या: १०

जिल्ला वस्तुगत विवरण, सिन्धुली

१५०।पेज

मुख्य नदी/खोला : भालु खोला, चँदाहा खोला, लङ्गुर खोला, वाक्सु खोला, हाँडी खोला, हिले खोला

स्थानीय हाट बजारहरूको विवरण:

तालिका १२.२ : स्थानीय हाट बजारहरूको विवरण

हाट बजारको नाम	ठेगाना	हाट बजार लाग्ने दिन
चकमके बजार	तीनपाटन गा.पा.-११	शुक्रवार
भिमस्थान बजार	तीनपाटन गा.पा.-२	बुधवार
मझुवा दोभान बजार	तीनपाटन गा.पा.-५	विहिवार

सहकारीसंस्थाहरूको प्रकार र संख्या

तालिका १२.३ : सहकारी संस्थाहरूको विवरण

सहकारी संस्थाको प्रकार	संख्या
बचत तथा ऋण	२१
कृषि सहकारी	३२
उपभोक्ता सहकारी	८
दुग्ध सहकारी	५

व्यक्तिगत घटना दर्ताको संख्या

तालिका १२.४ : व्यक्तिगत घटना दर्ताको विवरण

आ.व	घटनाको विवरण					
	जन्मदर्ता	विवाह दर्ता	मृत्यु दर्ता	पारपाचुके	बसोइसराई गरी आएको	बसोइसराई गरी गएको
२०७९/८०	११९९	४९७	२५१	४२	३६	१००
२०७८/७९	१२८६	५३६	२८१	१९	७२	१४८
२०७७/७८	७६२	२९६	१६७	२	२९	११०

परिवारमा खानेपानीको मुख्य स्रोत

जिल्ला वस्तुगत विवरण, सिन्धुली

१५१।पेज

जनगणनाको प्राप्त नतिजाअनुसार यस गाउँपालिकाको कुल ७९१८ (संस्थागत बाहेक)परिवार मध्ये खानेपानीको मुख्य स्रोतको रूपमा धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र) प्रयोग गर्ने २७.७% र धारा/पाइप (घरपरिसर बाहिर) ५३.७%, टयुववेल/हाते पम्प ०.९%, ढाकिएको इनार १.७%, खुला इनार/कुवा ४.३%, मूल धारा १०.८%, नदी/खोला ०.७%, जार बोतल ०.०१% र अन्य स्रोत प्रयोग गर्ने परिवार ०.१% रहेका छन् ।

वडागत रूपमा हेर्दा वडा नं. ३ मा सबैभन्दा बढी ६१.२% परिवारले धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र) खानेपानीको मुख्य स्रोतको रूपमा प्रयोग गर्ने गरेको पाइएको छ भने सबैभन्दा कम वडा नं. ५ मा ३.८% परिवारले धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र) खानेपानीको मुख्य स्रोतको रूपमा प्रयोग गर्ने गरेको पाइएको छ। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १२.५ मा दिइएको छ ।

तालिका १२.५ : खानेपानीको मुख्य स्रोत अनुसार परिवारको संख्या

वडा नं.	संख्या/ %	जम्मा परिवार संख्या	पिउने पानीको मुख्य स्रोत								
			धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र)	धारा/पाइप (घरपरिसर बाहिर)	टयुववेल/हाते पम्प	ढाकिएको इनार	खुला इनार/ कुवा	मूल धारा	नदी/ खोला	जार बोटल	अन्य
१	संख्या	८३७	५०	५२२	२०	२९	१०२	१०६	७	१	०
	%	१००	६.०	६२.४	२.४	३.५	१२.२	१२.७	०.८	०.१	०.०
२	संख्या	८६६	३१५	४७१	४७	१४	१६	०	३	०	०
	%	१००	३६.४	५४.४	५.४	१.६	१.८	०.०	०.३	०.०	०.०
३	संख्या	५३३	३२६	८३	०	१९	२२	५१	३२	०	०
	%	१००	६१.२	१५.६	०.०	३.६	४.१	९.६	६.०	०.०	०.०
४	संख्या	७११	२६४	३०१	०	१०	५७	७७	०	१	१
	%	१००	३७.१	४२.३	०.०	१.४	८.०	१०.८	०.०	०.१	०.१
५	संख्या	८६१	३३	५४८	३	२	३९	२२९	७	०	०
	%	१००	३.८	६३.६	०.३	०.२	४.५	२६.६	०.८	०.०	०.०
६	संख्या	८१६	४०१	३८८	०	१०	२	१४	१	०	०
	%	१००	४९.१	४७.५	०.०	१.२	०.२	१.७	०.१	०.०	०.०
७	संख्या	३९२	२४	३५८	०	०	८	१	१	०	०
	%	१००	६.१	९१.३	०.०	०.०	२.०	०.३	०.३	०.०	०.०
८	संख्या	६१९	२४८	२८२	०	१	५	८३	०	०	०
	%	१००	४०.१	४५.६	०.०	०.२	०.८	१३.४	०.०	०.०	०.०

वडा नं.	संख्या/ %	जम्मा परिवार संख्या	पिउने पानीको मुख्य स्रोत								
			धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र)	धारा/पाइप (घरपरिसर बाहिर)	ट्युबवेल/हाते पम्प	ढाकिएको इनार	खुला इनार/ कुवा	मूल धारा	नदी/ खोला	जार बोटल	अन्य
९	संख्या	८१०	२८०	३८०	१	४	३३	९८	४	०	१०
	%	१००	३४.६	४६.९	०.१	०.५	४.१	१२.१	०.५	०.०	१.२
१०	संख्या	५४३	९६	२९५	१	१९	१९	११३	०	०	०
	%	१००	१७.७	५४.३	०.२	३.५	३.५	२०.८	०.०	०.०	०.०
११	संख्या	९३०	१५३	६२७	०	२३	३९	८५	३	०	०
	%	१००	१६.५	६७.४	०.०	२.५	४.२	९.१	०.३	०.०	०.०
जम्मा	संख्या	७९१८	२१९०	४२५५	७२	१३१	३४२	८५७	५८	२	११
	%	१००	२७.७	५३.७	०.९	१.७	४.३	१०.८	०.७	०.०	०.१

परिवारमा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन

जनगणनाको नतिजाले यस गाउँपालिकाको कुल परिवारमध्ये सबैभन्दा बढी (८६.६०%) परिवारले खाना पकाउन अक्सर काठ/दाउरा प्रयोग गर्ने गरेको देखाएको छ । खाना पकाउन अक्सर एल.पि. ग्याँस प्रयोग गर्ने परिवार १२.९५% रहेका छन् भने बिजुली प्रयोग गर्ने परिवार ०.०१%, बायोग्याँस प्रयोग गर्ने परिवार ०.४२% र मट्टितेल प्रयोग गर्ने परिवार ०.०१% रहेको छ भने बाँकी अन्य रहेका छन् ।

वडा अनुसार खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन हेर्दा सबैभन्दा बढी काठ/दाउरा प्रयोग गर्ने परिवार वडा नं. ७ मा ९९.२% र कम वडा नं. २ मा ५७.९% रहेका छन्। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १२.६ मा दिइएको छ।

तालिका १२.६ : परिवारमा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन अनुसार परिवार संख्या

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	खाना पकाउने इन्धनको मुख्य स्रोत						
			काठ/दाउरा	एल.पि. ग्याँस	बिजुली	गुइठा/गोहरा	बायो ग्याँस	मट्टितेल	अन्य
१	संख्या	८३७	७५१	८३	०	०	३	०	०
	%	१००	८९.७	९.९	०.०	०.०	०.४	०.०	०.०
२	संख्या	८६६	५०१	३३९	०	०	२६	०	०
	%	१००	५७.९	३९.१	०.०	०.०	३.०	०.०	०.०
३	संख्या	५३३	५२०	१३	०	०	०	०	०
	%	१००	९७.६	२.४	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
४	संख्या	७११	६४९	६२	०	०	०	०	०
	%	१००	९१.३	८.७	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
५	संख्या	८६१	७८४	७७	०	०	०	०	०
	%	१००	९१.१	८.९	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
६	संख्या	८१६	८००	१६	०	०	०	०	०
	%	१००	९८.०	२.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
७	संख्या	३९२	३८९	३	०	०	०	०	०
	%	१००	९९.२	०.८	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
८	संख्या	६१९	५९३	२५	०	०	१	०	०
	%	१००	९५.८	४.०	०.०	०.०	०.२	०.०	०.०
९	संख्या	८१०	७६५	४२	०	०	२	०	१
	%	१००	९४.४	५.२	०.०	०.०	०.२	०.०	०.१

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	खाना पकाउने इन्धनको मुख्य स्रोत						
			काठ/दाउरा	एल.पि. ग्याँस	बिजुली	गुइठा/गोहरा	बायो ग्याँस	मट्टितेल	अन्य
१०	संख्या	५४३	५०९	३३	०	०	१	०	०
	%	१००	९३.७	६.१	०.०	०.०	०.२	०.०	०.०
११	संख्या	९३०	५९६	३३२	१	०	०	१	०
	%	१००	६४.१	३५.७	०.१	०.०	०.०	०.१	०.०
जम्मा	संख्या	७९१८	६८५७	१०२५	१	०	३३	१	१
	%	१००	८६.६०	१२.९५	०.०१	०.००	०.४२	०.०१	०.०१

परिवारमा बत्ती बाल्न अक्सर प्रयोग गरिने स्रोत

जनगणनाको नतिजा अनुसार यस गाउँपालिकाका ९४.२% परिवारहरूले आफू बसोबास गरेको घर/आवासीय एकाइमा बत्ती बाल्नका लागि अक्सर बिजुली प्रयोग गर्ने गरेको देखिएको छ । त्यसैगरी बत्तीबाल्नका लागि अक्सर सोलार/सौर्यउर्जा प्रयोग गर्ने ५.१% र अन्य इन्धन प्रयोग गर्ने परिवार न्यून रहेको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १२.७ मा दिइएको छ ।

तालिका १२.७ : परिवारमा बत्ती बाल्न अक्सर प्रयोग गरिने स्रोत अनुसार परिवार संख्या

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	बत्ती बाल्न प्रयोग गरिने इन्धनको मुख्य स्रोत				
			बिजुली	सोलार/सौर्यउर्जा	मट्टितेल	बायोग्याँस	अन्य
१	संख्या	८३७	८०६	२५	२	०	४
	%	१००	९६.३	३.०	०.२	०.०	०.५
२	संख्या	८६६	८६४	२	०	०	०
	%	१००	९९.८	०.२	०.०	०.०	०.०
३	संख्या	५३३	५०९	२०	२	०	२
	%	१००	९५.५	३.८	०.४	०.०	०.४
४	संख्या	७११	६९६	१५	०	०	०
	%	१००	९७.९	२.१	०.०	०.०	०.०
५	संख्या	८६१	८३४	२३	१	०	३
	%	१००	९६.९	२.७	०.१	०.०	०.३
६	संख्या	८१६	७८७	२७	१	०	१
	%	१००	९६.४	३.३	०.१	०.०	०.१

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	बत्ती बाल्न प्रयोग गरिने इन्धनको मुख्य स्रोत				
			बिजुली	सोलार/सौर्यउर्जा	मट्टितेल	बायोग्याँस	अन्य
७	संख्या	३९२	३६८	१४	३	०	७
	%	१००	९३.९	३.६	०.८	०.०	१.८
८	संख्या	६१९	५९८	१५	३	०	३
	%	१००	९६.६	२.४	०.५	०.०	०.५
९	संख्या	८१०	५८२	२१४	२	०	१२
	%	१००	७१.९	२६.४	०.२	०.०	१.५
१०	संख्या	५४३	५१८	२२	२	०	१
	%	१००	९५.४	४.१	०.४	०.०	०.२
११	संख्या	९३०	८९५	३०	३	०	२
	%	१००	९६.२	३.२	०.३	०.०	०.२
जम्मा	संख्या	७९१८	७४५७	४०७	१९	०	३५
	%	१००	९४.२	५.१	०.२	०.०	०.४

परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय

जनगणनाको नतिजा अनुसार यस गाउँपालिकाका कुल ७९१८(संस्थागत बाहेक)परिवारमध्ये अधिकांश ९८.८% परिवारले कुनै न कुनै प्रकारको शौचालयको प्रयोग गर्ने गरेका छन् भने १.२% परिवारहरूसँग मात्र शौचालयको पहुँच नभएको देखिन्छ।

वडागत रूपमा हेर्दा सेप्टिक ट्याङ्कमा जोडिएको फलस भएको शौचालय प्रयोग गर्ने परिवार सबैभन्दा बढीवडा नं. ४ मा (९७%) र सबैभन्दा कम वडा नं. ८ मा (४१.२%) रहेका छन् । शौचालय नभएको परिवार सबैभन्दा बढी वडा नं. ९ मा ४.९% रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १२.८ मा दिइएको छ ।

लिका १२.८ : परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालयको प्रकार अनुसार परिवार संख्या

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय				
			फलस भएको (सार्वजनिक ढल)	फलस भएको (सेप्टिक ट्याङ्क)	साधारण	सार्वजनिक	चर्पी नभएको
१	संख्या	८३७	७	४११	३९९	४	१६
	%	१००	०.८	४९.१	४७.७	०.५	१.९
२	संख्या	८६६	२	६५३	२०३	२	६
	%	१००	०.२	७५.४	२३.४	०.२	०.७

वडा नं.	संख्या/ %	जम्मा परिवार संख्या	परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय				
			फलस भएको (सार्वजनिक ढल)	फलस भएको (सेप्टिक टयाङ्क)	साधारण	सार्वजनिक	चर्पी नभएको
३	संख्या	५३३	४	४६५	६०	१	३
	%	१००	०.८	८७.२	११.३	०.२	०.६
४	संख्या	७११	६	६९०	१२	०	३
	%	१००	०.८	९७.०	१.७	०.०	०.४
५	संख्या	८६१	२	७९९	४८	६	६
	%	१००	०.२	९२.८	५.६	०.७	०.७
६	संख्या	८१६	१०	७३७	५६	१	१२
	%	१००	१.२	९०.३	६.९	०.१	१.५
७	संख्या	३९२	१३	२०९	१६७	०	३
	%	१००	३.३	५३.३	४२.६	०.०	०.८
८	संख्या	६१९	१२	२५५	३४३	४	५
	%	१००	१.९	४१.२	५५.४	०.६	०.८
९	संख्या	८१०	५	७०८	५५	२	४०
	%	१००	०.६	८७.४	६.८	०.२	४.९
१०	संख्या	५४३	६	३४१	१९६	०	०
	%	१००	१.१	६२.८	३६.१	०.०	०.०
११	संख्या	९३०	८	८११	१०६	२	३
	%	१००	०.९	८७.२	११.४	०.२	०.३
जम्मा	संख्या	७९१८	७५	६०७९	१६४५	२२	९७
	%	१००	०.९	७६.८	२०.८	०.३	१.२

परिवारमा उपलब्ध साधन/सुविधाहरू

जनगणनामा देशका हरेक परिवारमा भएका साधन तथा सेवा सुविधाहरूका विवरण अनुसार यस गाउँपालिकामा ६.१४% परिवारहरूमा उल्लिखित कुनै पनि साधन/सुविधाहरू उपलब्ध नभएको पाइयो भने ९३.८६% परिवारमा कम्तिमा एक किसिमको साधन/सुविधा उपलब्ध भएको पाइएको छ । यस गाउँपालिकामा साधारण मोबाइल फोन हुने ९२.९५% र स्मार्ट मोबाइल फोन हुने ६२.३७% परिवार देखिएको छ । यसैगरी वडागत रूपमा हेर्दा कुनै पनि सुविधा उपलब्ध नभएको परिवार सबैभन्दा बढी वडा नं. ९ मा १४.९४% र कम वडा नं. ११ मा २.२६% रहेको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १२.९ मा दिइएको छ ।

तालिका १२.९ : घरायसी साधन/सुविधा अनुसारको परिवार संख्याको विवरण

वडा नं.	संख्या/%	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	तीनपाटन	
जम्मा परिवार संख्या	संख्या	८३७	८६६	५३३	७११	८६१	८१६	३९२	६१९	८१०	५४३	९३०	७९१८	
कुनै सुविधा नभएको परिवार	संख्या	४५	३६	३५	२४	२५	८३	२४	५३	१२१	१९	२१	४८६	
	%	५.३८	४.१६	६.५७	३.३८	२.९०	१०.१७	६.१२	८.५६	१४.९४	३.५०	२.२६	६.१४	
कम्तिमा एक सुविधा भएको परिवार	संख्या	७९२	८३०	४९८	६८७	८३६	७३३	३६८	५६६	६८९	५२४	९०९	७४३२	
	%	९४.६२	९५.८४	९३.४३	९६.६२	९७.१०	८९.८३	९३.८८	९१.४४	८५.०६	९६.५०	९७.७४	९३.८६	
घरायसी सुविधाका साधनहरू	रेडियो सुविधा	संख्या	३३५	५२५	२२१	२८७	२३२	४६१	१३२	४७३	३४५	१८६	३१४	३५११
		%	४२.३०	६३.२५	४४.३८	४१.७८	२७.७५	६२.८९	३५.८७	८३.५७	५०.०७	३५.५०	३४.५४	४७.२४
	टेलिभिजन	संख्या	२९८	५०३	१४२	२२३	४२७	१७१	६६	२१३	१६१	१७५	३६७	२७४६
		%	३७.६३	६०.६०	२८.५१	३२.४६	५१.०८	२३.३३	१७.९३	३७.६३	२३.३७	३३.४०	४०.३७	३६.९५
	ल्याण्डलाइनटेलि फोन	संख्या	१	१३	०	१	९	२	३	१४	०	५	६	५४
		%	०.१३	१.५७	०.००	०.१५	१.०८	०.२७	०.८२	२.४७	०.००	०.९५	०.६६	०.७३
	मोबाइलफोन (साधारण)	संख्या	७१०	७६८	४८२	६५९	७७४	६९७	३४९	४५०	६५१	५२१	८४७	६९०८
		%	८९.६५	९२.५३	९६.७९	९५.९२	९२.५८	९५.०९	९४.८४	७९.५१	९४.४८	९९.४३	९३.१८	९२.९५
	स्मार्टमोबाइलफोन	संख्या	४८९	६१४	२७०	४६७	५१३	४७५	१५५	३२७	३९३	२८१	६५१	४६३५
		%	६१.७४	७३.९८	५४.२२	६७.९८	६१.३६	६४.८०	४२.१२	५७.७७	५७.०४	५३.६३	७१.६२	६२.३७
	कम्प्युटर/ ल्यापटप	संख्या	११	५३	१२	३०	२५	१३	८	२५	११	१०	८१	२७९
		%	१.३९	६.३९	२.४१	४.३७	२.९९	१.७७	२.१७	४.४२	१.६०	१.९१	८.९१	३.७५

वडा नं.	संख्या/%	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	तीनपाटन
इन्टरनेटसुविधा	संख्या	११५	३७१	३४	११८	१४७	१८७	१	५७	६५	९९	३१४	१५०८
	%	१४.५२	४४.७०	६.८३	१७.१८	१७.५८	२५.५१	०.२७	१०.०७	९.४३	१८.८९	३४.५४	२०.२९
कार/जीप/भ्यान	संख्या	२	३	२	०	६	१	३	०	५	४	१६	४२
	%	०.२५	०.३६	०.४०	०.००	०.७२	०.१४	०.८२	०.००	०.७३	०.७६	१.७६	०.५७
मोटरसाइकल/ स्कुटर	संख्या	४०	१२९	३५	७४	७४	५०	४८	११०	५८	४२	२११	८७१
	%	५.०५	१५.५४	७.०३	१०.७७	८.८५	६.८२	१३.०४	१९.४३	८.४२	८.०२	२३.२१	११.७२
साइकल	संख्या	१७	४५	३	४	८९	१	३	१	३	५	१५	१८६
	%	२.१५	५.४२	०.६०	०.५८	१०.६५	०.१४	०.८२	०.१८	०.४४	०.९५	१.६५	२.५०
विद्युतीयपंखा	संख्या	२६०	४८७	६१	४१	२२८	३	१	४	१३	४६	२८३	१४२७
	%	३२.८३	५८.६७	१२.२५	५.९७	२७.२७	०.४१	०.२७	०.७१	१.८९	८.७८	३१.१३	१९.२०
रेफ्रिजरेटर	संख्या	१२४	१४०	८	४	५२	५	१	१	६	२७	७६	४४४
	%	१५.६६	१६.८७	१.६१	०.५८	६.२२	०.६८	०.२७	०.१८	०.८७	५.१५	८.३६	५.९७
वासिडमेशिन	संख्या	०	१	०	०	०	०	०	२	०	०	७	१०
	%	०	०.१२	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.३५	०.००	०.००	०.७७	०.१३
एयरकन्डिसनर	संख्या	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	२	२
	%	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०.२२	०.०३

जनसंख्या, लैङ्गिक अनुपात, परिवार संख्या, परिवारको औसत आकार र साक्षरता दर

जनगणनाको अन्तिम नतिजाअनुसारतीनपाटन गाउँपालिकाको जनसंख्या ३४८८९ जना रहेको छ । यस गाउँपालिकाभित्र ७९९८ परिवारहरू बसोबास गरेको देखिन्छ । यस गाउँपालिकामा परिवारको औसत आकार ४.४९ रहेको छ भने लैङ्गिक अनुपात ९६.९५ (अर्थात १०० जना महिलामा ९६.९५ जना पुरुष) र साक्षरता दर ७१.७३% रहेको छ ।

वडा अनुसार सबैभन्दा कम जनसंख्या (१७९० जना) वडा नं. ७ मा र बढी जनसंख्या (३९५३ जना) वडा नं. ६ मा रहेको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १२.१० मा दिइएको छ ।

तालिका १२.१० : जनसंख्या, लैङ्गिक अनुपात, परिवार संख्या र परिवारको औसत आकार

स्थानीय तह/वडा	२०७८							साक्षरता दर (प्रतिशतमा)		
	परिवार संख्या	जम्मा जनसंख्या	पुरुष	महिला	परिवारको औसत आकार	लैङ्गिक अनुपात	जम्मा	पुरुष	महिला	
तीनपाटन गा.पा.	७९९८	३४८८९	१७१०२	१७७८७	४.४९	९६.९५	७१.७३	७८.६९	६५.२०	
१	८३७	३४६८	१६९९	१७६९	४.१४	९६.०४	७१.७३	८०.२०	६३.६४	
२	८६६	३५३९	१७३८	१७९३	४.०८	९६.९३	७३.५६	८०.६३	६६.७९	
३	५३३	२१९६	१०५०	११४६	४.१२	९९.६२	७५.५३	८३.७६	६८.९२	
४	७११	३११४	१५०४	१६१०	४.३८	९३.४२	७०.३३	७७.१५	६४.०४	
५	८६१	३५७८	१६८८	१८९०	४.१६	८९.३९	७२.९४	८१.७९	६५.१८	
६	८१६	३९५३	१९४९	२००४	४.८४	९७.२६	७१.९९	७७.५२	६५.०८	
७	३९२	१७९०	८८४	९०६	४.५७	९७.५७	५८.७७	६५.५४	५२.२७	
८	६९९	३१००	१५७६	१५२४	५.०१	१०३.४९	७४.६६	७८.१७	७१.०९	
९	८१०	३७३२	१८५२	१८८०	४.६१	९८.५१	७१.९९	७७.०६	६५.४२	
१०	५४३	२४७९	१२१८	१२६१	४.५७	९६.५९	६९.९९	७५.४८	६३.२९	
११	९३०	३९४८	१९४४	२००४	४.२५	९७.०१	७४.१५	८१.७४	६६.९०	

गाउँपालिकामा जातजातिको अवस्था

यस गाउँपालिकामा २०७८ सालको जनगणनाअनुसार जातजातिको अवस्था हेर्दा प्रमुख ५ वटा जातिले ५०% भन्दा बढी हिस्सा ओगटेको देखिन्छ जसमा मगर (३३.८१%), तामाङ (१४.९९%), नेवार (१०.४५%), क्षेत्री (१०.३२%) र ब्राह्मण (९.९३%) रहेका छन् ।

यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १२.११ मा दिइएको छ।

तालिका १२.११ : गाउँपालिकामा जातजाति अनुसारको जनसंख्या

जातजातिको नाम	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
जम्मा	३४८८९	१००.००	१७१०२	१००.००	१७७८७	१००.००
क्षेत्री	३५९९	१०.३२	१८०५	१०.५५	१७९४	१०.०९
ब्राह्मण (पहाड)	३४६३	९.९३	१७१०	१०.००	१७५३	९.८६
मगर	११७९६	३३.८१	५७७२	३३.७५	६०२४	३३.८७
तामाङ	५२३०	१४.९९	२५३९	१४.८५	२६९१	१५.१३
नेवा: (नेवार)	३६४५	१०.४५	१७८४	१०.४३	१८६१	१०.४६
विश्वकर्मा	१७१४	४.९१	८०७	४.७२	९०७	५.१०
राई	२९	०.०८	१३	०.०८	१६	०.०९
गुरुङ	११	०.०३	५	०.०३	६	०.०३
परियार	१६१७	४.६३	७८९	४.६१	८२८	४.६६
ठकुरी	२४१	०.६९	१११	०.६५	१३०	०.७३
मिजार	२१२४	६.०९	१०५५	६.१७	१०६९	६.०१
सन्यासी/दशनामी	११४	०.३३	६०	०.३५	५४	०.३०
कलवार	१०	०.०३	५	०.०३	५	०.०३
घर्ती/भुजेल	४७५	१.३६	२३५	१.३७	२४०	१.३५
माझी	४१७	१.२०	२०३	१.१९	२१४	१.२०
सुनुवार	२७५	०.७९	१३९	०.८१	१३६	०.७६
बादी	२१	०.०६	१०	०.०६	११	०.०६
हायू	२५	०.०७	१०	०.०६	१५	०.०८
अन्य	८३	०.२४	५०	०.२९	३३	०.१९

मातृभाषाको अवस्था

यस गाउँपालिकामा २०७८ सालको जनगणना अनुसार मातृभाषाको अवस्था हेर्दा प्रमुख ४ वटा मातृभाषाले ९०% भन्दा बढी हिस्सा ओगटेको देखिन्छ जसमा नेपाली(६०.०४%), मगर धुत (२५.१९%), तामाङ (१२.३२%) रनेवारी (२.०३%) रहेका छन्। यस सम्बन्धीविस्तृत विवरण तलको तालिका १२.१२ मा दिइएको छ।

तालिका १२.१२ : गाउँपालिकामा बोलिने मातृभाषा अनुसारको जनसंख्या

मातृभाषा	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
जम्मा	३४८८९	१००	१७१०२	१००	१७७८७	१००
नेपाली	२०९४६	६०.०४	१०३१६	६०.३२	१०६३०	५९.७६
मैथिली	४७	०.१३	२८	०.१६	१९	०.११
तामाङ	४२९८	१२.३२	२०८१	१२.१७	२२१७	१२.४६
नेपालभाषा (नेवारी)	७०९	२.०३	३४६	२.०२	३६३	२.०४
मगर धुत	८७८७	२५.१९	४२८१	२५.०३	४५०६	२५.३३
राई	२६	०.०७	१२	०.०७	१४	०.०८
सुनुवार	३९	०.११	१९	०.११	२०	०.११
अन्य	३७	०.११	१९	०.११	१८	०.१०

धर्म सम्बन्धी विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार नेपालमा जम्मा १० वटा धर्म देखिएका छन् जसमध्ये यस गाउँपालिकामा ५ वटा धर्म मान्नेव्यक्तिहरू रहेका छन् । २०७८ सालको जनगणना अनुसार यस गाउँपालिकामा मानिने धर्म अनुसार हेर्दा सबैभन्दा बढी हिन्दु धर्म मान्ने २९१९७ (८३.६९%) जना रहेको छ भने सबैभन्दा कम इस्लाम धर्म मान्ने ४ (०.०१%) जना रहेका छन् । यस सम्बन्धीविस्तृत विवरण तलको तालिका १२.१३ मा दिइएको छ ।

तालिका १२.१३ : गाउँपालिकामा धर्म अनुसारको जनसंख्या

धर्म	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
जम्मा	३४८८९	१००	१७१०२	१००	१७७८७	१००
हिन्दु	२९१९७	८३.६९	१४३५३	८३.९३	१४८४४	८३.४५
बौद्ध	५३००	१५.१९	२५७८	१५.०७	२७२२	१५.३०
इस्लाम	४	०.०१	४	०.०२	०	०.००
क्रिश्चियन	३३२	०.९५	१४४	०.८४	१८८	१.०६
प्रकृती	५६	०.१६	२३	०.१३	३३	०.१९

पाँच वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको जन्म दर्ताको अवस्था

तीनपाटन गाउँपालिकामा ५ वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाहरू ३४४३ जना रहेकोमा ७४.२१% बालबालिकाको जन्म दर्ता भएको देखिन्छ। कुल छोराको संख्यामध्ये ७४.४४% को जन्म दर्ता भएको देखिन्छ भने कुल छोरीको संख्यामध्ये ७३.९६% को जन्मदर्ता भएको देखिन्छ। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १२.१४ मा दिइएको छ।

तालिका १२.१४ : पाँच वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको जन्म दर्ताको अवस्था

५ वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका जनसंख्या	जम्मा बालबालिका	जन्मदर्ता भएका	जन्मदर्ता नभएका
जम्मा	३४४३	२५५५	८८८
प्रतिशत	१००	७४.२१	२५.७९
छोराको संख्या	१८१५	१३५१	४६४
प्रतिशत	१००	७४.४४	२५.५६
छोरीको संख्या	१६२८	१२०४	४२४
प्रतिशत	१००	७३.९६	२६.०४

कृषि सम्बन्धी विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ मा राष्ट्रिय कृषि गणना सञ्चालनको लागि प्रत्येक परिवारमा जग्गा जमिन तथा पशुपन्छीको विवरण सहित कृषक परिवार विवरणका आधारमा नमुना फ्रेम (Sample Frame) तयार गरिएको थियो। उक्त फ्रेमका आधारमा वडा वा गणना क्षेत्र छनोट गरी कृषि परिवारको विस्तृत विवरण संकलन गरिएको थियो। राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार तीनपाटन गाउँपालिकामा ७,९१८ (संस्थागत बाहेक) घरपरिवारमा जनसंख्या रहेको छ। राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ को नतिजा अनुसार तीनपाटन गाउँपालिकाको कुल ७,९१८ घरपरिवार मध्ये जम्मा ७,२५९ कृषक परिवार रहेको देखिन्छ जुन कुल परिवारको ९१.७% हुन आउँछ। तीनपाटन गाउँपालिकामा रहेका ७,२५९ कृषक परिवारले जम्मा १६,९३४ वटा कित्ता जग्गामा ३,३३९.५ हेक्टर जमिनमा कृषि चलन गरेको देखिन्छ। यस हिसाबले औषतमा एउटा कृषक परिवारले २.३ कित्ता जग्गामा खेती गरेको देखिन्छ भने औषतमा एक कृषक परिवारसँग ०.४६ हेक्टर कृषि जमिन रहेको देखिन्छ। तीनपाटन गाउँपालिकामा खेती गरिएको कुल ३,३३९.५ हेक्टर जमिन मध्ये १,६१६.१ हेक्टर जमिनमा सिंचाई सुविधा पुगेको देखिन्छ। यस हिसाबले कुल कृषि योग्य जग्गाको ४८.३९% भूभागमा मात्र सिंचाई सुविधा पुगेको देखिन्छ।

तालिका १२.१५ : कृषक संख्या, चलन गरेको जग्गाको क्षेत्रफल, कित्ता संख्या र सिंचित क्षेत्रफल

जिल्ला वस्तुगत विवरण, सिन्धुली

१६४।पेज

क्षेत्र	संख्या/क्षेत्रफल (हेक्टर)
कृषक परिवार जम्मा संख्या	७,२५९
कृषक परिवारले चलन गरेको जम्मा क्षेत्रफल (हेक्टर)	३,३३९.५
जम्मा कित्ता संख्या	१६,९३४
औषत कित्ता संख्या	२.३
सिंचित क्षेत्रफल (हेक्टर)	१,६१६.१

जग्गाको उपभोग

राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ को नतिजा अनुसार यस गाँउपालिकामा जग्गाको उपभोग सम्बन्धी विवरण हेर्दा कृषक परिवारले आफ्नो स्वामित्वको जग्गामा मात्र कृषि चलन गर्ने परिवार संख्या ६,४३५ (८८.६%) रहेको देखिन्छ जसले २,९०९ हेक्टर (८७.१%) जग्गामा कृषि चलन गरेको पाइन्छ । त्यस्तै एक भन्दा बढी प्रकारको स्वामित्व भएको जग्गा कमाउने कृषक परिवार संख्या ८२४ (११.४%) रहेको र यस्तो जग्गाको क्षेत्रफल ४३०.३ हेक्टर (१२.८९%) रहेको छ ।

तालिका १२.१६ : कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको उपभोग

कृषक परिवारको किसिम	परिवार संख्या	%	क्षेत्रफल (हेक्टर)	%
जम्मा	७,२५९	१००	३,३३९.५	१००
एक प्रकारको स्वामित्व भएको जग्गा कमाउने	६,४३५	८८.६	२,९०९.२	८७.१
परिवारको हकको जग्गा मात्र कमाउने	६,४३५	१००	२,९०९.२	१००
अरुको हकको जग्गा मात्र कमाउने	०		०	
अन्य प्रकारको उपभोग अन्तर्गत	०		०	
एकभन्दा बढी प्रकारको स्वामित्व भएको जग्गा कमाउने	८२४	११.४	४३०.३	१२.८९

जग्गाको उपयोग

कृषि चलनले के कस्ता बाली कति क्षेत्रफलमा लगाएको छ भन्नेविश्लेषण गर्दा राष्ट्रिय कृषि गणनाको नतिजा अनुसार यस गाँउपालिकामा खेतीयोग्य जग्गामा कृषि चलन गर्ने परिवार संख्या ७,२४५ छ भने खेतीयोग्य जमिनको कुल क्षेत्रफल २,६०७.९ हेक्टर रहेको छ जुन ७८.१% हो ।

खेतीयोग्य जग्गामा खेतीपाती गरिरहेका ७,२४५ परिवार मध्ये सबै परिवारले २,५५४.७ हेक्टर (७६.५%) जग्गामा अस्थायी बाली लगाएको पाइन्छ । त्यस्तै अन्य खेतीयोग्य जग्गामा बाली

लगाउने कृषक परिवारको संख्या ६०४ र यस्ता जग्गाको क्षेत्रफल ५३.२ हेक्टर (१.६%) रहेको छ । यसैगरी ४,४३२ कृषक परिवारले ३१४.६ हेक्टर जमिन (९.४%) मा स्थायी बाली लगाएको पाइन्छ । त्यस्तै स्थायी चौरचरन, निजी वनवनेलो, पोखरी तथा अन्य जग्गाको क्षेत्रफल ४१७ हेक्टर रहेको पाइन्छ ।

तालिका १२.१७ : कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको उपयोग

कृषक परिवारको किसिम	परिवार संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	क्षेत्रफल (%)
जम्मा	७,२५९	३३३९.५	१००
जम्मा खेतीयोग्य जग्गा	७,२४५	२,६०७.९	७८.१
अस्थायी बाली लागेको जग्गा	७,२४५	२,५५४.७	७६.५
अन्य खेतीयोग्य जग्गा	६०४	५३.२	१.६
स्थायी बाली लागेको जग्गा	४,४३२	३१४.६	९.४
स्थायी चौरचरन, निजी वनवनेलो, पोखरी तथा अन्य जग्गा	७,२५९	४१७	१२.५

पशुपन्छीको विवरण

राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ को नतिजा अनुसार पशुचौपाया पाल्ने कृषक परिवार र पशुचौपायाको संख्या हेर्दा यस तीनपाटन गाँउपालिकाका कुल ७,२५९ कृषक परिवारहरू मध्ये जम्मा ६,९५७ कृषक परिवार (९५.८%)ले पशुचौपाया पालन गरेको देखिन्छ । ती मध्ये ५,३५१ कृषक परिवारले १५,६८३ वटा गाई/गोरु पालेको, ३,६०९ कृषक परिवारले ६,८७५ वटा राँगा/भैसी पालेको, ५,७४९ कृषक परिवारले ४६,६५३ वटा बाख्रा/च्याडग्रा पालेको, २७ कृषक परिवारले १३७ वटा भेंडा/भेंडी पालेको, १,९२१ कृषक परिवारले ४,७४७ वटा सुँगुर/बंगुर पालेको देखिन्छ । यसैगरी कुखुरा तथा अन्य पन्छीतर्फ हेर्दा ५,७६३ कृषक परिवारसँग १,०१,६४० वटा कुखुरा र २२० कृषक परिवारले १,५२३ वटा अन्य पन्छीहरू पालेको देखिन्छ ।

विवरण	संख्या	%
जम्मा कृषक परिवार	७,२५९	१००
पशुचौपाया पाल्ने कृषक परिवार	६,९५७	९५.८

तालिका १२.१८ : पाल्तु चौपाया र पन्छीको संख्या र कृषक परिवार

कृषक परिवारको किसिम	पाल्तु चौपाया/पन्छी पाल्ने कृषक परिवार	पाल्तु चौपाया/पन्छीको	
	संख्या	संख्या	%
पशु	६,९५७	७४,०९५	१००
गाईगोरू	५,३५१	१५,६८३	२१.१७
राँगा/भैसी	३,६०९	६,८७५	९.२८
वाखा/च्याङ्गा	५,७४९	४६,६५३	६२.९६
भेडा/भेडी	२७	१३७	०.१९
सुगुर/बंगुर	१,९२१	४७४७	६.४०
अन्य पशु	०	०	०.००
पन्छी		१,०३,१६४	१००
कुखुरा	५,७६३	१,०१,६४०	९८.५२
अन्य पन्छी	२२०	१,५२३	१.४८

खण्ड १३: गोलन्जोर गाउँपालिका

जम्मा जनसंख्या : १८७३७ (संस्थागत बाहेक)

क्षेत्रफल : १८४.१३ वर्ग कि.मि.

जम्मा वडा संख्या : ७

केन्द्र : ग्वाल्टार

सिमाना

पूर्व: फिक्कल गा.पा.

पश्चिम: सुनकोशी गा.पा. र कमलामाई न.पा.

उत्तर: रामेछाप जिल्ला

दक्षिण: कमलामाई न.पा. र तीनपाटन गा.पा.

परिचय

जिल्ला सदरमुकामदेखिगोलन्जोर गाउँपालिकाको कार्यालय सम्मको दुरी: ५० कि.मि.

तालिका १३.१ : गोलन्जोर गा.पा. को कार्यालय देखि वडा कार्यालय सम्मको दुरी

वडा नं.	गोलन्जोर गा.पा. को कार्यालय देखि वडा कार्यालय सम्मको दुरी (कि.मि.)	वडा नं.	गोलन्जोर गा.पा. को कार्यालय देखि वडा कार्यालय सम्मको दुरी (कि.मि.)
१	१६	५	३०
२	१०	६	४
३	०.१	७	१२
४	१७		

मुख्य वनस्पति तथा वन्यजन्तुहरू

वनस्पतिहरू: सल्लो, साल, धयारो, सौरी

वन्यजन्तुहरू: स्याल, मृग, घोरल, चितुवा

चराचुरुंगीहरू: कालिज, भँगेरा, ढुकुर

जडीबुटीहरू: कुरिलो, बोजो

प्रमुख चाडपर्वहरू

चाडपर्वहरू: दशैं,तिहार, तीज, ल्होसार, क्रिश्मस डे, माघे संक्रान्ती, उभौली, उधौली, होली

प्रमुखधार्मिक स्थलहरू

धार्मिक स्थलहरू : विन्दवासिनी मन्दिर(गोलन्जोर-१), कलंकेश्वरी मन्दिर (गोलन्जोर-२), भिमलेश्वर महादेव मन्दिर (गोलन्जोर-३), शिव मन्दिर भुलभुले (गोलन्जोर-४), राधाकृष्ण मन्दिर (गोलन्जोर- ५), चिलाउने मन्दिर (गोलन्जोर-६), गणेश मन्दिर (गोलन्जोर-७)

उत्पादन हुने मुख्य बाली

अस्थायी बाली: धान, मकै, गहुँ, कोदो, फापर, तोरी

स्थायी बाली: जुनार, सुन्तला, आँप, केरा

एग्रोभेटहरूको संख्या : ४

मुख्य नदी/खोला : सुनकोशी नदी, अर्धेरी खोला, सुँघुरे खोला, हैवार खोला, वाक्सु खोला, वन्दिजोर खोला, बितिजोर खोला

पोखरी/ताल र सिमसार क्षेत्र : सल्ले पोखरी, ज्यामिरे पोखरी, धन्सार पोखरी, शितल पोखरी, हिले पोखरी, ठूली पोखरी

पर्यटन तथा मनोरञ्जन

मनोरञ्जन पार्क, उद्यान : बाबुराम पार्क

स्थानीय हाट बजारहरूको विवरण

तालिका १३.२ : स्थानीय हाट बजारहरूको विवरण

हाट बजारको नाम	ठेगाना	हाट बजार लाग्ने दिन
खनियाखर्क	गोलन्जोर गा.पा.-५	मंगलवार
खुकोट	गोलन्जोर गा.पा.-७	आइतवार
ग्वाल्टार	गोलन्जोर गा.पा.-३	सोमवार
च्याकुटार बेशी	गोलन्जोर गा.पा.-१	बुधवार

सहकारी संस्थाहरूको प्रकार र संख्या

तालिका १३.३ : सहकारी संस्थाहरूको विवरण

सहकारी संस्थाको प्रकार	संख्या
बचत तथा ऋण	९
कृषि सहकारी	५६
बहुउद्देश्य सहकारी	२
दुग्ध सहकारी	२

व्यक्तिगत घटना दर्ताको संख्या

तालिका १३.४ : व्यक्तिगत घटना दर्ताको विवरण

आ.व	घटनाको विवरण				
	जन्मदर्ता	विवाह दर्ता	मृत्यु दर्ता	पारपाचुके	बसौइसराई
२०७९/८०	५१५	२६१	१३१	१२	२२०
२०७८/७९	४७१	२६१	१३१	०	१९०
२०७७/७८	४९०	२२०	१६१	०	१८५

परिवारमा खानेपानीको मुख्य स्रोत

जनगणनाको प्राप्त नतिजाअनुसार यस गाउँपालिकाको कुल ४५२७(संस्थागत बाहेक)परिवार मध्ये खानेपानीको मुख्य स्रोतको रूपमा धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र) प्रयोग गर्ने ३९.३% र धारा/पाइप (घरपरिसर बाहिर) ५२.९%, टयुव्वेल/हाते पम्प ०.२%, ढाकिएको इनार ९%, खुला इनार/कुवा १.८%, मूल धारा ४.४%, नदी/खोला ०.८%, जार बोतल ०.२% र अन्य स्रोत प्रयोग गर्ने परिवार ०.०२% रहेका छन् ।

वडागत रूपमा हेर्दा वडा नं. ४ मा सबैभन्दा बढी ८६% परिवारले धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र) खानेपानीको मुख्य स्रोतको रूपमा प्रयोग गर्ने गरेको पाइएको छ भने सबैभन्दा कम वडा नं. २ मा १७.५% परिवारले धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र) खानेपानीको मुख्य स्रोतको रूपमा प्रयोग गर्ने गरेको पाइएको छ। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १३.५ मा दिइएको छ ।

तालिका १३.५ : खानेपानीको मुख्य स्रोत अनुसार परिवारको संख्या

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	पिउने पानीको मुख्य स्रोत								
			धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र)	धारा/पाइप (घरपरिसर बाहिर)	टयुबवेल/ हाते पम्प	ढाकिएको इनार	खुला इनार /कुवा	मूल धारा	नदी/ खोला	जार बोतल	अन्य
१	संख्या	६१८	१२३	४८४	३	०	१	०	७	०	०
	%	१००	१९.९	७८.३	०.५	०.०	०.२	०.०	१.१	०.०	०.०
२	संख्या	४२४	७४	३३६	३	०	११	०	०	०	०
	%	१००	१७.५	७९.२	०.७	०.०	२.६	०.०	०.०	०.०	०.०
३	संख्या	५६७	२८८	२२८	२	५	७	२५	१२	०	०
	%	१००	५०.८	४०.२	०.४	०.९	१.२	४.४	२.१	०.०	०.०
४	संख्या	९०८	७८१	११३	०	५	२	६	१	०	०
	%	१००	८६.०	१२.४	०.०	०.६	०.२	०.७	०.१	०.०	०.०
५	संख्या	५९८	१७५	२५१	१	१	४	१६३	१	१	१
	%	१००	२९.३	४२.०	०.२	०.२	०.७	२७.३	०.२	०.२	०.२
६	संख्या	७१८	१७३	४३१	१	३४	५७	७	१४	१	०
	%	१००	२४.१	६०.०	०.१	४.७	७.९	१.०	१.९	०.१	०.०
७	संख्या	६९४	१६४	५१५	०	२	१	०	३	९	०
	%	१००	२३.६	७४.२	०.०	०.३	०.१	०.०	०.४	१.३	०.०
जम्मा	संख्या	४५२७	१७७८	२३५८	१०	४७	८३	२०१	३८	११	१
	%	१००	३९.३	५२.१	०.२	१.०	१.८	४.४	०.८	०.२	०.०

परिवारमा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन

जनगणनाको नतिजाले यस गाउँपालिकाको कुल परिवारमध्ये सबैभन्दा बढी (८१.२७ %) परिवारले खाना पकाउन अक्सर काठ/दाउरा प्रयोग गर्ने गरेको देखाएको छ । खाना पकाउन अक्सर एल.पि. ग्याँस प्रयोग गर्ने परिवार १७.४१ % रहेका छन् भने बिजुली प्रयोग गर्ने परिवार ०.१३ %, गुइठा/गोहरा प्रयोग गर्ने परिवार ०.०७ %, बायोग्याँस प्रयोग गर्ने परिवार १.०६ % र मट्टितेल प्रयोग गर्ने परिवार ०.०२ % रहेको छ भने बाँकी अन्य रहेका छन् ।

वडा अनुसार खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन हेर्दा सबैभन्दा बढी काठ/दाउरा प्रयोग गर्ने परिवार वडा नं. १ मा ९६.४ % र कम वडा नं. ७ मा ३९.२% रहेका छन्। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १३.६ मा दिइएको छ।

तालिका १३.६ : परिवारमा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन अनुसार परिवार संख्या

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	खाना पकाउने इन्धनको मुख्य स्रोत						
			काठ/दाउरा	एल.पि. ग्याँस	बिजुली	गुइठा/गोहरा	बायो ग्याँस	मट्टितेल	अन्य
१	संख्या	६१८	५९६	२१	१	०	०	०	०
	%	१००	९६.४	३.४	०.२	०.०	०.०	०.०	०.०
२	संख्या	४२४	३९५	२८	०	०	१	०	०
	%	१००	९३.२	६.६	०.०	०.०	०.२	०.०	०.०
३	संख्या	५६७	४२६	९७	१	०	४३	०	०
	%	१००	७५.१	१७.१	०.२	०.०	७.६	०.०	०.०
४	संख्या	९०८	८४९	५५	०	०	२	१	१
	%	१००	९३.५	६.१	०.०	०.०	०.२	०.१	०.१
५	संख्या	५९८	५०२	९२	२	०	१	०	१
	%	१००	८३.९	१५.४	०.३	०.०	०.२	०.०	०.२
६	संख्या	७१८	६३९	७४	१	३	१	०	०
	%	१००	८९.०	१०.३	०.१	०.४	०.१	०.०	०.०
७	संख्या	६९४	२७२	४२१	१	०	०	०	०
	%	१००	३९.२	६०.७	०.१	०.०	०.०	०.०	०.०
जम्मा	संख्या	४५२७	३६७९	७८८	६	३	४८	१	२
	%	१००	८१.२७	१७.४१	०.१३	०.०७	१.०६	०.०२	०.०४

परिवारमा बत्ती बाल्न अक्सर प्रयोग गरिने स्रोत

जनगणनाको नतिजा अनुसार यस गाउँपालिकाका ८९.२६%परिवारहरूले आफू बसोबास गरेको घर/आवासीय एकाइमा बत्ती बाल्नका लागि अक्सर बिजुली प्रयोग गर्ने गरेको देखिएको छ । त्यसैगरी बत्तीबाल्नकालागिअक्सर सोलार/सौर्यउर्जाप्रयोग गर्ने १०.२९% र अन्यइन्धनप्रयोगगर्ने परिवार न्यून रहेको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १३.७ मा दिइएको छ ।

तालिका १३.७ : परिवारमा बत्ती बाल्न अक्सर प्रयोग गरिनेस्रोत अनुसार परिवार संख्या

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	बत्ती बाल्न प्रयोग गरिने इन्धनको मुख्य स्रोत				
			बिजुली	सोलार/सौर्यउर्जा	मट्टितेल	बायोग्याँस	अन्य
१	संख्या	६१८	२८३	३३१	३	१	०
	%	१००	४५.८	५३.६	०.५	०.२	०.०
२	संख्या	४२४	३७१	५१	०	०	२
	%	१००	८७.५	१२.०	०.०	०.०	०.५
३	संख्या	५६७	५६५	१	०	०	१
	%	१००	९९.६	०.२	०.०	०.०	०.२
४	संख्या	९०८	८७३	३२	०	०	३
	%	१००	९६.१	३.५	०.०	०.०	०.३
५	संख्या	५९८	५६४	२८	४	०	२
	%	१००	९४.३	४.७	०.७	०.०	०.३
६	संख्या	७१८	६९६	१८	२	०	२
	%	१००	९६.९	२.५	०.३	०.०	०.३
७	संख्या	६९४	६८९	५	०	०	०
	%	१००	९९.३	०.७	०.०	०.०	०.०
जम्मा	संख्या	४५२७	४०४१	४६६	९	१	१०
	%	१००	८९.२६	१०.२९	०.२०	०.०२	०.२२

परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय

जनगणनाको नतिजा अनुसार यस गाउँपालिकाका कुल ४५२७(संस्थागत बाहेक)परिवारमध्ये अधिकांश ९८.७% परिवारले कुनै न कुनै प्रकारको शौचालयको प्रयोग गर्ने गरेका छन् भने १.३% परिवारहरूसँग मात्र शौचालयको पहुँच नभएको देखिन्छ ।

वडागत रूपमा हेर्दा सेप्टिक ट्याङ्कमा जोडिएको फलस भएको शौचालय प्रयोग गर्ने परिवार सबैभन्दा बढीवडा नं. २ मा (९५.३%) र सबैभन्दा कम वडा नं. ५ मा (५६.२%) रहेका छन् । शौचालय नभएको परिवार सबैभन्दा बढी वडा नं. ६ मा २.८% रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १३.८ मा दिइएको छ ।

तालिका १३.८ : परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालयको प्रकार अनुसार परिवार संख्या

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय				
			फलस भएको (सार्वजनिक ढल)	फलस भएको (सेप्टिक ट्याङ्क)	साधारण	सार्वजनिक	चर्पी नभएको
१	संख्या	६१८	१८	४८३	११५	२	०
	%	१००	२.९	७८.२	१८.६	०.३	०.०
२	संख्या	४२४	१३	४०४	३	०	४
	%	१००	३.१	९५.३	०.७	०.०	०.९
३	संख्या	५६७	७	५३५	१९	०	६
	%	१००	१.२	९४.४	३.४	०.०	१.१
४	संख्या	९०८	३६	८४४	४	१	२३
	%	१००	४.०	९३.०	०.४	०.१	२.५
५	संख्या	५९८	७	३३६	२४१	११	३
	%	१००	१.२	५६.२	४०.३	१.८	०.५
६	संख्या	७१८	२१	६६७	१०	०	२०
	%	१००	२.९	९२.९	१.४	०.०	२.८
७	संख्या	६९४	६	५९३	९१	०	४
	%	१००	०.९	८५.४	१३.१	०.०	०.६
जम्मा	संख्या	४५२७	१०८	३८६२	४८३	१४	६०
	%	१००	२.४	८५.३	१०.७	०.३	१.३

परिवारमा उपलब्ध साधन/सुविधाहरू

जनगणनामा देशका हरेक परिवारमा भएका साधन तथा सेवा सुविधाहरूका विवरण अनुसार यस गाउँपालिकामा ५.०८% परिवारहरूमा उल्लिखित कुनै पनि साधन/सुविधाहरू उपलब्ध नभएको पाइयो भने ९४.९२% परिवारमा कम्तिमा एक किसिमको साधन/सुविधा उपलब्ध भएको पाइएको छ । यस गाउँपालिकामा साधारण मोबाइल फोन हुने ८९.५७% र स्मार्ट मोबाइल फोन हुने ५०.१५% परिवार देखिएको छ । यसैगरी वडागत रूपमा हेर्दा कुनै पनि सुविधा उपलब्ध नभएको परिवार सबैभन्दा बढी वडा नं. ३ मा ८.११% र कम वडा नं. ५ मा १.५१% रहेको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १३.९ मा दिइएको छ ।

तालिका १३.९ : घरायसी साधन/सुविधा अनुसारको परिवार संख्याको विवरण

वडा नं.	संख्या/%	१	२	३	४	५	६	७	गोलन्जोर	
जम्मा परिवार संख्या	संख्या	६१८	४२४	५६७	९०८	५९८	७१८	६९४	४५२७	
कुनै सुविधा नभएको परिवार	संख्या	३१	१२	४६	५७	९	४७	२८	२३०	
	%	५.०२	२.८३	८.११	६.२८	१.५१	६.५५	४.०३	५.०८	
कम्तिमा एक सुविधा भएको परिवार	संख्या	५८७	४१२	५२१	८५१	५८९	६७१	६६६	४२९७	
	%	९४.९८	९७.१७	९१.८९	९३.७२	९८.४९	९३.४५	९५.९७	९४.९२	
घरायसी सुविधाका साधनहरू	रेडियो सुविधा	संख्या	३२८	३६०	२९२	३३३	३५१	२५५	२७८	२११७
		%	५५.८८	८७.३८	४०.६९	३९.१३	५९.५९	३८.००	४१.७४	४९.२७
	टेलिभिजन	संख्या	४६	११	२४०	१०३	२२५	२७९	४२२	१३२६
		%	७.८४	२.६७	४६.०७	१२.१०	३८.२०	४१.५८	६३.३६	३०.८६
	ल्याण्डलाइनटेलिफोन	संख्या	५	०	६	१	७	४	१५	३८
		%	०.८५	०.००	१.१५	०.१२	१.१९	०.६०	२.२५	०.८८
	मोबाइलफोन (साधारण)	संख्या	५५८	३३०	४६३	८१२	५३५	६१८	५३३	३८४९
		%	९५.०६	८०.१०	८८.८७	९५.४२	९०.८३	९२.१०	८०.०३	८९.५७
	स्मार्टमोबाइलफोन	संख्या	१७१	२८७	३४३	३९२	२७८	३०७	३७७	२१५५
		%	२९.१३	६९.६६	६५.८३	४६.०६	४७.२०	४५.७५	५६.६१	५०.१५
	कम्प्युटर/ल्यापटप	संख्या	५	१	४५	६	२६	२१	८०	१८४
		%	०.८५	०.२४	८.६४	०.७१	४.४१	३.१३	१२.०१	४.२८
	इन्टरनेटसुविधा	संख्या	५	०	६१	६	४९	५१	१८३	३५५
		%	०.८५	०.००	११.७१	०.७१	८.३२	७.६०	२७.४८	८.२६

वडा नं.	संख्या/%	१	२	३	४	५	६	७	गोलन्जोर
कार/जीप/भ्यान	संख्या	०	०	५	८	४	१	१५	३३
	%	०	०	०.९६	०.९४	०.६८	०.१५	२.२५	०.७७
मोटरसाइकल/स्कुटर	संख्या	१०	६	५७	३०	१०५	६४	१६१	४३३
	%	१.७०	१.४६	१०.९४	३.५३	१७.८३	९.५४	२४.१७	१०.०८
साइकल	संख्या	१	१	१९	१	७	७	१७	५३
	%	०.१७	०.२४	३.६५	०.१२	१.१९	१.०४	२.५५	१.२३
विद्युतीयपंखा	संख्या	८	०	१७१	३	१२	१४२	३४९	६८५
	%	१.३६	०.००	३२.८२	०.३५	२.०४	२१.१६	५२.४०	१५.९४
रेफ्रिजरेटर	संख्या	१	०	२९	०	३४	६२	१७१	२९७
	%	०.१७	०.००	५.५७	०.००	५.७७	९.२४	२५.६८	६.९१
वासिडमेशिन	संख्या	०	०	०	०	०	१	१२	१३
	%	०	०	०	०	०	०.१५	१.८०	०.३०
एयरकन्डिसनर	संख्या	०	०	०	०	०	०	६	६
	%	०	०	०	०	०	०	०.९०	०.१४

जनसंख्या, लैङ्गिक अनुपात, परिवार संख्या, परिवारको औसत आकार र साक्षरता दर

जनगणनाको अन्तिम नतिजाअनुसारगोलन्जोर गाउँपालिकाको जनसंख्या १८७३७ जना रहेको छ । यस गाउँपालिकाभित्र ४५२७ परिवारहरू बसोबास गरेको देखिन्छ । यस गाउँपालिकामा परिवारको औसत आकार ४.१४ रहेको छ भने लैङ्गिक अनुपात ९७.०७ (अर्थात १०० जना महिलामा ९७.०७ जना पुरुष) र साक्षरता दर ७१.७० % रहेको छ ।

वडा अनुसार सबैभन्दा कम जनसंख्या (१८०८ जना) वडा नं. २ मा बढी जनसंख्या (३६७० जना) वडा नं. ४मा रहेको छ। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १३.१० मा दिइएको छ।

तालिका १३.१० : जनसंख्या, लैङ्गिक अनुपात, परिवार संख्या र परिवारको औसत आकार

स्थानीय तह/वडा	२०७८								
	परिवार संख्या	जम्माजनसंख्या	पुरुष	महिला	परिवारकोऔसत आकार	लैङ्गिकअनुपात	साक्षरता दर (प्रतिशतमा)		
							जम्मा	पुरुष	महिला
गोलन्जोर गा.पा.	४५२७	१८७३७	९२२९	९५०८	४.१४	९७.०७	७१.७०	७९.३८	६४.२९
१	६१८	२६०८	१३०४	१३०४	४.२२	१००.००	७२.४०	७७.३७	६७.५२
२	४२४	१८०८	८७२	९३६	४.२६	९३.१६	६६.४५	७३.२०	६०.१८
३	५६७	२५२२	१२४२	१२८०	४.४५	९७.०३	७७.६३	८५.३०	७०.१३
४	९०८	३६७०	१८१९	१८५१	४.०४	९८.२७	६३.५०	७१.२०	५६.०५
५	५९८	२३७९	११३९	१२४०	३.९८	९१.८५	७३.८३	८२.७८	६५.६३
६	७१८	२९९४	१४४६	१५४८	४.१७	९३.४१	७२.१३	८२.४९	६२.४७
७	६९४	२७५६	१४०७	१३४९	३.९७	१०४.३०	७७.७५	८४.४०	७०.८२

गाउँपालिकामा जातजातिको अवस्था

यस गाउँपालिकामा २०७८ सालको जनगणनाअनुसार जातजातिको अवस्था हेर्दा प्रमुख ५ वटा जातिले ५०% भन्दा बढी हिस्सा ओगटेको देखिन्छ जसमा मगर (२०.१३%), क्षेत्री (१५.७८%), मिजार (११.३५%), नेवार (९.७७%) र ब्राह्मण (७.१६%) रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १३.११ मा दिइएको छ।

तालिका १३.११ : गाउँपालिकामा जातजाति अनुसारको जनसंख्या

जातजातिको नाम	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
जम्मा	१८७३७	१००.००	९२२९	१००.००	९५०८	१००.००
क्षेत्री	२९५७	१५.७८	१४२८	१५.४७	१५२९	१६.०८
ब्राह्मण (पहाड)	१३४२	७.१६	६६२	७.१७	६८०	७.१५
मगर	३७७१	२०.१३	१८६३	२०.१९	१९०८	२०.०७
थारु	२६	०.१४	१९	०.२१	७	०.०७
तामाङ	१२५९	६.७२	६१७	६.६९	६४२	६.७५
नेवा: (नेवार)	१८३१	९.७७	९१०	९.८६	९२१	९.६९
विश्वकर्मा	७६५	४.०८	३८०	४.१२	३८५	४.०५
यादव	१७	०.०९	१३	०.१४	४	०.०४
राई	१९५	१.०४	९९	१.०७	९६	१.०१
गुरुङ	१०९	०.५८	५२	०.५६	५७	०.६०
परियार	१०६२	५.६७	५१३	५.५६	५४९	५.७७
ठकुरी	७१६	३.८२	३५०	३.७९	३६६	३.८५
याक्थुङ/लिम्बु	१६	०.०९	९	०.१०	७	०.०७
मिजार	२१२७	११.३५	१०५६	११.४४	१०७१	११.२६
तेली	१३	०.०७	१०	०.११	३	०.०३
कुर्मी	१५	०.०८	१०	०.११	५	०.०५
सन्यासी/दशनामी	६५	०.३५	२६	०.२८	३९	०.४१
ब्राह्मण (तराई)	१२	०.०६	९	०.१०	३	०.०३
घर्ती/भुजेल	७७७	४.१५	३८३	४.१५	३९४	४.१४
हजाम/ठाकुर	२७	०.१४	१५	०.१६	१२	०.१३
शेर्पा	१२	०.०६	७	०.०८	५	०.०५
हलुवाई	१२	०.०६	७	०.०८	५	०.०५
माझी	६२५	३.३४	३०२	३.२७	३२३	३.४०
सुनुवार	४२५	२.२७	२००	२.१७	२२५	२.३७
पहरी	४०	०.२१	२१	०.२३	१९	०.२०
हायू	४१७	२.२३	१९७	२.१३	२२०	२.३१
कमर	३२	०.१७	१९	०.२१	१३	०.१४
अन्य	७२	०.३८	५२	०.५६	२०	०.२१

मातृभाषाको अवस्था

यस गाउँपालिकामा २०७८ सालको जनगणना अनुसार मातृभाषाको अवस्था हेर्दा प्रमुख ५ वटा मातृभाषाले ९०% भन्दा बढी हिस्सा ओगटेको देखिन्छ जसमा नेपाली(८३.५३%), मगर धुत (७.०३%), तामाङ (५.१४%), नेवारी (१.१७%) रमाझी (१.१६%) रहेका छन्। यस सम्बन्धीविस्तृत विवरण तलको तालिका १३.१२ मा दिइएको छ।

तालिका १३.१२ : गाउँपालिकामा बोलिने मातृभाषा अनुसारको जनसंख्या

मातृभाषा	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
जम्मा	१८७३७	१००	९२२९	१००	९५०८	१००
नेपाली	१५६५१	८३.५३	७६६४	८३.०४	७९८७	८४.००
मैथिली	१११	०.५९	८२	०.८९	२९	०.३१
भोजपुरी	२७	०.१४	१८	०.२०	९	०.०९
तामाङ	९६४	५.१४	४८२	५.२२	४८२	५.०७
नेपालभाषा (नेवारी)	२२०	१.१७	१११	१.२०	१०९	१.१५
मगर धुत	१३१७	७.०३	६६८	७.२४	६४९	६.८३
राई	५८	०.३१	२६	०.२८	३२	०.३४
सुनुवार	२०	०.११	९	०.१०	११	०.१२
माझी	२१७	१.१६	९३	१.०१	१२४	१.३०
भुजेल	१०३	०.५५	४९	०.५३	५४	०.५७
हायु/भायु	१८	०.१०	८	०.०९	१०	०.११
अन्य	३१	०.१७	१९	०.२१	१२	०.१३

धर्म सम्बन्धी विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार नेपालमा जम्मा १० वटा धर्म देखिएका छन् जसमध्ये यस गाउँपालिकामा ५ वटा धर्म मान्नेव्यक्तिहरू रहेका छन् । २०७८ सालको जनगणना अनुसार यस गाउँपालिकामा मानिने धर्म अनुसार हेर्दा सबैभन्दा बढी हिन्दु धर्म मान्ने १६६९५ (८९.१०%) जना रहेको छ भने सबैभन्दा कम इस्लाम धर्म मान्ने ९ (०.०५%) जना रहेका छन् । यस सम्बन्धीविस्तृत विवरण तलको तालिका १३.१३ मा दिइएको छ।

तालिका १३.१३ : गाउँपालिकामा धर्म अनुसारको जनसंख्या

धर्म	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
जम्मा	१८७३७	१००	९२२९	१००	९५०८	१००
हिन्दु	१६६९५	८९.१०	८२४४	८९.३३	८४५१	८८.८८
बौद्ध	१२४८	६.६६	५९३	६.४३	६५५	६.८९
इस्लाम	९	०.०५	५	०.०५	४	०.०४
किरात	३७३	१.९९	१८४	१.९९	१८९	१.९९
क्रिश्चियन	४१२	२.२०	२०३	२.२०	२०९	२.२०

पाँच वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको जन्म दर्ताको अवस्था

गोलन्जोर गाउँपालिकामा ५ वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाहरू १६३२ जना रहेकोमा ८३.५२% बालबालिकाको जन्म दर्ता भएको देखिन्छ। कुल छोराको संख्यामध्ये ८३.८०% को जन्म दर्ता भएको देखिन्छ भने कुल छोरीको संख्यामध्ये ८३.२३% को जन्मदर्ता भएको देखिन्छ। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १३.१४ मा दिइएको छ।

तालिका १३.१४ : पाँच वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको जन्म दर्ताको अवस्था

५ वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका जन्मदर्ताको संख्या	जम्मा बालबालिका	जन्मदर्ता भएका	जन्मदर्ता नभएका
जम्मा	१६३२	१३६३	२६९
प्रतिशत	१००	८३.५२	१६.४८
छोराको संख्या	८२७	६९३	१३४
प्रतिशत	१००	८३.८०	१६.२०
छोरीको संख्या	८०५	६७०	१३५
प्रतिशत	१००	८३.२३	१६.७७

कृषि सम्बन्धी विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ मा राष्ट्रिय कृषि गणना सञ्चालनको लागि प्रत्येक परिवारमा जग्गा जमिन तथा पशुपन्छीको विवरण सहित कृषक परिवार विवरणका आधारमा नमुना फ्रेम (Sample Frame) तयार गरिएको थियो । उक्त फ्रेमका आधारमा वडा वा गणना क्षेत्र छनोट गरी कृषि परिवारको विस्तृत विवरण संकलन गरिएको थियो । राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार गोलन्जोर गाउँपालिकामा ४,५२७ (संस्थागत बाहेक) घरपरिवारमा जनसंख्या रहेको छ । राष्ट्रिय कृषि

गणना २०७८ को नतिजा अनुसार गोलन्जोर गाँउपालिकाको कुल ४,५२७ घरपरिवार मध्ये जम्मा ३,९६५ कृषक परिवार रहेको देखिन्छ जुन कुल परिवारको ८७.६% हुन आउँछ । गोलन्जोर गाँउपालिकामा रहेका ३,९६५ कृषक परिवारले जम्मा १३,१७७ वटा कित्ता जग्गामा १,१८८.७ हेक्टर जमिनमा कृषि चलन गरेको देखिन्छ । यस हिसाबले औषतमा एउटा कृषक परिवारले ३.३ कित्ता जग्गामा खेती गरेको देखिन्छ भने औषतमा एक कृषक परिवारसँग ०.४८ हेक्टर कृषि जमिन रहेको देखिन्छ । गोलन्जोर गाँउपालिकामा खेती गरिएको कुल १,१८८.७ हेक्टर जमिन मध्ये ६२३.९ हेक्टर जमिनमा सिंचाई सुविधा पुगेको देखिन्छ । यस हिसाबले कुल कृषि योग्य जग्गाको ३३.०३% भूभागमा मात्र सिंचाई सुविधा पुगेको देखिन्छ ।

तालिका १३.१५ : कृषक संख्या, चलन गरेको जग्गाको क्षेत्रफल, कित्ता संख्या र सिंचित क्षेत्रफल

क्षेत्र	संख्या/क्षेत्रफल (हेक्टर)
कृषक परिवार जम्मा संख्या	३,९६५
कृषक परिवारले चलन गरेको जम्मा क्षेत्रफल (हेक्टर)	१,१८८.७
जम्मा कित्ता संख्या	१३,१७७
औषत कित्ता संख्या	३.३
सिंचित क्षेत्रफल (हेक्टर)	६२३.९

जग्गाको उपभोग

राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ को नतिजा अनुसार यस गाँउपालिकामा जग्गाको उपभोग सम्बन्धी विवरण हेर्दा कृषक परिवारले आफ्नो स्वामित्वको जग्गामा मात्र कृषि चलन गर्ने परिवार संख्या २,९०४ (७३.२%) रहेको देखिन्छ जसले १,३२०.४ हेक्टर (६९.९%) जग्गामा कृषि चलन गरेको पाइन्छ । त्यस्तै एक भन्दा बढी प्रकारको स्वामित्व भएको जग्गा कमाउने कृषक परिवार संख्या १०६१ (२६.८%) रहेको र यस्तो जग्गाको क्षेत्रफल ५६८.३ हेक्टर (३०.१%) रहेको छ ।

तालिका १३.१६ : कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको उपभोग

कृषक परिवारको किसिम	परिवार संख्या	%	क्षेत्रफल (हेक्टर)	%
जम्मा	३,९६५	१००	१,८८८.७	१००
एक प्रकारको स्वामित्व भएको जग्गा कमाउने	२,९०४	७३.२	१,३२०.४	६९.९
परिवारको हकको जग्गा मात्र कमाउने	२,८८४	९९.३२	१३१४.१	९९.५२
अरूको हकको जग्गा मात्र कमाउने	१०	०.३४	१.५	०.११४
अन्य प्रकारको उपभोग अन्तर्गत	१०	०.३४	४.८	०.३६४
एकभन्दा बढी प्रकारको स्वामित्व भएको जग्गा कमाउने	१०६१	२६.८	५६८.३	३०.१

जग्गाको उपयोग

कृषि चलनले के कस्ता बाली कति क्षेत्रफलमा लगाएको छ भन्नेविश्लेषण गर्दा राष्ट्रिय कृषि गणनाको नतिजा अनुसार यस गाँउपालिकामा खेतीयोग्य जग्गामा कृषि चलन गर्ने परिवार संख्या ३,९५५ छ भने खेतीयोग्य जमिनको कुल क्षेत्रफल १,३७१.२ हेक्टर रहेको छ जुन ७२.६% हो ।

खेतीयोग्य जग्गामा खेतीपाती गरिरहेका ३,९५५ परिवार मध्ये सबै परिवारले १,२५८ हेक्टर (६६.६%) जग्गामा अस्थायी बाली लगाएको पाइन्छ । त्यस्तै अन्य खेतीयोग्य जग्गामा बाली लगाउने कृषक परिवारको संख्या ७२१ र यस्ता जग्गाको क्षेत्रफल ११३.२ हेक्टर (६%) रहेको छ । यसैगरी १,९६० कृषक परिवारले २११.५ हेक्टर जमिन (११.२%) मा स्थायी बाली लगाएको पाइन्छ । त्यस्तै स्थायी चौरचरन, निजी वनबनेलो, पोखरी तथा अन्य जग्गाको क्षेत्रफल ३०६ हेक्टर रहेको पाइन्छ ।

तालिका १३.१७ : कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको उपयोग

कृषक परिवारको किसिम	परिवार संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	क्षेत्रफल (%)
जम्मा	३,९६५	१,८८८.७	१००
जम्मा खेतीयोग्य जग्गा	३,९५५	१,३७१.२	७२.६
अस्थायी बाली लागेको जग्गा	३,९५५	१,२५८	६६.६
अन्य खेतीयोग्य जग्गा	७२१	११३.२	६
स्थायी बाली लागेको जग्गा	१,९६०	२११.५	११.२
स्थायी चौरचरन, निजी वनबनेलो, पोखरी तथा अन्य जग्गा	३,९६५	३०६	१६.२

पशुपन्ध्रीको विवरण

राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ को नतिजा अनुसार पशुचौपाया पालने कृषक परिवार र पशुचौपायाको संख्या हेर्दा यस गोलन्जोर गाँउपालिकाका कुल ३,९६५ कृषक परिवारहरू मध्ये जम्मा ३,७३१ कृषक परिवार (९४.१%)ले पशुचौपाया पालन गरेको देखिन्छ । ती मध्ये २,३९४ कृषक परिवारले ७,५४६ वटा गाई/गोरु पालेको, १,८९५ कृषक परिवारले ३,७६६ वटा राँगा/भैसी पालेको, ३,२८४ कृषक परिवारले ३०,७३० वटा बाखा/च्याङ्गा पालेको, ८४७ कृषक परिवारले १,८७३ वटा सुँगुर/बंगुर पालेको देखिन्छ । त्यस्तै गरी अन्य पशुचौपाया पालने कृषक परिवारको संख्या १० र अन्य पशुचौपायाको संख्या १० रहेको देखिन्छ । यसैगरी कुखुरा तथा अन्य पन्ध्रीतर्फ हेर्दा ३,१७२ कृषक परिवारसँग ६६,०३४ वटा कुखुरा र १७३ कृषक परिवारले ९३४ वटा अन्य पन्ध्रीहरू पालेको देखिन्छ ।

विवरण	संख्या	%
जम्मा कृषक परिवार	३,९६५	१००
पशुचौपाया पालने कृषक परिवार	३,७३१	९४.१

तालिका १३.१८ : पाल्तु चौपाया र पन्ध्रीको संख्या र कृषक परिवार

कृषक परिवारको किसिम	पाल्तु चौपाया/पन्ध्री पालने कृषक परिवार		पाल्तु चौपाया/पन्ध्रीको	
	संख्या	संख्या	संख्या	%
पशु	३,७३१	४३,९२५	४३,९२५	१००
गाईगोरु	२,३९४	७,५४६	७,५४६	१७.१८
राँगा/भैसी	१,८९५	३,७६६	३,७६६	८.५७
बाखा/च्याङ्गा	३,२८४	३०,७३०	३०,७३०	६९.९६
भेडा/भेडी	०	०	०	
सुँगुर/बंगुर	८४७	१,८७३	१,८७३	४.२
अन्य पशु	१०	१०	१०	०.०२
पन्ध्री			६६,९६८	१००
कुखुरा	३,१७२	६६,०३४	६६,०३४	९८.६१
अन्य पन्ध्री	१७३	९३४	९३४	१.३९

खण्ड १४: कमलामाई नगरपालिका

जम्मा जनसंख्या : ७१,०१६ (संस्थागत बाहेक)

क्षेत्रफल : ४८२.५७ वर्ग कि.मि.

जम्मा वडा संख्या : १४

केन्द्र : सिन्धुलीमाढी

सिमाना

पूर्व: दुधौली न.पा. र तीनपाटन गा.पा. पश्चिम:

मरिण गा.पा. र सर्लाही जिल्ला

उत्तर: गोलन्जोर, सुनकोशी र घ्याडलेख गा.पा.

दक्षिण: महोत्तरी र धनुषा जिल्ला

परिचय

जिल्ला सदरमुकामदेखिकमलामाई नगरपालिकाको कार्यालय सम्मको दुरी: ० कि.मि.

तालिका १४.१ : कमलामाई न.पा. को कार्यालय देखि वडा कार्यालय सम्मको दुरी

वडा नं.	कमलामाई न.पा. को कार्यालय देखि वडा कार्यालय सम्मको दुरी (कि.मि.)	वडा नं.	कमलामाई न.पा. को कार्यालय देखि वडा कार्यालय सम्मको दुरी (कि.मि.)
१	१५	८	९
२	१५.५	९	१९
३	२३	१०	२१
४	४	११	९
५	०.५	१२	१६
६	०	१३	२७
७	२	१४	२९

मुख्य वनस्पति तथा वन्यजन्तुहरू

वनस्पतिहरू: साल, चिलाउने, सल्लो

वन्यजन्तुहरू: स्याल, मृग, बँदेल

चराचुरुंगीहरू: सारौं, ढुकुर, मयुर, कालिज

जडीबुटीहरू: पाखनवेद, गुर्जो, सर्पगन्धा, हरो, वरो र अमला

प्रमुख चाडपर्वहरू

चाडपर्वहरू: दशैं, तिहार, छठ, ल्होसार, तीज, माघे संक्रान्ती

प्रमुखऐतिहासिक तथा धार्मिक स्थलहरू

ऐतिहासिक स्थलहरू: सिन्धुलीगढी दरवार

धार्मिक स्थलहरू: माइस्थान, शिद्धबाबा, चण्डादेवी, कालिमाई मन्दिर, गणेशथान

उत्पादन हुने मुख्य बाली

अस्थायी बाली: धान, मकै, गहुँ, कोदो, तोरी

स्थायी बाली: भुइँकटहर, कागती, सुन्तला, जुनार

एग्रोभेटहरूको संख्या : १०

मुख्य नदी/खोला : कमला नदी, मरिण खोला, चँदाहा खोला

पोखरी/ताल र सिमसार क्षेत्र : चँदाहाखोलासिमसार

पर्यटन तथा मनोरञ्जन

स्थानीय तहका प्रमुख पर्यटकीय स्थलहरू:

प्रमुख पदमार्गहरू: किनलक ट्रेल

होमस्टे : ढुङ्गेभञ्ज्याङ होमस्टे

मनोरञ्जन पार्क, उद्यान : चिल्ड्रेन पार्क, माईस्थान सिर

स्थानीय हाट बजारहरूको विवरण

तालिका १४.२ : स्थानीय हाट बजारहरूको विवरण

हाट बजारको नाम	ठेगाना	हाट बजार लाग्ने दिन
शनिबारे हाट	कमलामाई न.पा.-६	शनिवार
बुधबारे हाट	कमलामाई न.पा.-६	बुधवार
भिमान हाट	कमलामाई न.पा.-९	शुक्रवार
डाँडी हाट	कमलामाई न.पा.-१	सोमवार

सहकारी संस्थाहरूको प्रकार र संख्या

तालिका १४.३ : सहकारी संस्थाहरूको विवरण

सहकारी संस्थाको प्रकार	संख्या
कृषि	५४
बचत तथा ऋण	४४
दुग्ध	६
बहुउद्देश्य	५
जडिबुटी	२
जुनार	२
उपभोक्ता	२
लघुउद्यम	२
अन्य	७

व्यक्तिगत घटना दर्ताको संख्या

तालिका १४.४ : व्यक्तिगत घटना दर्ताको विवरण

आ.व	घटनाको विवरण				
	जन्मदर्ता	विवाह दर्ता	मृत्यु दर्ता	पारपाचुके	बसोईसराई
२०७९/८०	१३९८	७६८	३८१	९५	२२२
२०७८/७९	१४९६	८१६	४६२	५४	२०१
२०७७/७८	१५३८	७३१	५६३	३१	१५७

परिवारमा खानेपानीको मुख्य स्रोत

जनगणनाको प्राप्त नतिजाअनुसार यस नगरपालिकाको कुल १८१३५ (संस्थागत बाहेक) परिवार मध्ये खानेपानीको मुख्य स्रोतको रूपमा धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र) प्रयोग गर्ने ४४ % र धारा/पाइप (घरपरिसर बाहिर) २६.७%, टयुववेल/हाते पम्प १.७%, ढाकिएको इनार ८.६%, खुला इनार/कुवा ९.९%, मूल धारा ६.२%, नदी/खोला ०.४%, जार बोतल २.२% र अन्य स्रोत प्रयोग गर्ने परिवार ०.२% रहेका छन् ।

वडागत रूपमा हेर्दा वडा नं. ३ मा सबैभन्दा बढी ९७.४% परिवारले धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र) खानेपानीको मुख्य स्रोतको रूपमा प्रयोग गर्ने गरेको पाइएको छ भने सबैभन्दा कम वडा नं. ११ मा ९.४% परिवारले धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र) खानेपानीको मुख्य स्रोतको रूपमा प्रयोग गर्ने गरेको पाइएको छ। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १४.५ मा दिइएको छ ।

तालिका १४.५ : खानेपानीको मुख्य स्रोत अनुसार परिवारको संख्या

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	पिउने पानीको मुख्य स्रोत								
			धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र)	धारा/पाइप (घरपरिसर बाहिर)	टयुववेल/हाते पम्प	ढाकिएको इनार	खुला इनार/ कुवा	मूल धारा	नदी/ खोला	जार बोतल	अन्य
१	संख्या	११०४	२८३	५१८	१	४६	१५०	७७	४	०	२५
	%	१००	२५.६	४६.९	०.१	४.२	१३.६	७.०	०.४	०.०	२.३
२	संख्या	९२९	७२९	१६४	१	१	१९	१२	३	०	०
	%	१००	७८.५	१७.७	०.१	०.१	२.०	१.३	०.३	०.०	०.०
३	संख्या	३८४	३७४	९	०	१	०	०	०	०	०
	%	१००	९७.४	२.३	०.०	०.३	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
४	संख्या	२३४६	५३३	८८६	१६७	२८९	२१६	८४	९	१५९	३
	%	१००	२२.७	३७.८	७.१	१२.३	९.२	३.६	०.४	६.८	०.१
५	संख्या	२१०२	३७०	७८६	३४	५३५	२३३	४४	२	९६	२
	%	१००	१७.६	३७.४	१.६	२५.५	११.१	२.१	०.१	४.६	०.१
६	संख्या	३४४०	२३९६	४६४	७०	११६	२२३	१८	२	१४८	३
	%	१००	६९.७	१३.५	२.०	३.४	६.५	०.५	०.१	४.३	०.१
७	संख्या	१७३५	१०८७	३०६	३	९७	१७५	६०	५	१	१
	%	१००	६२.७	१७.६	०.२	५.६	१०.१	३.५	०.३	०.१	०.१
८	संख्या	९२७	१४६	१४८	८	५०	३९६	१६५	१३	१	०
	%	१००	१५.७	१६.०	०.९	५.४	४२.७	१७.८	१.४	०.१	०.०

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	पिउने पानीको मुख्य स्रोत								
			धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र)	धारा/पाइप (घरपरिसर बाहिर)	ट्युबवेल/हाते पम्प	ढाकिएको इनार	खुला इनार/ कुवा	मूल धारा	नदी/ खोला	जार बोतल	अन्य
९	संख्या	१२२८	१०९५	९९	७	८	१६	२	०	०	१
	%	१००	८९.२	८.१	०.६	०.७	१.३	०.२	०.०	०.०	०.१
१०	संख्या	८२१	२०८	७९	९	३३६	९१	९१	५	०	२
	%	१००	२५.३	९.६	१.१	४०.९	११.१	११.१	०.६	०.०	०.२
११	संख्या	९३५	८८	५२४	०	४३	३१	२४६	३	०	०
	%	१००	९.४	५६.०	०.०	४.६	३.३	२६.३	०.३	०.०	०.०
१२	संख्या	८८४	३३०	३८९	०	१८	३७	१०८	०	०	२
	%	१००	३७.३	४४.०	०.०	२.०	४.२	१२.२	०.०	०.०	०.२
१३	संख्या	५५६	१०५	२१७	७	५	११	१८३	२८	०	०
	%	१००	१८.९	३९.०	१.३	०.९	२.०	३२.९	५.०	०.०	०.०
१४	संख्या	७४४	२३२	२५०	६	२०	२०१	३३	१	०	१
	%	१००	३१.२	३३.६	०.८	२.७	२७.०	४.४	०.१	०.०	०.१
जम्मा	संख्या	१८१३५	७९७६	४८३९	३१३	१५६५	१७९९	११२३	७५	४०५	४०
	%	१००	४४.०	२६.७	१.७	८.६	९.९	६.२	०.४	२.२	०.२

परिवारमा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन

जनगणनाको नतिजाले यस नगरपालिकाको कुल परिवारमध्ये सबैभन्दा बढी (४६.८५%) परिवारले खाना पकाउन अक्सर काठ/दाउरा प्रयोग गर्ने गरेको देखाएको छ । खाना पकाउन अक्सर एल.पि. ग्याँस प्रयोग गर्ने परिवार ५२.१६% रहेका छन् भने बिजुली प्रयोग गर्ने परिवार ०.२१%, गुइठा/गोहरा प्रयोग गर्ने परिवार ०.०३%, बायोग्याँस प्रयोग गर्ने परिवार ०.६८% र मट्टितेल प्रयोग गर्ने परिवार ०.०४% रहेको छ भने बाँकी अन्य रहेका छन् ।

बडा अनुसार खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन हेर्दा सबैभन्दा बढी काठ/दाउरा प्रयोग गर्ने परिवार बडा नं. ३ मा ९७.४% र कम बडा नं. ६ मा ६.९% रहेका छन्। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १४.६ मा दिइएको छ ।

तालिका १४.६ : परिवारमा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन अनुसार परिवार संख्या

बडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	खाना पकाउने इन्धनको मुख्य स्रोत						
			काठ/दाउरा	एल.पि. ग्याँस	बिजुली	गुइठा/गोहरा	बायो ग्याँस	मट्टितेल	अन्य
१	संख्या	११०४	८४२	२५६	२	०	३	०	१
	%	१००	७६.३	२३.२	०.२	०.०	०.३	०.०	०.१
२	संख्या	९२९	७४४	१८४	०	०	१	०	०
	%	१००	८०.१	१९.८	०.०	०.०	०.१	०.०	०.०
३	संख्या	३८४	३७४	१०	०	०	०	०	०
	%	१००	९७.४	२.६	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
४	संख्या	२३४६	६२०	१६९७	११	०	१७	१	०
	%	१००	२६.४	७२.३	०.५	०.०	०.७	०.०	०.०
५	संख्या	२१०२	५६०	१५३२	२	२	५	०	१
	%	१००	२६.६	७२.९	०.१	०.१	०.२	०.०	०.०
६	संख्या	३४४०	२३६	३१८८	११	०	५	०	०
	%	१००	६.९	९२.७	०.३	०.०	०.१	०.०	०.०
७	संख्या	१७३५	६३०	१०८८	८	०	९	०	०
	%	१००	३६.३	६२.७	०.५	०.०	०.५	०.०	०.०
८	संख्या	९२७	७१३	२१२	०	०	०	२	०
	%	१००	७६.९	२२.९	०.०	०.०	०.०	०.२	०.०
९	संख्या	१२२८	४८६	७३६	०	०	६	०	०
	%	१००	३९.६	५९.९	०.०	०.०	०.५	०.०	०.०

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	खाना पकाउने इन्धनको मुख्य स्रोत						
			काठ/दाउरा	एल.पि. ग्याँस	बिजुली	गुइठा/गोहरा	बायो ग्याँस	मट्टितेल	अन्य
१०	संख्या	८२१	५३२	२७२	२	२	१२	१	०
	%	१००	६४.८	३३.१	०.२	०.२	१.५	०.१	०.०
११	संख्या	९३५	७९८	७७	१	१	५७	१	०
	%	१००	८५.३	८.२	०.१	०.१	६.१	०.१	०.०
१२	संख्या	८८४	८५८	२१	१	०	२	२	०
	%	१००	९७.१	२.४	०.१	०.०	०.२	०.२	०.०
१३	संख्या	५५६	४८२	७०	०	०	४	०	०
	%	१००	८६.७	१२.६	०.०	०.०	०.७	०.०	०.०
१४	संख्या	७४४	६२२	११७	०	०	३	०	२
	%	१००	८३.६	१५.७	०.०	०.०	०.४	०.०	०.३
जम्मा	संख्या	१८१३५	८४९७	९४६०	३८	५	१२४	७	४
	%	१००	४६.८५	५२.१६	०.२१	०.०३	०.६८	०.०४	०.०२

परिवारमा बत्ती बाल्न अक्सर प्रयोग गरिने स्रोत

जनगणनाको नतिजा अनुसार यस नगरपालिकाका ९७.५६%परिवारहरूले आफू बसोबास गरेको घर/आवासीय एकाइमा बत्ती बाल्नका लागि अक्सर बिजुली प्रयोग गर्ने गरेको देखिएको छ । बत्तीबाल्नकालागिअक्सरअन्यइन्धनप्रयोगगर्ने परिवार न्यून रहेको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १४.७ मा दिइएको छ ।

तालिका १४.७ : परिवारमा बत्ती बाल्न अक्सर प्रयोग गरिनेस्रोत अनुसार परिवार संख्या

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	बत्ती बाल्न प्रयोग गरिने इन्धनको मुख्य स्रोत				
			बिजुली	सोलार/सौर्यउर्जा	मट्टितेल	बायोग्याँस	अन्य
१	संख्या	११०४	९९३	११०	०	०	१
	%	१००	८९.९	१०.०	०.०	०.०	०.१
२	संख्या	९२९	९१२	१०	५	०	२
	%	१००	९८.२	१.१	०.५	०.०	०.२
३	संख्या	३८४	३८१	३	०	०	०
	%	१००	९९.२	०.८	०.०	०.०	०.०

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	बत्ती बाल्न प्रयोग गरिने इन्धनको मुख्य स्रोत				
			बिजुली	सोलार/सौर्यउर्जा	मट्टितेल	बायोग्याँस	अन्य
४	संख्या	२३४६	२२७३	२५	४	२	४२
	%	१००	९६.९	१.१	०.२	०.१	१.८
५	संख्या	२१०२	२०८३	१६	१	०	२
	%	१००	९९.१	०.८	०.०	०.०	०.१
६	संख्या	३४४०	३४२१	११	५	१	२
	%	१००	९९.४	०.३	०.१	०.०	०.१
७	संख्या	१७३५	१७१९	१०	०	०	६
	%	१००	९९.१	०.६	०.०	०.०	०.३
८	संख्या	९२७	८९२	२९	०	०	६
	%	१००	९६.२	३.१	०.०	०.०	०.६
९	संख्या	१२२८	१२०६	१७	२	०	३
	%	१००	९८.२	१.४	०.२	०.०	०.२
१०	संख्या	८२१	८०६	७	१	०	७
	%	१००	९८.२	०.९	०.१	०.०	०.९
११	संख्या	९३५	९१९	१२	१	०	३
	%	१००	९८.३	१.३	०.१	०.०	०.३
१२	संख्या	८८४	८०१	६३	२	०	१८
	%	१००	९०.६	७.१	०.२	०.०	२.०
१३	संख्या	५५६	५४९	३	०	१	३
	%	१००	९८.७	०.५	०.०	०.२	०.५
१४	संख्या	७४४	७३७	१	३	०	३
	%	१००	९९.१	०.१	०.४	०.०	०.४
जम्मा	संख्या	१८१३५	१७६९२	३१७	२४	४	९८
	%	१००	९७.५६	१.७५	०.१३	०.०२	०.५४

परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय

जनगणनाको नतिजा अनुसार यस नगरपालिकाका कुल १८१३५ (संस्थागत बाहेक) परिवारमध्ये अधिकांश ९८.७६% परिवारले कुनै न कुनै प्रकारको शौचालयको प्रयोग गर्ने गरेका छन् भने १.२४% परिवारहरूसँग मात्र शौचालयको पहुँच नभएको देखिन्छ।

वडागत रूपमा हेर्दा सेप्टिक ट्याङ्कमा जोडिएको फलस भएको शौचालय प्रयोग गर्ने परिवार सबैभन्दा बढी वडा नं. १२ मा (९२.९%) र सबैभन्दा कम वडा नं. १३ मा (४९.१%) रहेका छन्। शौचालय नभएको परिवार सबैभन्दा बढी वडा नं. ९ मा २.४% रहेका छन्। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १४.८ मा दिइएको छ।

तालिका १४.८ : परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालयको प्रकार अनुसार परिवार संख्या

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय				
			फलस भएको (सार्वजनिक ढल)	फलस भएको (सेप्टिक ट्याङ्क)	साधारण	सार्वजनिक	चर्पी नभएको
१	संख्या	११०४	१०	८०४	२६९	०	२१
	%	१००	०.९	७२.८	२४.४	०.०	१.९
२	संख्या	९२९	३२	७९०	९०	०	१७
	%	१००	३.४	८५.०	९.७	०.०	१.८
३	संख्या	३८४	४८	३३३	२	१	०
	%	१००	१२.५	८६.७	०.५	०.३	०.०
४	संख्या	२३४६	१९	१९८६	२९७	९	३५
	%	१००	०.८	८४.७	१२.७	०.४	१.५
५	संख्या	२१०२	६	१७९१	२७३	९	२३
	%	१००	०.३	८५.२	१३.०	०.४	१.१
६	संख्या	३४४०	३९	३१५०	२३८	२	११
	%	१००	१.१	९१.६	६.९	०.१	०.३
७	संख्या	१७३५	२२	१३६४	३२७	३	१९
	%	१००	१.३	७८.६	१८.८	०.२	१.१
८	संख्या	९२७	४	८०८	१००	१	१४
	%	१००	०.४	८७.२	१०.८	०.१	१.५
९	संख्या	१२२८	१५	१०९४	८७	२	३०
	%	१००	१.२	८९.१	७.१	०.२	२.४
१०	संख्या	८२१	३	५९४	२१०	१	१३
	%	१००	०.४	७२.४	२५.६	०.१	१.६

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय				
			फलस भएको (सार्वजनिक ढल)	फलस भएको (सेप्टिक टयाङ्क)	साधारण	सार्वजनिक	चर्पी नभएको
११	संख्या	९३५	२१	८२८	८०	१	५
	%	१००	२.२	८८.६	८.६	०.१	०.५
१२	संख्या	८८४	५	८२१	३०	१०	१८
	%	१००	०.६	९२.९	३.४	१.१	२.०
१३	संख्या	५५६	२	२७३	२७१	०	१०
	%	१००	०.४	४९.१	४८.७	०.०	१.८
१४	संख्या	७४४	९	५४८	१७८	१	८
	%	१००	१.२	७३.७	२३.९	०.१	१.१
जम्मा	संख्या	१८१३५	२३५	१५१८४	२४५२	४०	२२४
	%	१००	१.३०	८३.७३	१३.५२	०.२२	१.२४

परिवारमा उपलब्ध साधन/सुविधाहरू

जनगणनामा देशका हरेक परिवारमा भएका साधन तथा सेवा सुविधाहरूका विवरण अनुसार यस नगरपालिकामा ३.६१% परिवारहरूमा उल्लिखित कुनै पनि साधन/सुविधाहरू उपलब्ध नभएको पाइयो भने ९६.३९% परिवारमा कम्तिमा एक किसिमको साधन/सुविधा उपलब्ध भएको पाइएको छ । यस नगरपालिकामा साधारण मोबाइल फोन हुने ७९.९२% र स्मार्ट मोबाइल फोन हुने ७४.८१% परिवार देखिएको छ । यसैगरी वडागत रूपमा हेर्दा कुनै पनि सुविधा उपलब्ध नभएको परिवार सबैभन्दा बढी वडा नं. १३ मा ११.३३% र कम वडा नं. ३ मा ३.६५% रहेको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १४.९ मा दिइएको छ ।

तालिका १४.९ : घरायसी साधन/सुविधा अनुसारको परिवार संख्याको विवरण

वडा नं.	संख्या/ %	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	कमलामार्ग	
जम्मा परिवार संख्या	संख्या	११०४	९२९	३८४	२३४६	२१०२	३४४०	१७३५	९२७	१२२८	८२१	९३५	८८४	५५६	७४४	१८१३५	
कुनै सुविधा नभएको परिवार	संख्या	६०	५०	१४	८७	२४	४८	४३	२५	२८	३८	४४	९३	६३	३७	६५४	
	%	५.४३	५.३८	३.६५	३.७१	१.१४	१.४०	२.४८	२.७०	२.२८	४.६३	४.७१	१०.५२	११.३३	४.९७	३.६१	
कम्तिमा एक सुविधा भएको परिवार	संख्या	१०४४	८७९	३७०	२२५९	२०७८	३३९२	१६९२	९०२	१२००	७८३	८९१	७९१	४९३	७०७	१७४८१	
	%	९४.५७	९४.६२	९६.३५	९६.२९	९८.८६	९८.६०	९७.५२	९७.३०	९७.७२	९५.३७	९५.२९	८९.४८	८८.६७	९५.०३	९६.३९	
घरायसी सुविधाका साधनहरू	रेडियो सुविधा	संख्या	५०१	६९१	३२४	१०५६	११७३	१६१०	५७५	२३४	४८७	३०७	३२९	२५४	२०३	११५	७८५९
		%	४७.९९	७८.६१	८३.५७	४६.७५	५६.४५	४७.४६	३३.९८	२५.९४	४०.५८	३९.२१	३६.९२	३२.११	४१.१८	१६.२७	४४.९६
	टेलिभिजन	संख्या	४२४	२९९	१५१	११९१	१३२६	२२१०	९०१	४३४	७०२	३६९	३२४	१८२	२४९	४०५	९९६७
		%	४०.६१	३४.०२	४०.८१	५२.७२	६३.८१	६५.१५	५३.२५	४८.१२	५८.५०	४७.९३	३६.३६	२३.०१	५०.५१	५७.२८	५२.४४
	ल्याण्डलाइन टेलिफोन	संख्या	७	६	६	६९	७४	३६४	३१	७	४०	७	०	२	३	४	६२०
		%	०.६७	०.६८	१.६२	३.०५	३.५६	१०.७३	१.८३	०.७८	३.३३	०.८९	०.००	०.२५	०.६१	०.५७	३.५५
	मोबाइलफोन (साधारण)	संख्या	१००४	८२१	३५६	१६४१	१६२७	२४९७	१३८३	७६८	९२१	६५३	६५५	७३२	३९८	५१४	१३९७०
		%	९९.१७	९३.४०	९६.३२	७२.६४	७८.३०	७३.६१	८१.७४	८५.१४	७६.७५	८३.४०	७३.५१	९२.५४	८०.७३	७२.७०	७९.९२
	स्मार्टमोबाइल फोन	संख्या	६९९	६०६	२२१	१७७६	१८३६	३१००	१२३८	५१४	९६७	४००	५७३	४०७	२४५	४९५	१३०७७
		%	६६.९५	६८.९४	५९.७३	७८.६२	८८.३५	९१.३९	७३.१७	५६.९८	८०.५८	५१.०९	६४.३१	५१.४५	४९.७०	७०.०१	७४.८१

वडा नं.	संख्या/ %	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	कमलामार्ग
कम्प्युटर/ ल्यापटप	संख्या	२९	२३	७	३२४	३२४	९६९	२२९	३८	१२९	४१	२१	३	२१	१८	२१७६
	%	२.७८	२.६२	१.८९	१४.३४	१४.३९	२८.५७	१३.५३	४.२१	१०.७५	४.२४	२.३६	०.३८	४.२६	२.४४	१२.४५
इन्टरनेटसुवि धा	संख्या	६७	८३	११९	९१७	१०२३	२२२०	६४३	२३८	४४६	१४७	२५	१३	४९	६६	६१८६
	%	६.४२	९.४४	३२.१६	४०.४९	४९.२३	६४.४५	३८.००	२६.३९	४६.३३	२०.०५	२.८१	१.६४	११.९७	९.३४	३५.३९
कार/जीप/ भ्यान	संख्या	३	३	०	४१	८३	२४१	४३	८	४३	४	१	२	६	२	४००
	%	०.२९	०.३४	०.००	२.२६	३.९९	७.१०	३.१३	०.८९	३.५८	०.५१	०.११	०.२४	१.२२	०.२८	२.८६
मोटरसाइकल /स्कुटर	संख्या	७७	५३	२४	४८०	४५१	१०९१	३१९	१०३	२४३	६८	४१	२०	४१	८६	३१९७
	%	७.३८	६.०३	६.४९	२१.२४	२६.५२	३२.१६	१८.८५	११.४२	२०.२५	८.६८	४.६०	२.५३	८.३२	१२.१६	१८.२९
साइकल	संख्या	१५	५	०	१६८	२२२	३१९	४९	२७	११६	२२	५४	३	१३	८६	११०९
	%	१.४४	०.५७	०.००	७.४४	१०.६८	९.४०	३.४९	२.९९	९.६७	२.८१	६.०६	०.३८	२.६४	१२.१६	६.३४
विद्युतीयपंखा	संख्या	२६८	८६	०	१२४९	१२६९	२४२५	८९२	३७२	९०९	३४९	१६८	४२	२९८	४४२	८८६९
	%	२५.६७	९.७८	०.००	५५.२९	६१.०७	७४.४४	४२.७२	४१.२४	७५.७५	४४.५७	१८.८६	४.३१	६०.४५	६२.५२	५०.७४
रेफ्रिजरेटर	संख्या	१०५	५३	६	५९०	६८६	१३५८	४२०	१४७	४५७	११३	४६	११	१०८	१०२	४२०२
	%	१०.०६	६.०३	१.६२	२६.१२	३३.०१	४०.०४	२४.८२	१६.३०	३८.०८	१४.४३	४.१६	१.३९	२१.९१	१४.४३	२४.०४
वासिडमेशन	संख्या	१	१	२	३२	२७	१५१	२२	६	२५	१	०	०	२	२	२७२
	%	०.१०	०.११	०.४४	१.४२	१.३०	४.४५	१.३०	०.६७	२.०८	०.१३	०.००	०.००	०.४१	०.२८	१.५६
एयरकन्डिसन र	संख्या	०	१	०	५	१	२२	४	३	२	१	३	०	१	१	४४
	%	०	०.११	०.००	०.२२	०.०५	०.६५	०.२४	०.३३	०.१७	०.१३	०.३४	०.००	०.२०	०.१४	०.२५

जनसंख्या, लैङ्गिक अनुपात, परिवार संख्या, परिवारको औसत आकार र साक्षरता दर

जनगणनाको अन्तिम नतिजा अनुसार कमलामाई नगरपालिकाको जनसंख्या ७१०१६ जना रहेको छ । यस नगरपालिकाभित्र १८१३५ परिवारहरू बसोबास गरेको देखिन्छ । यस नगरपालिकामा परिवारको औसत आकार ३.९२ रहेको छ भने लैङ्गिक अनुपात ९३.५० (अर्थात १०० जना महिलामा ९३.५० जना पुरुष) र साक्षरता दर ७७.८३% रहेको छ ।

वडा अनुसार सबैभन्दा कम जनसंख्या (१३५९ जना) वडा नं. ३२ बढी जनसंख्या (१२४९८ जना) वडा नं. ६ मारहेको छ। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १४.१० मा दिइएको छ।

तालिका १४.१० : जनसंख्या, लैङ्गिक अनुपात, परिवार संख्या र परिवारको औसत आकार

स्थानीय तह/वडा	२०७८								
	परिवार संख्या	जम्मा जनसंख्या	पुरुष	महिला	परिवारको औसत आकार	लैङ्गिक अनुपात	साक्षरता दर (प्रतिशतमा)		
							जम्मा	पुरुष	महिला
कमलामाई न.पा.	१८१३५	७१०१६	३४३१६	३६७००	३.९२	९३.५०	७७.८३	८५.२०	७१.०३
१	११०४	४५६५	२१९७	२३६८	४.१३	९२.७८	७०.३३	७९.२२	६२.०४
२	९२९	३७९०	१८५२	१९३८	४.०८	९५.५६	७२.७३	८३.५८	६२.३६
३	३८४	१३५९	६२०	७३९	३.५४	८३.९०	७३.२२	८५.१३	६३.१५
४	२३४६	८८१८	४३०९	४५०९	३.७६	९५.५६	८०.२८	८७.२४	७३.७३
५	२१०२	८२९२	३९३१	४३६१	३.९४	९०.१४	८२.७३	८९.४९	७६.७५
६	३४४०	१२४९८	६१४०	६३५८	३.६३	९६.५७	८८.०७	९३.४५	८२.९९
७	१७३५	६८२८	३२३३	३५९५	३.९४	८९.९३	८०.९३	८७.५८	७५.०७
८	९२७	३६७२	१८०३	१८६९	३.९६	९६.४७	७१.२१	७७.६५	६५.०९
९	१२२८	४७२८	२२४६	२४८२	३.८५	९०.४९	७८.२२	८६.३१	७०.९७
१०	८२१	३३७५	१६२९	१७४६	४.११	९३.३०	७३.८३	८२.३८	६५.९३
११	९३५	३८००	१८४२	१९५८	४.०६	९४.०८	६४.६१	७१.७१	५८.०४
१२	८८४	३८२२	१९१४	१९०८	४.३२	१००.३१	७०.०५	७८.४०	६१.७३
१३	५५६	२२५८	१०५७	१२०१	४.०६	८८.०१	७२.३५	७९.४५	६६.१३
१४	७४४	३२११	१५४३	१६६८	४.३२	९२.५१	७०.३४	७९.९०	६१.६६

नगरपालिकामा जातजातिको अवस्था

यस नगरपालिकामा २०७८ सालको जनगणनाअनुसार जातजातिको अवस्था हेर्दा प्रमुख ५ वटा जातिले ५० % भन्दा बढी हिस्सा ओगटेको देखिन्छ जसमा तामाङ (२२.७८%), क्षेत्री (१९.७८%), मगर (११.४४%), नेवार (९.६८%) र ब्राह्मण (८.८०%) रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १४.११ मा दिइएको छ।

तालिका १४.११ : नगरपालिकामा जातजाति अनुसारको जनसंख्या

जातजातिको नाम	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
जम्मा	७१०१६	१००.००	३४३१६	१००.००	३६७००	१००.००
क्षेत्री	१४०४८	१९.७८	६७२१	१९.५९	७३२७	१९.९६
ब्राह्मण (पहाड)	६२५२	८.८०	३०४५	८.८७	३२०७	८.७४
मगर	८१२४	११.४४	३८३०	११.१६	४२९४	११.७०
थारु	१०५	०.१५	६५	०.१९	४०	०.११
तामाङ	१६१७९	२२.७८	७७५६	२२.६०	८४२३	२२.९५
नेवा: (नेवार)	६८७६	९.६८	३३६२	९.८०	३५१४	९.५७
विश्वकर्मा	३६९२	५.२०	१७९३	५.२२	१८९९	५.१७
मुसलमान	१०५	०.१५	६५	०.१९	४०	०.११
यादव	११३	०.१६	७२	०.२१	४१	०.११
राई	२१२	०.३०	९९	०.२९	११३	०.३१
गुरुङ	१२२	०.१७	५४	०.१६	६८	०.१९
परियार	२३४७	३.३०	११०४	३.२२	१२४३	३.३९
ठकुरी	४५८	०.६४	२३७	०.६९	२२१	०.६०
याक्थुङ/लिम्बु	२३	०.०३	१०	०.०३	१३	०.०४
मिजार	२८१६	३.९७	१३८४	४.०३	१४३२	३.९०
तेली	१०१	०.१४	५९	०.१७	४२	०.११
चमार/हरिजन/राम	१५	०.०२	६	०.०२	९	०.०२
कोइरी/कुशवाह	६८	०.१०	४०	०.१२	२८	०.०८
कुर्मी	२०	०.०३	१४	०.०४	६	०.०२
सन्यासी/दशनामी	३१२	०.४४	१४८	०.४३	१६४	०.४५
धानुक	२२	०.०३	१४	०.०४	८	०.०२
दुसाध/पासवान/पासी	११	०.०२	५	०.०१	६	०.०२

जातजातिको नाम	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
मल्लाह	३५	०.०५	१८	०.०५	१७	०.०५
केवट	११	०.०२	६	०.०२	५	०.०१
काठवानियन	१०	०.०१	७	०.०२	३	०.०१
ब्राह्मण (तराई)	२७६	०.३९	१४७	०.४३	१२९	०.३५
कलवार	१६७	०.२४	८९	०.२६	७८	०.२१
कानु	२८	०.०४	१७	०.०५	११	०.०३
घर्ती/भुजेल	१५३७	२.१६	७३९	२.१५	७९८	२.१७
हजाम/ठाकुर	११०	०.१५	५९	०.१७	५१	०.१४
राजवंशी	१०	०.०१	४	०.०१	६	०.०२
शेर्पा	३१	०.०४	१५	०.०४	१६	०.०४
लोहार	२१	०.०३	१४	०.०४	७	०.०२
सुँडी	१२५	०.१८	६५	०.१९	६०	०.१६
दनुवार	१६८६	२.३७	८१४	२.३७	८७२	२.३८
हलुवाई	१९	०.०३	१०	०.०३	९	०.०२
माझी	२४१०	३.३९	११८०	३.४४	१२३०	३.३५
बरई	१०	०.०१	७	०.०२	३	०.०१
सोनार	१४०	०.२०	७०	०.२०	७०	०.१९
सुनुवार	८०९	१.१४	३८९	१.१३	४२०	१.१४
राजपुत	२२	०.०३	१२	०.०३	१०	०.०३
थामी	९८	०.१४	५१	०.१५	४७	०.१३
पहरी	४८	०.०७	२५	०.०७	२३	०.०६
भोटे	११	०.०२	६	०.०२	५	०.०१
हायू	१००४	१.४१	४६५	१.३६	५३९	१.४७
कमर	८२	०.१२	४२	०.१२	४०	०.११
रौनियार	४३	०.०६	२६	०.०८	१७	०.०५
वनियन	३१	०.०४	१८	०.०५	१३	०.०४
अन्य	१०२	०.१४	५७	०.१७	४५	०.१२
विदेशी	११९	०.१७	८१	०.२४	३८	०.१०

मातृभाषाको अवस्था

यस नगरपालिकामा २०७८ सालको जनगणना अनुसार मातृभाषाको अवस्था हेर्दा प्रमुख ५ वटा मातृभाषाले ९०% भन्दा बढी हिस्सा ओगटेको देखिन्छ जसमा नेपाली(६५.१३%), तामाङ

(२०.२३%), मगर धुत (४.५९%), नेवार (२.९४%) रदनुवार (२.२३%) रहेका छन्। यस सम्बन्धीविस्तृत विवरण तलको तालिका १४.१२ मा दिइएको छ।

तालिका १४.१२ : नगरपालिकामा बोलिने मातृभाषा अनुसारको जनसंख्या

मातृभाषा	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या		संख्या	%
जम्मा	७१०१६	१००	३४३१६	१००	३६७००	१००
नेपाली	४६२५३	६५.१३	२२३१७	६५.०३	२३९३६	६५.२२
मैथिली	१३८३	१.९५	७८७	२.२९	५९६	१.६२
भोजपुरी	२२०	०.३१	१३४	०.३९	८६	०.२३
थारु	४०	०.०६	२१	०.०६	१९	०.०५
तामाङ	१४३६३	२०.२३	६८७७	२०.०४	७४८६	२०.४०
नेपालभाषा(नेवारी)	२०८६	२.९४	१०३३	३.०१	१०५३	२.८७
वज्जिका	२१	०.०३	१८	०.०५	३	०.०१
मगर धुत	३२५८	४.५९	१४८०	४.३१	१७७८	४.८४
उर्दु	१४	०.०२	९	०.०३	५	०.०१
अवधी	१५	०.०२	९	०.०३	६	०.०२
याक्थुड/लिम्बु	१२	०.०२	७	०.०२	५	०.०१
गुरुङ	५५	०.०८	२८	०.०८	२७	०.०७
राई	९५	०.१३	४४	०.१३	५१	०.१४
शेर्पा	११	०.०२	५	०.०१	६	०.०२
हिन्दी	३०	०.०४	१७	०.०५	१३	०.०४
दनुवार	१५८७	२.२३	७५७	२.२१	८३०	२.२६
सुनुवार	३९६	०.५६	१९८	०.५८	१९८	०.५४
माझी	३७२	०.५२	२०१	०.५९	१७१	०.४७
थामी	६२	०.०९	३५	०.१०	२७	०.०७
भुजेल	११६	०.१६	५२	०.१५	६४	०.१७
वङ्गला	२०	०.०३	१४	०.०४	६	०.०२
पहरी	१५	०.०२	९	०.०३	६	०.०२
हायु/भायु	५४१	०.७६	२३५	०.६८	३०६	०.८३
अन्य	५१	०.०७	२९	०.०८	२२	०.०६

धर्म सम्बन्धी विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार नेपालमा जम्मा १० वटा धर्म देखिएका छन् जसमध्ये यस नगरपालिकामा ७ वटा धर्म मान्ने व्यक्तिहरू रहेका छन् । २०७८ सालको जनगणना अनुसार यस नगरपालिकामा मानिने धर्म अनुसार हेर्दा सबैभन्दा बढी हिन्दु धर्म मान्ने ५३११३(७४.७९%) जना रहेको छ भने सबैभन्दा कम बोन धर्म मान्ने ६(०.०१%) जना रहेका छन् । यस सम्बन्धीविस्तृत विवरण तलको तालिका १४.१३ मा दिइएको छ।

तालिका १४.१३ : नगरपालिकामा धर्म अनुसारको जनसंख्या

धर्म	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
जम्मा	७१०१६	१००	३४३१६	१००	३६७००	१००
हिन्दु	५३११३	७४.७९	२५६६९	७४.८०	२७४४४	७४.७८
बौद्ध	१५१९१	२१.३९	७२७४	२१.२०	७९१७	२१.५७
इस्लाम	१४६	०.२१	९३	०.२७	५३	०.१४
किरात	५०६	०.७१	२५१	०.७३	२५५	०.६९
क्रिश्चियन	१८५६	२.६१	९२६	२.७०	९३०	२.५३
प्रकृती	१९८	०.२८	१००	०.२९	९८	०.२७
बोन	६	०.०१	३	०.०१	३	०.०१

पाँच वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको जन्म दर्ताको अवस्था

कमलामाई नगरपालिकामा ५ वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाहरू ६६०९ जना रहेकोमा ७५.५९% बालबालिकाको जन्म दर्ता भएको देखिन्छ। कुल छोराको संख्यामध्ये ७६.४१% को जन्म दर्ता भएको देखिन्छ भने कुल छोरीको संख्यामध्ये ७४.७१% को जन्म दर्ता भएको देखिन्छ। यस सम्बन्धी विवरण तलको तालिका १४.१४ मा दिइएको छ।

तालिका १४.१४ : पाँच वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको जन्म दर्ताको अवस्था

५ वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका जनसंख्या	जम्मा बालबालिका	जन्म दर्ता भएका	जन्म दर्ता नभएका
जम्मा	६६०९	४९९६	१६१३
प्रतिशत	१००	७५.५९	२४.४१
छोराको संख्या	३४५०	२६३६	८१४
प्रतिशत	१००	७६.४१	२३.५९
छोरीको संख्या	३१५९	२३६०	७९९
प्रतिशत	१००	७४.७१	२५.२९

कृषि सम्बन्धी विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ मा राष्ट्रिय कृषि गणना सञ्चालनको लागि प्रत्येक परिवारमा जग्गा जमिन तथा पशुपन्छीको विवरण सहित कृषक परिवार विवरणका आधारमा नमुना फ्रेम (Sample Frame) तयार गरिएको थियो । उक्त फ्रेमका आधारमा वडा वा गणना क्षेत्र छनोट गरी कृषि परिवारको विस्तृत विवरण संकलन गरिएको थियो । राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार कमलामाई नगरपालिकामा १८,१३५ (संस्थागत बाहेक) घरपरिवारमा जनसंख्या रहेको छ । राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ को नतिजा अनुसार कमलामाई नगरपालिकाको कुल १८,१३५ घरपरिवार मध्ये जम्मा १०,३७२ कृषक परिवार रहेको देखिन्छ जुन कुल परिवारको ५७.२% हुन आउँछ । कमलामाई नगरपालिकामा रहेका १०,३७२ कृषक परिवारले जम्मा २१,३८७ वटा कित्ता जग्गामा ४,०३६.१ हेक्टर जमिनमा कृषि चलन गरेको देखिन्छ । यस हिसाबले औषतमा एउटा कृषक परिवारले २.१ कित्ता जग्गामा खेती गरेको देखिन्छ भने औषतमा एक कृषक परिवारसँग ०.३९ हेक्टर कृषि जमिन रहेको देखिन्छ । कमलामाई नगरपालिकामा खेती गरिएको कुल ४,०३६.१ हेक्टर जमिन मध्ये २,१४९.४ हेक्टर जमिनमा सिंचाई सुविधा पुगेको देखिन्छ । यस हिसाबले कुल कृषि योग्य जग्गाको ५३.२५% भूभागमा मात्र सिंचाई सुविधा पुगेको देखिन्छ ।

तालिका १४.१५ : कृषक संख्या, चलन गरेको जग्गाको क्षेत्रफल, कित्ता संख्या र सिंचित क्षेत्रफल

क्षेत्र	संख्या/क्षेत्रफल (हेक्टर)
कृषक परिवार जम्मा संख्या	१०,३७२
कृषक परिवारले चलन गरेको जम्मा क्षेत्रफल (हेक्टर)	४,०३६.१
जम्मा कित्ता संख्या	२१,३८७
औषत कित्ता संख्या	२.१
सिंचित क्षेत्रफल (हेक्टर)	२,१४९.४

जग्गाको उपभोग

राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ को नतिजा अनुसार यस नगरपालिकामा जग्गाको उपभोग सम्बन्धी विवरण हेर्दा कृषक परिवारले आफ्नो स्वामित्वको जग्गामा मात्र कृषि चलन गर्ने परिवार संख्या ८,७७६ (८४.६%) रहेको देखिन्छ जसले ३,२११.६ हेक्टर (७९.६%) जग्गामा कृषि चलन गरेको पाइन्छ । त्यस्तै एक भन्दा बढी प्रकारको स्वामित्व भएको जग्गा कमाउने कृषक परिवार संख्या १,५९६ (१५.४%) रहेको र यस्तो जग्गाको क्षेत्रफल ८२४.५ हेक्टर (२०.४%) रहेको छ ।

तालिका १४.१६ : कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको उपभोग

कृषक परिवारको किसिम	परिवार संख्या	%	क्षेत्रफल (हेक्टर)	%
जम्मा	१०,३७२	१००	४,०३६.१	१००
एक प्रकारको स्वामित्व भएको जग्गा कमाउने	८,७७६	८४.६	३,२११.६	७९.६
परिवारको हकको जग्गा मात्र कमाउने	८,७२४	९९.४१	३,१८४.१	९९.१४
अरूको हकको जग्गा मात्र कमाउने	५२	०.५९	२७.५	०.८६
अन्य प्रकारको उपभोग अन्तर्गत	०		०	
एकभन्दा बढी प्रकारको स्वामित्व भएको जग्गा कमाउने	१,५९६	१५.४	८२४.५	२०.४

जग्गाको उपयोग

कृषि चलनले के कस्ता बाली कति क्षेत्रफलमा लगाएको छ भन्नेविश्लेषण गर्दा राष्ट्रिय कृषि गणनाको नतिजा अनुसार यस नगरपालिकामा खेतीयोग्य जग्गामा कृषि चलन गर्ने परिवार संख्या १०,३२० छ भने खेतीयोग्य जमिनको कुल क्षेत्रफल ३,२७३.३ हेक्टर रहेको छ जुन ८१.१% हो।

खेतीयोग्य जग्गामा खेतीपाती गरिरहेका १०,३२० परिवार मध्ये सबै परिवारले ३,०६६.७ हेक्टर (७६%) जग्गामा अस्थायी बाली लगाएको पाइन्छ । त्यस्तै अन्य खेतीयोग्य जग्गामा बाली लगाउने कृषक परिवारको संख्या १,५१० र यस्ता जग्गाको क्षेत्रफल २०६.६ हेक्टर (५.१%) रहेको छ । यसैगरी ४,२८६ कृषक परिवारले २५४.७ हेक्टर जमिन (६.३%) मा स्थायी बाली लगाएको पाइन्छ । त्यस्तै स्थायी चौरचरन, निजी वनबनेलो, पोखरी तथा अन्य जग्गाको क्षेत्रफल ५०८.१ हेक्टर रहेको पाइन्छ ।

तालिका १४.१७ : कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको उपयोग

कृषक परिवारको किसिम	परिवार संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	क्षेत्रफल (%)
जम्मा	१०,३७२	४,०३६.१	१००
जम्मा खेतीयोग्य जग्गा	१०,३२०	३,२७३.३	८१.१
अस्थायी बाली लागेको जग्गा	१०,३२०	३,०६६.७	७६
अन्य खेतीयोग्य जग्गा	१,५१०	२०६.६	५.१
स्थायी बाली लागेको जग्गा	४,२८६	२५४.७	६.३
स्थायी चौरचरन, निजी वनबनेलो, पोखरी तथा अन्य जग्गा	१०,३७२	५०८.१	१२.६

पशुपन्ध्रीको विवरण

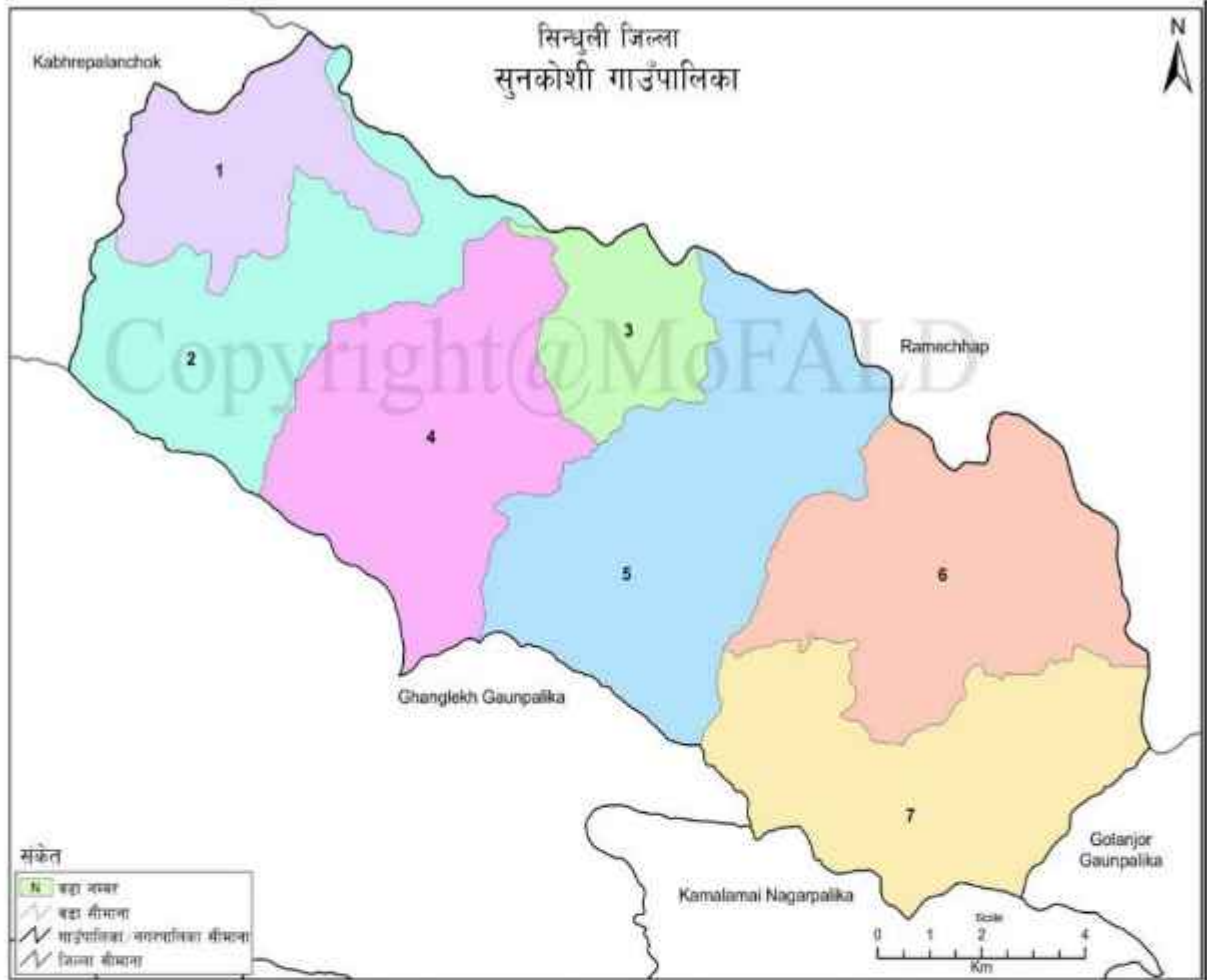
राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ को नतिजा अनुसार पशुचौपाया पालने कृषक परिवार र पशुचौपायाको संख्या हेर्दा यस कमलामाई नगरपालिकाकाकुल १०,३७२ कृषक परिवारहरू मध्ये जम्मा ९,२०९ कृषक परिवार (८८.८%)ले पशुचौपाया पालन गरेकोदेखिन्छ । ती मध्ये ४,७३४ कृषक परिवारले १३,७८७ वटा गाई/गोरु पालेको, ३,५३७ कृषक परिवारले ७,५९४ वटा राँगा/भैसी पालेको, ७,३१९ कृषक परिवारले ४९,१८३ वटा बाखा/च्याङ्गा पालेको, १७ कृषक परिवारले १७ वटा भेडा/भेडी, १,०७५ कृषक परिवारले २,२८८ वटा सुँगुर/बंगुर पालेको देखिन्छ । त्यस्तै गरी अन्य पशुचौपाया पालने कृषक परिवारको संख्या ३५ र अन्य पशुचौपायाको संख्या ६९ रहेको देखिन्छ । यसैगरी कुखुरा तथा अन्य पन्ध्रीतर्फ हेर्दा ८,०३१ कृषक परिवारसँग ३८,३६४९ वटा कुखुरा र ७६२ कृषक परिवारले २,५९९ वटा अन्य पन्ध्रीहरू पालेको देखिन्छ ।

विवरण	संख्या	%
जम्मा कृषक परिवार	१०,३७२	१००
पशुचौपाया पालने कृषक परिवार	९,२०९	८८.८

तालिका १४.१८ : पाल्तु चौपाया र पन्ध्रीको संख्या र कृषक परिवार

कृषक परिवारको किसिम	पाल्तु चौपाया/पन्ध्री पालने कृषक परिवार		पाल्तु चौपाया/पन्ध्रीको	
	संख्या	संख्या	संख्या	%
पशु	९,२०९	७२,९३९		१००
गाईगोरु	४,७३४	१३,७८७		१८.९०
राँगा/भैसी	३,५३७	७,५९४		१०.४१
बाखा/च्याङ्गा	७,३१९	४९,१८३		६७.४३
भेडा/भेडी	१७	१७		०.०२
सुँगुर/बंगुर	१,०७५	२,२८८		३.१४
अन्य पशु	३५	६९		०.१०
पन्ध्री		३,८६,२४८		१००
कुखुरा	८,०३१	३,८३,६४९		९९.३३
अन्य पन्ध्री	७६२	२,५९९		०.६७

खण्ड १५: सुनकोशी गाउँपालिका

जम्मा जनसंख्या : १८३७५ (संस्थागत बाहेक)

क्षेत्रफल : १५४.६८ वर्ग कि.मि.

जम्मा वडा संख्या : ७

केन्द्र : रामटार

सिमाना

पूर्व: गोलन्जोर गा.पा. र रामेछाप जिल्ला

पश्चिम: काभ्रेपलान्चोक जिल्ला

उत्तर: रामेछाप जिल्ला

दक्षिण: घ्याङलेख गा.पा. र कमलामाई न.पा.

परिचय

जिल्ला सदरमुकामदेखि सुनकोशी गाउँपालिकाको कार्यालय सम्मको दुरी: ६५ कि.मि.

तालिका १५.१ : सुनकोशी गा.पा. को कार्यालय देखि वडा कार्यालय सम्मको दुरी

वडा नं.	सुनकोशी गा.पा. को कार्यालय देखि वडा कार्यालय सम्मको दुरी (कि.मि.)	वडा नं.	सुनकोशी गा.पा. को कार्यालय देखि वडा कार्यालय सम्मको दुरी (कि.मि.)
१	१५	५	१
२	२५	६	१७
३	६	७	३५
४	१०	८	

मुख्य वनस्पति तथा वन्यजन्तुहरू

वनस्पतिहरू: साल, सल्लो, खयर

वन्यजन्तुहरू: बाँदर, वैदिल, दुम्सी

चराचुरुङ्गीहरू: भैँरोरा, काग, कालिज, रूपी

जडीबुटीहरू: वोझो, कुरिलो

प्रमुख चाडपर्वहरू

चाडपर्वहरू: दशैं, तिहार, माघी, साउने संक्रान्ती, ल्होसार

प्रमुख ऐतिहासिक तथा धार्मिक स्थलहरू

ऐतिहासिक स्थल: माले पाटी

धार्मिक स्थलहरू: कुशेश्वर महादेव आदिलिङ्गी मन्दिर, सहस्रधारा मन्दिर, राम मन्दिर, बालमिकेश्वर मन्दिर, मुकुटेश्वरी, सेती देवी, सुलिथुम्का, गुम्बा, मठ

उत्पादन हुने मुख्य बाली

अस्थायी बाली: धान, मकै, कोदो, गहुँ

स्थायी बाली: जुनार, सुन्तला, किवी, कागती, आँप

एग्रोभेटहरूको संख्या: ४

मुख्य नदी/खोला : सुनकोशी नदी, रोसी खोला, गँगटे खोला, आरुवोटे खोला, घ्याम्पे खोला, धमिले खोला, भोटे खोला

पोखरी/ताल र सिमसार क्षेत्र : पानी पोखरी, सक्ते पोखरी, रामटार पोखरी

पर्यटन तथा मनोरञ्जन

स्थानीय तहका प्रमुख पर्यटकीय स्थलहरू : सहिद पार्क, फापरचुली, वि.पि. पार्क

प्रमुख पदमार्गहरू : मतानवास हुँदै सिन्धुलीगढी जोड्ने पदमार्ग

सहकारी संस्थाहरूको प्रकार र संख्या

तालिका १५.२ : सहकारी संस्थाहरूको विवरण

सहकारी संस्थाको प्रकार	संख्या
कृषि सहकारी	२०
बहुउद्देश्य सहकारी	१२
बचत तथा ऋण सहकारी	८

व्यक्तिगत घटना दर्ताको संख्या

तालिका १५.३ : व्यक्तिगत घटना दर्ताको विवरण

आ.व	घटनाको विवरण				
	जन्मदर्ता	विवाह दर्ता	मृत्यु दर्ता	पारपाचुके	बसाँइसराई
२०७९/८०	३३३	३२२	१९५	२०	१९४
२०७८/७९	७९१	३८२	२५३	१०	२२१
२०७७/७८	६८३	१९५	२००	५	१२३

परिवारमा खानेपानीको मुख्य स्रोत

जनगणनाको प्राप्त नतिजाअनुसार यस गाउँपालिकाको कुल ४९८७(संस्थागत बाहेक)परिवार मध्ये खानेपानीको मुख्य स्रोतको रूपमा धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र) प्रयोग गर्ने ३८.२% र धारा/पाइप (घरपरिसर बाहिर) ५६.९%, टयुववेल/हाते पम्प ०.२%, ढाकिएको इनार ०.२%, खुला इनार/कुवा १.६%, मूल धारा १.८%, नदी/खोला १%, जार बोतल ०.१% र अन्य स्रोत प्रयोग गर्ने परिवार ०.१% रहेका छन् ।

वडागत रूपमा हेर्दा वडा नं. ४ मा सबैभन्दा बढी ९७% परिवारले धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र) खानेपानीको मुख्य स्रोतकोरूपमा प्रयोग गर्ने गरेको पाइएको छ भने सबैभन्दा कम वडा नं. १ मा ७% परिवारलेधारा/पाइप (घरपरिसर भित्र) खानेपानीको मुख्य स्रोतकोरूपमा प्रयोग गर्ने गरेको पाइएको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १५.४ मा दिइएको छ ।

तालिका १५.४ : खानेपानीको मुख्य स्रोत अनुसार परिवारको संख्या

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	पिउने पानीको मुख्य स्रोत								
			धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र)	धारा/पाइप (घरपरिसर बाहिर)	टयुववेल/हाते पम्प	ढाकिएको इनार	खुला इनार/ कुवा	मूल धारा	नदी/ खोला	जार बोतल	अन्य
१	संख्या	७०२	४९	५४९	२	३	५२	३०	१४	२	१
	%	१००	७.०	७८.२	०.३	०.४	७.४	४.३	२.०	०.३	०.१
२	संख्या	४४२	१४१	२६०	१	३	२०	०	१५	०	२
	%	१००	३१.९	५८.८	०.२	०.७	४.५	०.०	३.४	०.०	०.५
३	संख्या	७१८	३००	३८९	२	०	२	२१	४	०	०
	%	१००	४१.८	५४.२	०.३	०.०	०.३	२.९	०.६	०.०	०.०
४	संख्या	५३६	५२०	१०	०	०	०	०	५	१	०
	%	१००	९७.०	१.९	०.०	०.०	०.०	०.०	०.९	०.२	०.०
५	संख्या	११५२	३७५	७२१	२	३	६	४१	३	०	१
	%	१००	३२.६	६२.६	०.२	०.३	०.५	३.६	०.३	०.०	०.१
६	संख्या	९१३	३०५	६०४	०	०	०	०	४	०	०
	%	१००	३३.४	६६.२	०.०	०.०	०.०	०.०	०.४	०.०	०.०
७	संख्या	५२४	२१४	३०३	१	१	२	०	३	०	०
	%	१००	४०.८	५७.८	०.२	०.२	०.४	०.०	०.६	०.०	०.०
जम्मा	संख्या	४९८७	१९०४	२८३६	८	१०	८२	९२	४८	३	४
	%	१००	३८.२	५६.९	०.२	०.२	१.६	१.८	१.०	०.१	०.१

परिवारमा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन

जनगणनाको नतिजाले यस गाउँपालिकाको कुल परिवारमध्ये सबैभन्दा बढी (७८.१४%) परिवारले खाना पकाउन अक्सर काठ/दाउरा प्रयोग गर्ने गरेको देखाएको छ । खाना पकाउन अक्सर एल.पि. ग्याँस प्रयोग गर्ने परिवार २१.१६% रहेका छन् भने बिजुली प्रयोग गर्ने परिवार ०.०६%, बायोग्याँस प्रयोग गर्ने परिवार ०.३८% र मट्टितेल प्रयोग गर्ने परिवार ०.२२% रहेको छ भने बाँकी अन्य रहेका छन् ।

वडा अनुसार खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन हेर्दा सबैभन्दा बढी काठ/दाउरा प्रयोग गर्ने परिवार वडा नं. ७ मा ९८.९% र कम वडा नं. ४ मा २५% रहेका छन्। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १५.५ मा दिइएको छ ।

तालिका १५.५ : परिवारमा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन अनुसार परिवार संख्या

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	खाना पकाउने इन्धनको मुख्य स्रोत						
			काठ/दाउरा	एल.पि. ग्याँस	बिजुली	गुइठा/गोहरा	बायो ग्याँस	मट्टितेल	अन्य
१	संख्या	७०२	६६२	३९	०	०	१	१०	२
	%	१००	९४.३	५.६	०.०	०.०	०.१	१.४	०.३
२	संख्या	४४२	३८१	५९	१	०	१	०	०
	%	१००	८६.२	१३.३	०.२	०.०	०.२	०.०	०.०
३	संख्या	७१८	५४०	१७७	०	०	१	०	०
	%	१००	७५.२	२४.७	०.०	०.०	०.१	०.०	०.०
४	संख्या	५३६	१३४	३९६	१	०	५	०	०
	%	१००	२५.०	७३.९	०.२	०.०	०.९	०.०	०.०
५	संख्या	११५२	६१७	५३४	०	०	१	१	०
	%	१००	५३.६	४६.४	०.०	०.०	०.१	०.१	०.०
६	संख्या	९१३	९०१	११	०	०	१	०	०
	%	१००	९८.७	१.२	०.०	०.०	०.१	०.०	०.०
७	संख्या	५२४	५१८	४	२	०	०	०	०
	%	१००	९८.९	०.८	०.४	०.०	०.०	०.०	०.०
जम्मा	संख्या	४९८७	३८९७	१०५५	३	०	१९	११	२
	%	१००	७८.१४	२१.१६	०.०६	०.००	०.३८	०.२२	०.०४

परिवारमा बत्ती बालन अक्सर प्रयोग गरिने स्रोत

जनगणनाको नतिजा अनुसार यस गाउँपालिकाका ७५.३%परिवारहरूले आफू बसोबास गरेको घर/आवासीय एकाइमा बत्ती बालनका लागि अक्सर बिजुली प्रयोग गर्ने गरेको देखिएको छ । त्यसैगरी बत्तीबालनकालागिअक्सर सोलार/सौर्यउर्जाप्रयोग गर्ने २४.५% र अन्यइन्धनप्रयोगगर्ने परिवार न्यून रहेको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १५.६ मा दिइएको छ ।

तालिका १५.६ : परिवारमा बत्ती बालन अक्सर प्रयोग गरिनेस्रोत अनुसार परिवार संख्या

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	बत्ती बालन प्रयोग गरिने इन्धनको मुख्य स्रोत				
			बिजुली	सोलार/ सौर्यउर्जा	मट्टितेल	बायोग्याँस	अन्य
१	संख्या	१०४२	१०१८	१२	४	०	८
	%	१००	९७.७	१.२	०.४	०.०	०.८
२	संख्या	९१५	८८१	३०	१	०	३
	%	१००	९६.३	३.३	०.१	०.०	०.३
३	संख्या	८८१	८७६	०	१	०	४
	%	१००	९९.४	०.०	०.१	०.०	०.५
४	संख्या	११२६	१११५	८	१	०	२
	%	१००	९९.०	०.७	०.१	०.०	०.२
५	संख्या	९७८	९६७	६	३	०	२
	%	१००	९८.९	०.६	०.३	०.०	०.२
६	संख्या	१२४४	१२३६	१	२	०	५
	%	१००	९९.४	०.१	०.२	०.०	०.४
७	संख्या	१०६३	१०५४	५	३	१	०
	%	१००	९९.२	०.५	०.३	०.१	०.०
जम्मा	संख्या	४९८७	३७५३	१२२०	४	०	१०
	%	१००	७५.३	२४.५	०.१	०.०	०.२

परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय

जनगणनाको नतिजा अनुसार यस गाउँपालिकाका कुल ४९८७(संस्थागत बाहेक)परिवारमध्ये अधिकांश ९८.९% परिवारले कुनै न कुनै प्रकारको शौचालयको प्रयोग गर्ने गरेका छन् भने १.१% परिवारहरूसँग मात्र शौचालयको पहुँच नभएको देखिन्छ।

वडागत रूपमा हेर्दा सेप्टिक ट्याङ्कमा जोडिएको फलस भएको शौचालय प्रयोग गर्ने परिवार सबैभन्दा बढीवडा नं. २ मा (९८.२%) र सबैभन्दा कम वडा नं. ५ मा (९३.८%) रहेका छन् । शौचालय नभएको परिवार सबैभन्दा बढी वडा नं. १ मा २.३% रहेका छन् भने सबैभन्दा कमवडा नं. ६ मा ०.१% रहेका छन्। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १५.७ मा दिइएको छ ।

तालिका १५.७ : परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालयको प्रकार अनुसार परिवार संख्या

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय				
			फलस भएको (सार्वजनिक ढल)	फलस भएको (सेप्टिक ट्याङ्क)	साधारण	सार्वजनिक	चर्पी नभएको
१	संख्या	७०२	१५	६६६	४	१	१६
	%	१००	२.१	९४.९	०.६	०.१	२.३
२	संख्या	४४२	२	४३४	३	०	३
	%	१००	०.५	९८.२	०.७	०.०	०.७
३	संख्या	७१८	३३	६७५	६	०	४
	%	१००	४.६	९४.०	०.८	०.०	०.६
४	संख्या	५३६	३	५२९	४	०	८
	%	१००	०.६	९७.२	०.७	०.०	१.५
५	संख्या	११५२	९	१०८०	४१	०	२२
	%	१००	०.८	९३.८	३.६	०.०	१.९
६	संख्या	९९३	३०	८७०	१०	२	१
	%	१००	३.३	९५.३	१.१	०.२	०.१
७	संख्या	५२४	३	५१०	८	२	१
	%	१००	०.६	९७.३	१.५	०.४	०.२
जम्मा	संख्या	४९८७	९५	४७५६	७६	५	५५
	%	१००	१.९	९५.४	१.५	०.१	१.१

परिवारमा उपलब्ध साधन/सुविधाहरू

जनगणनामा देशका हरेक परिवारमा भएका साधन तथा सेवा सुविधाहरूका विवरण अनुसार यस गाउँपालिकामा ७.८४% परिवारहरूमा उल्लिखित कुनै पनि साधन/सुविधाहरू उपलब्ध नभएको पाइयो भने ९२.१६% परिवारमा कम्तिमा एक किसिमको साधन/सुविधा उपलब्ध भएको पाइएको छ । यस गाउँपालिकामा साधारण मोबाइल फोन हुने ९३.८०% र स्मार्ट मोबाइल फोन हुने ५७.०९% परिवार देखिएको छ । यसैगरी वडागत रूपमा हेर्दा कुनै पनि सुविधा उपलब्ध नभएको परिवार सबैभन्दा बढी वडा नं. ४ मा १२.३१% र कम वडा नं. ७ मा ४.०१% रहेको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १५.८ मा दिइएको छ ।

तालिका १५.८ : घरायसी साधन/सुविधा अनुसारको परिवार संख्याको विवरण

वडा नं.	संख्या/%	१	२	३	४	५	६	७	सुनकोशी	
जम्मा परिवार संख्या	संख्या	७०२	४४२	७५८	५३६	११५२	९१३	५२४	४९८७	
कुनै सुविधा नभएको परिवार	संख्या	४७	५२	५५	६६	१०१	४९	२१	३९१	
	%	६.७०	११.७६	७.६६	१२.३१	८.७७	५.३७	४.०१	७.८४	
कम्तिमा एक सुविधा भएको परिवार	संख्या	६५५	३९०	६६३	४७०	१०५१	८६४	५०३	४५९६	
	%	९३.३०	८८.२४	९२.३४	८७.६९	९१.२३	९४.६३	९५.९९	९२.१६	
घरायसी सुविधाका साधनहरू	रेडियो सुविधा	संख्या	२६२	१३८	३३६	२६०	५४१	४४६	२२३	२२०६
		%	४०	३५.३८	५०.६८	५५.३२	५१.४७	५१.६२	४४.३३	४८.००
	टेलिभिजन	संख्या	२५२	१०१	२४४	६७	३०८	३४३	२५४	१५६९
		%	३८.४७	२५.९०	३६.८०	१४.२६	२९.३१	३९.७०	५०.५०	३४.१४
	ल्याण्डलाइनटेलिफोन	संख्या	०	३	११	३	४	४४	३	६८
		%	०	०.७७	१.६६	०.६४	०.३८	५.०९	०.६०	१.४८
	मोबाइलफोन (साधारण)	संख्या	५९४	३६९	६३९	४३५	९८५	८०८	४८१	४३११
		%	९०.६९	९४.६२	९६.३८	९२.५५	९३.७२	९३.५२	९५.६३	९३.८०
	स्मार्टमोबाइलफोन	संख्या	३७६	१७१	४५८	२६६	६१४	४४७	२९२	२६२४
		%	५७.४०	४३.८५	६९.०८	५६.६०	५८.४२	५१.७४	५८.०५	५७.०९
	कम्प्युटर/ल्यापटप	संख्या	२३	९	३८	४	१८	२२	१६	१३०
		%	३.५१	२.३१	५.७३	०.८५	१.७१	२.५५	३.१८	२.८३
	इन्टरनेटसुविधा	संख्या	९७	३३	६७	९४	६७	१००	४१	४९९
		%	१४.८१	८.४६	१०.११	२०.००	६.३७	११.५७	८.१५	१०.८६

वडा नं.	संख्या/%	१	२	३	४	५	६	७	सुनकोशी
कार/जीप/भ्यान	संख्या	७	२	११	३	४	५	४	३६
	%	१.०७	०.५१	१.६६	०.६४	०.३८	०.५८	०.८०	०.७८
मोटरसाइकल/स्कुटर	संख्या	१२५	२६	९३	२७	७७	८०	३६	४६४
	%	१९.०८	६.६७	१४.०३	५.७४	७.३३	९.२६	७.१६	१०.१०
साइकल	संख्या	२३	५	१४	१	१५	७	६	७१
	%	३.५१	१.२८	२.११	०.२१	१.४३	०.८१	१.१९	१.५४
विद्युतीयपंखा	संख्या	२०८	३५	१२९	१०	१३०	१३७	७	६५६
	%	३१.७६	८.९७	१९.४६	२.१३	१२.३७	१५.८६	१.३९	१४.२७
रेफ्रिजरेटर	संख्या	९६	१३	६७	०	३३	५९	०	२६८
	%	१४.६६	३.३३	१०.११	०.००	३.१४	६.८३	०.००	५.८३
वासिडमेशिन	संख्या	२	०	४	०	१	०	१	८
	%	०.३१	०.००	०.६०	०.००	०.१०	०.००	०.२०	०.१७
एयरकन्डिसनर	संख्या	०	१	०	०	१	०	१	३
	%	०	०.२६	०.००	०.००	०.१०	०.००	०.२०	०.०७

जनसंख्या, लैङ्गिक अनुपात, परिवार संख्या, परिवारको औसत आकार र साक्षरता दर

जनगणनाको अन्तिम नतिजाअनुसार सुनकोशी गाउँपालिकाको जनसंख्या १८३७५ जना रहेको छ । यस गाउँपालिकाभित्र ४९८७ परिवारहरू बसोबास गरेको देखिन्छ । यस गाउँपालिकामा परिवारको औसत आकार ३.६८ रहेको छ भने लैङ्गिक अनुपात ९२.५९ (अर्थात १०० जना महिलामा ९२.५९ जना पुरुष) र साक्षरता दर ७०.७१% रहेको छ ।

वडा अनुसार सबैभन्दा कम जनसंख्या (१६६९ जना) वडा नं. २ मा बढी जनसंख्या (४१०९ जना) वडा नं. ५ मा रहेको छ। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १५.९ मा दिइएको छ।

तालिका १५.९ : जनसंख्या, लैङ्गिक अनुपात, परिवार संख्या र परिवारको औसत आकार

स्थानीय तह/वडा	२०७८						साक्षरता दर (प्रतिशतमा)		
	परिवार संख्या	जम्मा जनसंख्या	पुरुष	महिला	परिवारको औसत आकार	लैङ्गिक अनुपात	जम्मा	पुरुष	महिला
सुनकोशी गा.पा.	४९८७	१८३७५	८८३४	९५४१	३.६८	९२.५९	७०.७१	८०.२२	६२.०१
१	७०२	२५७६	१२८५	१२९१	३.६७	९९.५४	७०.०६	८१.३०	५९.११
२	४४२	१६६९	७९१	८७८	३.७८	९०.०९	६२.९४	७०.८४	५५.९६
३	७१८	२६४१	१२९८	१३४३	३.६८	९६.६५	७४.०७	७९.८७	६८.४८
४	५३६	१८९०	८९१	९९९	३.५३	८९.१९	७०.०३	७७.४३	६३.४८
५	११५२	४१०९	२०१०	२०९९	३.५७	९५.७६	६९.८२	७९.५८	६०.६३
६	९१३	३५७१	१६५०	१९२१	३.९१	८५.८९	७३.५२	८३.९४	६४.६३
७	५२४	१९१९	९०९	१०१०	३.६६	९०.००	७१.०४	८४.६९	५८.७५

गाउँपालिकामा जातजातिको अवस्था

यस गाउँपालिकामा २०७८ सालको जनगणनाअनुसार जातजातिको अवस्था हेर्दा प्रमुख ५ वटा जातिले ५०% भन्दा बढी हिस्सा ओगटेको देखिन्छ जसमा तामाङ (१९.७८%), क्षेत्री (१७.६२%), मगर (११.५३%), ब्राह्मण (११.४८%) र नेवार (१०.६७%) रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १५.१० मा दिइएको छ।

तालिका १५.१० : गाउँपालिकामा जातजाति अनुसारको जनसंख्या

जातजातिको नाम	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
जम्मा	१८३७५	१००.००	८८३४	१००.००	९५४१	१००.००
क्षेत्री	३२३७	१७.६२	१५१८	१७.१८	१७१९	१८.०२
ब्राह्मण (पहाड)	२११०	११.४८	१०२७	११.६३	१०८३	११.३५
मगर	२११९	११.५३	९९८	११.३०	११२१	११.७५
थारु	२०	०.११	११	०.१२	९	०.०९
तामाङ	३६३४	१९.७८	१७७५	२०.०९	१८५९	१९.४८
नेवा: (नेवार)	१९६०	१०.६७	९६१	१०.८८	९९९	१०.४७
विश्वकर्मा	७३८	४.०२	३६०	४.०८	३७८	३.९६
राई	३५	०.१९	१७	०.१९	१८	०.१९
परियार	८६०	४.६८	३९९	४.५२	४६१	४.८३
ठकुरी	७९	०.४३	३६	०.४१	४३	०.४५
मिजार	१५९९	८.७०	७२५	८.२१	८७४	९.१६
सन्यासी/दशनामी	३१७	१.७३	१५२	१.७२	१६५	१.७३
घर्ती/भुजेल	७१२	३.८७	३५०	३.९६	३६२	३.७९
हजाम/ठाकुर	१९	०.१०	१२	०.१४	७	०.०७
माझी	४६०	२.५०	२२०	२.४९	२४०	२.५२
सुनुवार	१०९	०.५९	५५	०.६२	५४	०.५७
हायू	२५२	१.३७	१२७	१.४४	१२५	१.३१
अन्य	६८	०.३७	४७	०.५३	२१	०.२२
विदेशी	४७	०.२६	४४	०.५०	३	०.०३

मातृभाषाको अवस्था

यस गाउँपालिकामा २०७८ सालको जनगणना अनुसार मातृभाषाको अवस्था हेर्दा प्रमुख ५ वटा मातृभाषाले ९०% भन्दा बढी हिस्सा ओगटेको देखिन्छ जसमा नेपाली(६४.३६%), तामाङ (१९.६२%),नेवारी (६.८४%),मगर धुत (६.८२%) रमाझी (१.०६%) रहेका छन्। यस सम्बन्धीविस्तृत विवरण तलको तालिका १५.११ मा दिइएको छ।

तालिका १५.११ : गाउँपालिकामाबोलिने मातृभाषा अनुसारको जनसंख्या

मातृभाषा	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
जम्मा	१८३७५	१००	८८३४	१००	९५४१	१००
नेपाली	११८२७	६४.३६	५६०८	६३.४८	६२१९	६५.१८
मैथिली	८८	०.४८	७२	०.८२	१६	०.१७
भोजपुरी	२३	०.१३	१७	०.१९	६	०.०६
थारु	१७	०.०९	८	०.०९	९	०.०९
तामाङ	३६०५	१९.६२	१७६१	१९.९३	१८४४	१९.३३
नेपालभाषा (नेवारी)	१२५६	६.८४	६२९	७.१२	६२७	६.५७
मगर धृत	१२५४	६.८२	५९४	६.७२	६६०	६.९२
सुनुवार	८८	०.४८	४३	०.४९	४५	०.४७
माझी	१९५	१.०६	८८	१.००	१०७	१.१२
अन्य	२२	०.१२	१४	०.१६	८	०.०८

धर्म सम्बन्धी विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार नेपालमा जम्मा १० वटा धर्म देखिएका छन् जसमध्ये यस गाउँपालिकामा ६ वटा धर्म मान्नेव्यक्तिहरू रहेका छन् । २०७८ सालको जनगणना अनुसार यस गाउँपालिकामा मानिने धर्म अनुसार हेर्दा सबैभन्दा बढी हिन्दु धर्म मान्ने १३४९४(७३.४४%) जना रहेको छ भने सबैभन्दा कम इस्लाम धर्म मान्ने २१(०.११%) जना रहेका छन् । यस सम्बन्धीविस्तृत विवरण तलको तालिका १५.१२ मा दिइएको छ ।

तालिका १५.१२ : गाउँपालिकामाधर्म अनुसारको जनसंख्या

धर्म	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
जम्मा	१८३७५	१००	८८३४	१००	९५४१	१००
हिन्दु	१३४९४	७३.४४	६४५३	७३.०५	७०४१	७३.८०
बौद्ध	४४५९	२४.२७	२१७३	२४.६०	२२८६	२३.९६
इस्लाम	२१	०.११	१५	०.१७	६	०.०६
किरात	८३	०.४५	४०	०.४५	४३	०.४५
क्रिश्चियन	२८९	१.५७	१३८	१.५६	१५१	१.५८
प्रकृती	२९	०.१६	१५	०.१७	१४	०.१५

पाँच वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको जन्म दर्ताको अवस्था

सुनकोशी गाउँपालिकामा ५ वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाहरू १४४६ जना रहेकोमा ७६.२१% बालबालिकाको जन्म दर्ता भएको देखिन्छ। कुल छोराको संख्यामध्ये ७६.८१% को जन्म दर्ता भएको देखिन्छ भने कुल छोरीको संख्यामध्ये ७५.५५% को जन्मदर्ता भएको देखिन्छ। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १५.१३ मा दिइएको छ।

तालिका १५.१३ : पाँच वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको जन्म दर्ताको अवस्था

५ वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका जनसंख्या	जम्मा बालबालिका	जन्मदर्ता भएका	जन्मदर्ता नभएका
जम्मा	१४४६	११०२	३४४
प्रतिशत	१००	७६.२१	२३.७९
छोराको संख्या	७५९	५८३	१७६
प्रतिशत	१००	७६.८१	२३.१९
छोरीको संख्या	६८७	५१९	१६८
प्रतिशत	१००	७५.५५	२४.४५

कृषि सम्बन्धी विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ मा राष्ट्रिय कृषि गणना सञ्चालनको लागि प्रत्येक परिवारमा जग्गा जमिन तथा पशुपन्छीको विवरण सहित कृषक परिवार विवरणका आधारमा नमुना फ्रेम (Sample Frame) तयार गरिएको थियो। उक्त फ्रेमका आधारमा वडा वा गणना क्षेत्र छनोट गरी कृषि परिवारको विस्तृत विवरण संकलन गरिएको थियो। राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार सुनकोशी गाउँपालिकामा ४,९८७ (संस्थागत बाहेक) घरपरिवारमा जनसंख्या रहेको छ। राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ को नतिजा अनुसार सुनकोशी गाउँपालिकाको कुल ४,९८७ घरपरिवार मध्ये जम्मा ४,४८९ कृषक परिवार रहेको देखिन्छ जुन कुल परिवारको ९०% हुन आउँछ। सुनकोशी गाउँपालिकामा रहेका ४,४८९ कृषक परिवारले जम्मा १२,५७१ वटा कित्ता जग्गामा २,०७१.२ हेक्टर जमिनमा कृषि चलन गरेको देखिन्छ। यस हिसाबले औषतमा एउटा कृषक परिवारले २.८ कित्ता जग्गामा खेती गरेको देखिन्छ भने औषतमा एक कृषक परिवारसँग ०.४६ हेक्टर कृषि जमिन रहेको देखिन्छ। सुनकोशी गाउँपालिकामा खेती गरिएको कुल २,०७१.२ हेक्टर जमिन मध्ये ४९८ हेक्टर जमिनमा सिंचाई सुविधा पुगेको देखिन्छ। यस हिसाबले कुल कृषि योग्य जग्गाको २४.०५% भूभागमा मात्र सिंचाई सुविधा पुगेको देखिन्छ।

तालिका १५.१४ : कृषक संख्या, चलन गरेको जग्गाको क्षेत्रफल, कित्ता संख्या र सिंचित क्षेत्रफल

क्षेत्र	संख्या/क्षेत्रफल (हेक्टर)
कृषक परिवार जम्मा संख्या	४,४८९
कृषक परिवारले चलन गरेको जम्मा क्षेत्रफल (हेक्टर)	२,०७१.२
जम्मा कित्ता संख्या	१२,५७१
औषत कित्ता संख्या	२.८
सिंचित क्षेत्रफल (हेक्टर)	४९८

जग्गाको उपभोग

राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ को नतिजा अनुसार यस गाउँपालिकामा जग्गाको उपभोग सम्बन्धी विवरण हेर्दा कृषक परिवारले आफ्नो स्वामित्वको जग्गामा मात्र कृषि चलन गर्ने परिवार संख्या ३,८९५ (८६.८%) रहेको देखिन्छ जसले १,७७२.२ हेक्टर (८५.६%) जग्गामा कृषि चलन गरेको पाइन्छ । त्यस्तै एक भन्दा बढी प्रकारको स्वामित्व भएको जग्गा कमाउने कृषक परिवार संख्या ५९४ (१३.२%) रहेको र यस्तो जग्गाको क्षेत्रफल २९९ हेक्टर (१४.४%) रहेको छ ।

तालिका १५.१५ : कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको उपभोग

कृषक परिवारको किसिम	परिवार संख्या	%	क्षेत्रफल (हेक्टर)	%
जम्मा	४,४८९	१००	२,०७१.२	१००
एक प्रकारको स्वामित्व भएको जग्गा कमाउने	३,८९५	८६.८	१,७७२.२	८५.६
परिवारको हकको जग्गा मात्र कमाउने	३,८७४	९९.४ ६	१,७६३.१	९९.४९
अरुको हकको जग्गा मात्र कमाउने	२१	०.५	९.१	०.५१
अन्य प्रकारको उपभोग अन्तर्गत	०		०	
एकभन्दा बढी प्रकारको स्वामित्व भएको जग्गा कमाउने	५९४	१३.२	२९९	१४.४

जग्गाको उपयोग

कृषि चलनले के कस्ता बाली कति क्षेत्रफलमा लगाएको छ भन्नेविश्लेषण गर्दा राष्ट्रिय कृषि गणनाको नतिजा अनुसार यस गाउँपालिकामा खेतीयोग्य जग्गामा कृषि चलन गर्ने परिवार संख्या ४,४७८ छ भने खेतीयोग्य जमिनको कुल क्षेत्रफल १,५९३.१ हेक्टर रहेको छ जुन ७६.९% हो ।

खेतीयोग्य जग्गामा खेतीपाती गरिरहेका ४,४७८ परिवार मध्ये ४,४६७ परिवारले १,४३१.५ हेक्टर (६९.१%) जग्गामा अस्थायी बाली लगाएको पाइन्छ । त्यस्तै अन्य खेतीयोग्य जग्गामा

बाली लगाउने कृषक परिवारको संख्या ९५८ र यस्ता जग्गाको क्षेत्रफल १६१.६ हेक्टर (७.८%) रहेको छ । यसैगरी ७६५ कृषक परिवारले ११८.३ हेक्टर जमिन (५.७%) मा स्थायी बाली लगाएको पाइन्छ । त्यस्तै चौरचरन, निजी वनवनेलो, पोखरी तथा अन्य जग्गाको क्षेत्रफल ३५९.८ हेक्टर रहेको पाइन्छ ।

तालिका १५.१६ : कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको उपयोग

कृषक परिवारको किसिम	परिवार संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	क्षेत्रफल (%)
जम्मा	४,४८९	२,०७१.१	१००
जम्मा खेतीयोग्य जग्गा	४,४७८	१,५९३.१	७६.९
अस्थायी बाली लागेको जग्गा	४,४७८	१,४३१.५	६९.१
अन्य खेतीयोग्य जग्गा	५५८	१६१.६	७.८
स्थायी बाली लागेको जग्गा	७६५	११८.३	५.७
स्थायी चौरचरन, निजी वनवनेलो, पोखरी तथा अन्य जग्गा	४,४८९	३५९.८	१७.४

पशुपन्छीको विवरण

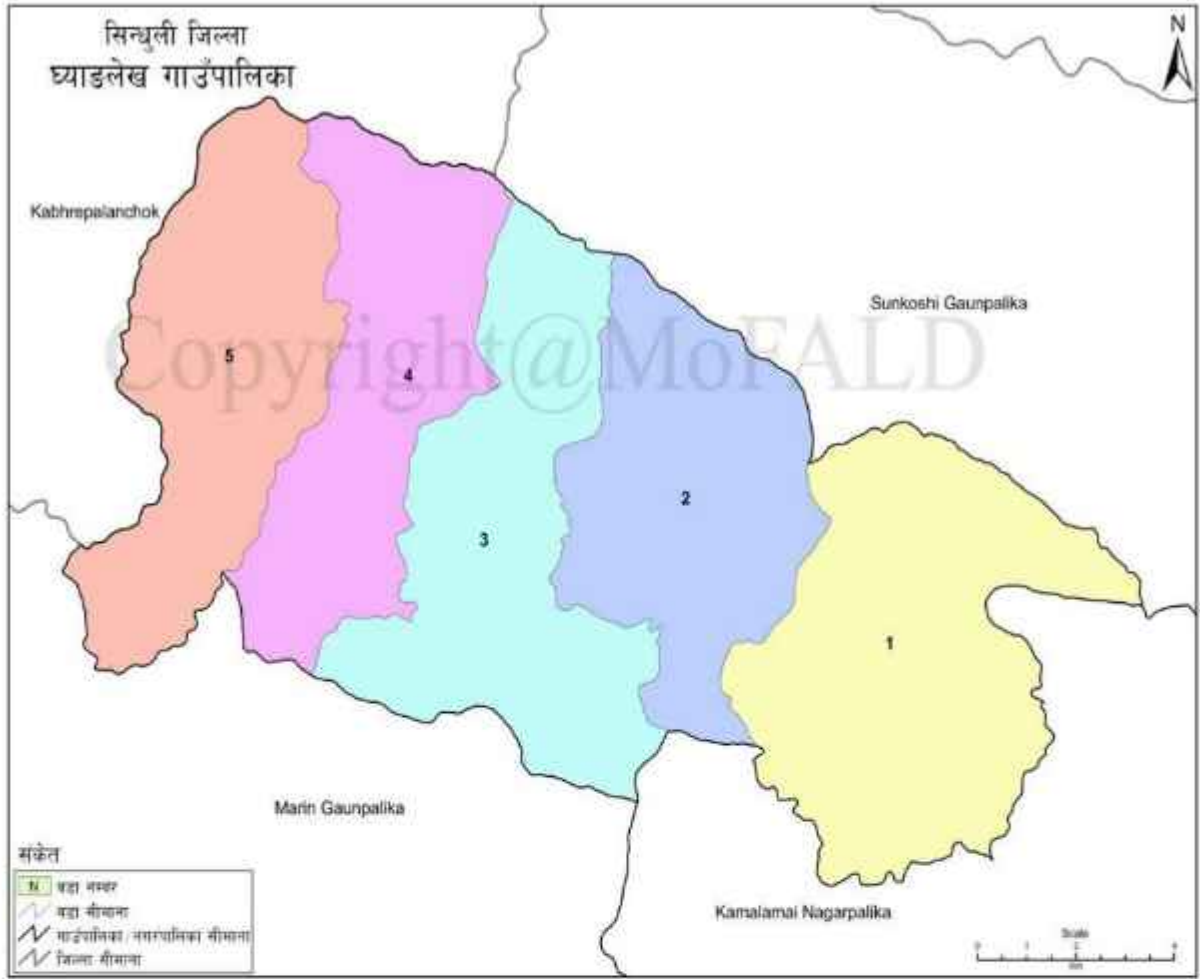
राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ को नतिजा अनुसार पशुचौपाया पाल्ने कृषक परिवार र पशुचौपायाको संख्या हेर्दा यस सुनकोशी गाँउपालिकाका कुल ४,४८९ कृषक परिवारहरू मध्ये जम्मा ४,०६८ कृषक परिवार (९०.६%)ले पशुचौपाया पालन गरेको देखिन्छ । ती मध्ये १,४१८ कृषक परिवारले २,९८४ वटा गाई/गोरु पालेको, २,३०२ कृषक परिवारले ४,२२६ वटा राँगा/भैसी पालेको, ३,६३९ कृषक परिवारले २८,६३८ वटा बाखा/च्याङ्गा पालेको, ४७१ कृषक परिवारले १,५१७ वटा सुँगुर/बंगुर पालेको देखिन्छ । त्यस्तै गरी अन्य पशुचौपाया पाल्ने कृषक परिवारको संख्या ११ र अन्य पशुचौपायाको संख्या २२ रहेको देखिन्छ । यसैगरी कुखुरा तथा अन्य पन्छीतर्फ हेर्दा ३,०२८ कृषक परिवारसँग ४७,०७८ वटा कुखुरा र १५४ कृषक परिवारले ९९५ वटा अन्य पन्छीहरू पालेको देखिन्छ ।

विवरण	संख्या	%
जम्मा कृषक परिवार	४,४८९	१००
पशुचौपाया पाल्ने कृषक परिवार	४,०६८	९०.६

तालिका १५.१७ : पाल्तु चौपाया र पन्छीको संख्या र कृषक परिवार

कृषक परिवारको किसिम	पाल्तु चौपाया/पन्छी पाल्ने कृषक परिवार		पाल्तु चौपाया/पन्छीको	
	संख्या	संख्या	संख्या	%
पशु	४,०६८	३७,३८७		१००
गाईगोरू	१,४१८	२,९८४		७.९८
राँगा/भैसी	२,३०२	४,२२६		११.३
बाखा/च्याङ्गा	३,६३९	२८,६३८		७६.६
भेंडा/भेंडी	०	०		
सुगुर/बंगुर	४७१	१,५१७		४.०६
अन्य पशु	११	२२		०.०६
पन्छी				१००
कुखुरा	३,०२८	४७,०७८		९७.९३
अन्य पन्छी	१५४	९९५		२.०७

खण्ड १६: घ्याडलेख गाउँपालिका

जम्मा जनसंख्या : १२,६५२ (संस्थागत बाहेक)

क्षेत्रफल : १६६.७७ वर्ग कि.मि.

जम्मा वडा संख्या : ५

केन्द्र : हायुटार

सिमाना

पूर्व: कमलामाई न.पा.

पश्चिम: कमलामाई न.पा. र तीनपाटन गा.पा.

उत्तर: सुनकोशी गा.पा. र काभ्रेपलान्चोक जिल्लादक्षिण: मरिण गा.पा. र कमलामाई न.पा.

परिचय

जिल्ला सदरमुकामदेखिघ्याडलेख गाउँपालिकाको कार्यालय सम्मको दुरी: ३५ कि.मि.

तालिका १६.१ : घ्याडलेख गा.पा. को कार्यालय देखि वडा कार्यालय सम्मको दुरी

वडा नं.	घ्याडलेख गा.पा. को कार्यालय देखि वडा कार्यालय सम्मको दुरी (कि.मि.)	वडा नं.	घ्याडलेख गा.पा. को कार्यालय देखि वडा कार्यालय सम्मको दुरी (कि.मि.)
१	१२	४	१८
२	१	५	१६
३	१०		

मुख्य वनस्पति तथा वन्यजन्तुहरू

वनस्पतिहरू: चिलाउने, साल, उत्तिस, सिमल, बेल

वन्यजन्तुहरू: बाँदर, वँदेल, लंगुर, दुम्सी, मलसाप्रो, रातो मृग

चराचुरुङ्गीहरू: जुरेली, ढुकुर, कोकले, सुगा

जडीबुटीहरू: बोझो, निम, सर्पगन्ध, चिराइतो, पाँचऔंले

प्रमुख चाडपर्वहरू

चाडपर्वहरू: दशैं, तिहार, ल्होसार, हरितालिका तीज

प्रमुखऐतिहासिक तथा धार्मिक स्थलहरू

ऐतिहासिक स्थलहरू: घ्याडडाँडा

धार्मिक स्थलहरू: खर्शु लेक (फापरचुली), भवाँसे डाँडा, घ्याडडाँडा, सातदोबाटो

उत्पादन हुने मुख्य बाली

अस्थायी बाली : मकै, कोदो, धान, गहुँ

स्थायी बाली : नास्पाती, सुन्तला, कागती, जुनार

एग्रोभेटहरूको संख्या : १

मुख्य नदी/खोला : मरिण खोला, तामाजोर खोला, चाउ खोला, रातु खोला, सिम्ले खोला, रामपुर खोला, काली खोला

पर्यटन तथा मनोरञ्जन

स्थानीय तहका प्रमुख पर्यटकीय स्थलहरू: फापरचुली क्षेत्र, सिम्ले गाँउ, सोलाभञ्ज्याङ

स्थानीय हाट बजारहरूको विवरण:

तालिका १६.२ : स्थानीय हाट बजारहरूको विवरण

हाट बजारको नाम	ठेगाना	हाट बजार लाग्ने दिन
चालिसे बजार	घ्याङलेख २	शुक्रवार
चौकिटार बजार	घ्याङलेख ३	शनिवार

सहकारी संस्थाहरूको प्रकार र संख्या

तालिका १६.३ : सहकारी संस्थाहरूको विवरण

सहकारी संस्थाको प्रकार	संख्या
कृषि सहकारी	४
साना किसान सहकारी	१

व्यक्तिगत घटना दर्ताको संख्या

तालिका १६.४ : व्यक्तिगत घटना दर्ताको विवरण

आ.व	घटनाको विवरण				
	जन्मदर्ता	विवाह दर्ता	मृत्यु दर्ता	पारपाचुके	बसाईसराई
२०७९/८०	६३६	२५४	१४५	११	१६४
२०७८/७९	६६९	२५२	१६९	६	१३७
२०७७/७८	४७५	१२९	९७	१	१२४

परिवारमा खानेपानीको मुख्य स्रोत

जनगणनाको प्राप्त नतिजाअनुसार यस गाउँपालिकाको कुल २८६८(संस्थागत बाहेक)परिवार मध्ये खानेपानीको मुख्य स्रोतको रूपमा धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र) प्रयोग गर्ने ५४.५% र धारा/पाइप (घरपरिसर बाहिर) ४०.५%, टयुववेल/हाते पम्प ०.१%, ढाकिएको इनार ०.१%, खुला इनार/कुवा ३.६%, मूल धारा १%, नदी/खोला ०.१%, जार बोतल ०.०३% र अन्य स्रोत प्रयोग गर्ने परिवार ०.०३% रहेका छन् ।

वडागत रूपमा हेर्दा वडा नं. ३ मा सबैभन्दा बढी ७२.९% परिवारले धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र) खानेपानीको मुख्य स्रोतको रूपमा प्रयोग गर्ने गरेको पाइएको छ भने सबैभन्दा कम वडा नं. १ मा ३५.८%परिवारले धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र) खानेपानीको मुख्य स्रोतको रूपमा प्रयोग गर्ने गरेको पाइएको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १६.५ मा दिइएको छ ।

तालिका १६.५ : खानेपानीको मुख्य स्रोत अनुसार परिवारको संख्या

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	पिउने पानीको मुख्य स्रोत								
			धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र)	धारा/पाइप (घरपरिसर बाहिर)	टयुबवेल/ हाते पम्प	ढाकिएको इनार	खुला इनार/ कुवा	मूल धारा	नदी/ खोला	जार बोतल	अन्य
१	संख्या	४४४	१५९	२६०	२	२	८	१२	०	१	०
	%	१००	३५.८	५८.६	०.५	०.५	१.८	२.७	०.०	०.२	०.०
२	संख्या	६८६	३७१	३१३	१	०	१	०	०	०	०
	%	१००	५४.१	४५.६	०.१	०.०	०.१	०.०	०.०	०.०	०.०
३	संख्या	५०५	३६८	११७	०	०	६	१२	१	०	१
	%	१००	७२.९	२३.२	०.०	०.०	१.२	२.४	०.२	०.०	०.२
४	संख्या	७०५	४०६	२८४	०	१	१०	२	२	०	०
	%	१००	५७.६	४०.३	०.०	०.१	१.४	०.३	०.३	०.०	०.०
५	संख्या	५२८	२५८	१८८	०	०	७८	३	१	०	०
	%	१००	४८.९	३५.६	०.०	०.०	१४.८	०.६	०.२	०.०	०.०
जम्मा	संख्या	२८६८	१५६२	११६२	३	३	१०३	२९	४	१	१
	%	१००	५४.५	४०.५	०.१	०.१	३.६	१.०	०.१	०.०	०.०

परिवारमा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन

जनगणनाको नतिजाले यस गाउँपालिकाको कुल परिवारमध्ये सबैभन्दा बढी (९१.२५%) परिवारले खाना पकाउन अक्सर काठ/दाउरा प्रयोग गर्ने गरेको देखाएको छ । खाना पकाउन अक्सर एल.पि. ग्याँस प्रयोग गर्ने परिवार ८.४०% रहेका छन् भने बिजुली प्रयोग गर्ने परिवार ०.०३ %, बायोग्याँस प्रयोग गर्ने परिवार ०.३१% रहेका छन् ।

वडा अनुसार खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन हेर्दा सबैभन्दा बढी काठ/दाउरा प्रयोग गर्ने परिवार वडा नं. ३ मा ९६.८% र कम वडा नं. २ मा ८५.१% रहेका छन्। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १६.६ मा दिइएको छ।

तालिका १६.६ : परिवारमा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन अनुसार परिवार संख्या

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	खाना पकाउने इन्धनको मुख्य स्रोत						
			काठ/दाउरा	एल.पि. ग्याँस	बिजुली	गुइठा/गोहरा	बायो ग्याँस	मट्टितेल	अन्य
१	संख्या	४४४	४२०	२१	०	०	३	०	०
	%	१००	९४.६	४.७	०.०	०.०	०.७	०.०	०.०
२	संख्या	६८६	५८४	१०१	१	०	०	०	०
	%	१००	८५.१	१४.७	०.१	०.०	०.०	०.०	०.०
३	संख्या	५०५	४८९	१६	०	०	०	०	०
	%	१००	९६.८	३.२	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
४	संख्या	७०५	६३६	६७	०	०	२	०	०
	%	१००	९०.२	९.५	०.०	०.०	०.३	०.०	०.०
५	संख्या	५२८	४८८	३६	०	०	४	०	०
	%	१००	९२.४	६.८	०.०	०.०	०.८	०.०	०.०
जम्मा	संख्या	२८६८	२६१७	२४१	१	०	९	०	०
	%	१००	९१.२५	८.४०	०.०३	०.००	०.३१	०.००	०.००

परिवारमा बत्ती बाल्न अक्सर प्रयोग गरिने स्रोत

जनगणनाको नतिजा अनुसार यस गाउँपालिकाका ६३.७७% परिवारहरूले आफू बसोबास गरेको घर/आवासीय एकाइमा बत्ती बाल्नका लागि अक्सर बिजुली प्रयोग गर्ने गरेको देखिएको छ । त्यसैगरी बत्तीबाल्नका लागि अक्सर सोलार/सौर्यउर्जा प्रयोग गर्ने ३४.४५% र अन्य इन्धन प्रयोग गर्ने परिवार न्यून रहेको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १६.७ मा दिइएको छ।

तालिका १६.७ : परिवारमा बत्ती बाल्न अक्सर प्रयोग गरिने स्रोत अनुसार परिवार संख्या

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	बत्ती बाल्न प्रयोग गरिने इन्धनको मुख्य स्रोत				
			बिजुली	सोलार/सौर्यउर्जा	मट्टितेल	बायोग्याँस	अन्य
१	संख्या	४४४	४२०	१५	५	३	१
	%	१००	९४.६	३.४	१.१	०.७	०.२
२	संख्या	६८६	५१०	१५१	८	०	१७
	%	१००	७४.३	२२.०	१.२	०.०	२.५
३	संख्या	५०५	२५८	२३७	४	०	६
	%	१००	५१.१	४६.९	०.८	०.०	१.२
४	संख्या	७०५	२५३	४४९	३	०	०
	%	१००	३५.९	६३.७	०.४	०.०	०.०
५	संख्या	५२८	३८८	१३६	०	०	४
	%	१००	७३.४८	२५.७६	०.००	०.००	०.७६
जम्मा	संख्या	२८६८	१८२९	९८८	२०	३	२८
	%	१००	६३.७७	३४.४५	०.७०	०.१०	०.९८

परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय

जनगणनाको नतिजा अनुसार यस गाउँपालिकाका कुल २८६८(संस्थागत बाहेक)परिवारमध्ये अधिकांश ९८.५% परिवारले कुनै न कुनै प्रकारको शौचालयको प्रयोग गर्ने गरेका छन् भने १.५% परिवारहरूसँग मात्र शौचालयको पहुँच नभएको देखिन्छ।

वडागत रूपमा हेर्दा सेप्टिक ट्याङ्कमा जोडिएको फलस भएको शौचालय प्रयोग गर्ने परिवार सबैभन्दा बढी वडा नं. ४ मा (८७.२%) र सबैभन्दा कम वडा नं. २ मा (३७.५%) रहेका छन् । शौचालय नभएको परिवार सबैभन्दा बढी वडा नं. ५ मा ३.२% रहेका छन् भने सबैभन्दा कम वडा नं. २ मा ०.४% रहेका छन्। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १६.८ मा दिइएको छ।

तालिका १६.८ : परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालयको प्रकार अनुसार परिवार संख्या

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय				
			फलस भएको (सार्वजनिक ढल)	फलस भएको (सेप्टिक टयाङ्क)	साधारण	सार्वजनिक	चर्पी नभएको
१	संख्या	४४४	२	३६४	७४	०	४
	%	१००	०.५	८२.०	१६.७	०.०	०.९
२	संख्या	६८६	२	२५७	३९०	३४	३
	%	१००	०.३	३७.५	५६.९	५.०	०.४
३	संख्या	५०५	१३	४०५	८१	०	६
	%	१००	२.६	८०.२	१६.०	०.०	१.२
४	संख्या	७०५	६	६१५	७०	०	१४
	%	१००	०.९	८७.२	९.९	०.०	२.०
५	संख्या	५२८	१७	३५२	१४२	०	१७
	%	१००	३.२	६६.७	२६.९	०.०	३.२
जम्मा	संख्या	२८६८	४०	१९९३	७५७	३४	४४
	%	१००	१.४	६९.५	२६.४	१.२	१.५

परिवारमा उपलब्ध साधन/सुविधाहरू

जनगणनामा देशका हरेक परिवारमा भएका साधन तथा सेवा सुविधाहरूका विवरण अनुसार यस गाउँपालिकामा ५.३% परिवारहरूमा उल्लिखित कुनै पनि साधन/सुविधाहरू उपलब्ध नभएको पाइयो भने ९४.७% परिवारमा कम्तिमा एक किसिमको साधन/सुविधा उपलब्ध भएको पाइएको छ । यस गाउँपालिकामा साधारण मोबाइल फोन हुने ९३.२% र स्मार्ट मोबाइल फोन हुने ३९.६% परिवार देखिएको छ । यसैगरी वडागत रूपमा हेर्दा कुनै पनि सुविधा उपलब्ध नभएको परिवार सबैभन्दा बढी वडा नं. ४ मा १७.८७% र कम वडा नं. २ मा ५.२५% रहेको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १६.९ मा दिइएको छ ।

तालिका १६.९ : घरायसी साधन/सुविधा अनुसारको परिवार संख्याको विवरण

वडा नं.	संख्या/%	१	२	३	४	५	घ्याडलेख	
जम्मा परिवार संख्या	संख्या	४४४	६८६	५०५	७०५	५२८	२८६८	
कुनै सुविधा नभएको परिवार	संख्या	३५	३६	६९	९२६	२८	२८६	
	%	७.८८	५.२५	१२.०८	१३.२७	५.३०	९.९७	
कम्तिमा एक सुविधा भएको परिवार	संख्या	४०९	६५०	४४४	५७९	५००	२५८२	
	%	९२.१२	९४.७५	८७.९२	८२.९३	९४.७०	९०.०३	
घरायसी सुविधाका साधनहरू	रेडियो सुविधा	संख्या	३२८	३३९	९४५	९०३	३५	९५०
		%	८०.२०	५२.९५	३२.६६	१३.७९	७.००	३६.७९
	टेलिभिजन	संख्या	९९६	९९२	९०	९७	५८	३९३
		%	२८.३६	२९.५४	२.२५	२.९४	११.६०	१५.२२
	ल्याण्डलाइनटेलिफोन	संख्या	०	३	९७	०	२	२२
		%	०	०.४६	३.८३	०	०.४	०.८५
	मोबाइलफोन (साधारण)	संख्या	२४९	५९२	४९९	५६०	४६६	२२८६
		%	६०.८८	९९.०८	९४.३७	९६.७२	९३.२०	८८.५४
	स्मार्टमोबाइलफोन	संख्या	२६७	४७७	२५९	३०९	९९८	९५०२
		%	६५.२८	७३.३८	५६.५३	५३.३७	३९.६०	५८.९७
	कम्प्युटर/ल्यापटप	संख्या	९४	२७	४	२	६	५३
		%	३.४२	४.९५	०.९०	०.३५	१.२०	२.०५
	इन्टरनेटसुविधा	संख्या	९४२	२८६	६	४३	७	४८४
		%	३४.७२	४४.००	१.३५	७.४३	१.४०	१८.७५

वडा नं.	संख्या/%	१	२	३	४	५	घ्याडलेख
कार/जीप/भ्यान	संख्या	२	६	२	०	०	१०
	%	०.४९	०.९२	०.४५	०.००	०.००	०.३९
मोटरसाइकल/स्कुटर	संख्या	१७	२३	९	१३	९	७१
	%	४.१६	३.५४	२.०३	२.२५	१.८०	२.७५
साइकल	संख्या	१	३	०	१	०	५
	%	०.२४	०.४६	०.००	०.१७	०.००	०.१९
विद्युतीयपंखा	संख्या	७	३५	१	०	२	४५
	%	१.७१	५.३८	०.२३	०.००	०.४०	१.७४
रेफ्रिजरेटर	संख्या	६	१०	३	०	०	१९
	%	१.४७	१.५४	०.६८	०	०	०.७४
वासिडमेशिन	संख्या	०	०	०	०	०	०
	%	०	०	०	०	०	०
एयरकन्डिसनर	संख्या	३	०	१	०	०	४
	%	०.७३	०	०.२३	०	०	०.१५

जनसंख्या, लैङ्गिक अनुपात, परिवार संख्या, परिवारको औसत आकार र साक्षरता दर

जनगणनाको अन्तिम नतिजाअनुसार घ्याडलेख गाउँपालिकाको जनसंख्या १२६५२ जना रहेको छ । यस गाउँपालिकाभित्र २८६८ परिवारहरू बसोबास गरेको देखिन्छ । यस गाउँपालिकामा परिवारको औसत आकार ४.४१ रहेको छ भने लैङ्गिक अनुपात ९४.६८ (अर्थात १०० जना महिलामा ९४.६८ जना पुरुष) र साक्षरता दर ७०.९७% रहेको छ ।

वडा अनुसार सबैभन्दा कम जनसंख्या (२०६० जना) वडा नं. १ मा बढी जनसंख्या (३२२२ जना) वडा नं. ४ मा रहेको छ। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १६.१० मा दिइएको छ।

तालिका १६.१० : जनसंख्या, लैङ्गिक अनुपात, परिवार संख्या र परिवारको औसत आकार

स्थानीय तह/वडा	२०७८							साक्षरता दर (प्रतिशतमा)		
	परिवार संख्या	जम्मा जनसंख्या	पुरुष	महिला	परिवारको औसत आकार	लैङ्गिक अनुपात				
							जम्मा	पुरुष	महिला	
घ्याडलेख गा.पा.	२८६८	१२६५२	६१५३	६४९९	४.४१	९४.६८	७०.९७	७८.६६	६३.७९	
१	४४४	२०६०	१०१३	१०४७	४.६४	९६.७५	६७.९९	७७.०१	५९.४०	
२	६८६	२७२४	१३२३	१४०१	३.९७	९४.४३	७३.६९	८२.४८	६५.५५	
३	५०५	२२८३	१११४	११६९	४.५२	९५.३०	७३.९०	८०.५०	६७.७५	
४	७०५	३२२२	१५३६	१६८६	४.५७	९१.१०	६९.५२	७६.५०	६३.२०	
५	५२८	२३६३	११६७	११९६	४.४८	९७.५८	६९.५२	७६.७८	६२.५०	

गाउँपालिकामा जातजातिको अवस्था

यस गाउँपालिकामा २०७८ सालको जनगणनाअनुसार जातजातिको अवस्था हेर्दा प्रमुख ५ वटा जातिले ९०% भन्दा बढी हिस्सा ओगटेको देखिन्छ जसमा तामाङ (७५.८५%), मगर (६.३१%), नेवार (५.९८%), विश्वकर्मा (३.०४%), थामी (२.५९%) रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १६.११ मा दिइएको छ।

तालिका १६.११ : गाउँपालिकामा जातजाति अनुसारको जनसंख्या

जातजातिको नाम	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
जम्मा	१२६५२	१००.००	६१५३	१००.००	६४९९	१००.००
क्षेत्री	३१२	२.४७	१४९	२.४२	१६३	२.५१
ब्राह्मण (पहाड)	४७	०.३७	३२	०.५२	१५	०.२३
मगर	७९८	६.३१	४०७	६.६१	३९१	६.०२
तामाङ	९५९६	७५.८५	४६३९	७५.३९	४९५७	७६.२७
नेवा: (नेवार)	७५७	५.९८	३७२	६.०५	३८५	५.९२
विश्वकर्मा	३८५	३.०४	१७१	२.७८	२१४	३.२९
परियार	८३	०.६६	४१	०.६७	४२	०.६५
मिजार	२३	०.१८	११	०.१८	१२	०.१८
घर्ती/भुजेल	१७	०.१३	९	०.१५	८	०.१२
सुनुवार	२८३	२.२४	१४२	२.३१	१४१	२.१७
थामी	३२८	२.५९	१६४	२.६७	१६४	२.५२
अन्य	२३	०.१८	१६	०.२६	७	०.११

मातृभाषाको अवस्था

यस गाउँपालिकामा २०७८ सालको जनगणना अनुसार मातृभाषाको अवस्था हेर्दा प्रमुख ५ वटा मातृभाषाले ९०% भन्दा बढी हिस्सा ओगटेको देखिन्छ जसमा तामाङ (७५.५८%), नेपाली (१४.०१%), नेवारी (३.६९%), थामी (२.५८%) र मगर धुत (२.२८%) रहेका छन्। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १६.१२ मा दिइएको छ।

तालिका १६.१२ : गाउँपालिकामा बोलिने मातृभाषा अनुसारको जनसंख्या

मातृभाषा	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
जम्मा	१२६५२	१००	६१५३	१००	६४९९	१००
नेपाली	१७७२	१४.०१	८८१	१४.३२	८९१	१३.७१
मैथिली	११	०.०९	११	०.१८	०	०.००
तामाङ	९५६२	७५.५८	४६२०	७५.०९	४९४२	७६.०४
नेपालभाषा (नेवारी)	४६७	३.६९	२२२	३.६१	२४५	३.७७
मगर धुत	२८८	२.२८	१४५	२.३६	१४३	२.२०

मातृभाषा	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
सुनुवार	२११	१.६७	१०५	१.७१	१०६	१.६३
थामी	३२७	२.५८	१६३	२.६५	१६४	२.५२
अन्य	१४	०.११	६	०.१०	८	०.१२

धर्म सम्बन्धी विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार नेपालमा जम्मा १० वटा धर्म देखिएका छन् जसमध्ये यस गाउँपालिकामा ४ वटा धर्म मान्नेव्यक्तिहरू रहेका छन् । २०७८ सालको जनगणना अनुसार यस गाउँपालिकामा मानिने धर्म अनुसार हेर्दा सबैभन्दा बढी बौद्ध धर्म मान्ने ९३५२ (७३.९२%) जना रहेको छ भने सबैभन्दा कम क्रिश्चियन धर्म मान्ने १४० (१.११%) जना रहेका छन् । यस सम्बन्धीविस्तृत विवरण तलको तालिका १६.१३ मा दिइएको छ।

तालिका १६.१३ : गाउँपालिकामा धर्म अनुसारको जनसंख्या

धर्म	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
जम्मा	१२६५२	१००	६१५३	१००	६४९९	१००
हिन्दु	२८९१	२२.८५	१४२४	२३.१४	१४६७	२२.५७
बौद्ध	९३५२	७३.९२	४५३१	७३.६४	४८२१	७४.१८
किरात	२६९	२.१३	१३१	२.१३	१३८	२.१२
क्रिश्चियन	१४०	१.११	६७	१.०९	७३	१.१२

पाँच वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको जन्म दर्ताको अवस्था

घ्याडलेख गाउँपालिकामा ५ वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाहरू १३४२ जना रहेकोमा ७०.७९% बालबालिकाको जन्म दर्ता भएको देखिन्छ। कुल छोराको संख्यामध्ये ७१.५९% को जन्म दर्ता भएको देखिन्छ भने कुल छोरीको संख्यामध्ये ६९.९२% को जन्मदर्ता भएको देखिन्छ। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १६.१४ मा दिइएको छ।

तालिका १६.१४ : पाँच वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको जन्म दर्ताको अवस्था

५ वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका जनसंख्या	जम्मा बालबालिका	जन्मदर्ता भएका	जन्मदर्ता नभएका
जम्मा	१३४२	९५०	३९२
प्रतिशत	१००	७०.७९	२९.२१
छोराको संख्या	६९७	४९९	१९८

५ वर्ष वासो भन्दा कम उमेरका जनसंख्या	जम्मा बालबालिका	जन्मदता भएका	जन्मदतान भएका
प्रतिशत	१००	७१.५९	२८.४१
छोरीको संख्या	६४५	४५१	१९४
प्रतिशत	१००	६९.९२	३०.०८

कृषि सम्बन्धी विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ मा राष्ट्रिय कृषि गणना सञ्चालनको लागि प्रत्येक परिवारमा जग्गा जमिन तथा पशुपन्छीको विवरण सहित कृषक परिवार विवरणका आधारमा नमुना फ्रेम (Sample Frame) तयार गरिएको थियो । उक्त फ्रेमका आधारमा वडा वा गणना क्षेत्र छनोट गरी कृषि परिवारको विस्तृत विवरण संकलन गरिएको थियो । राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार घ्याडलेखगाउँपालिकामा २,८६८ (संस्थागत बाहेक) घरपरिवारमा जनसंख्या रहेको छ । राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ को नतिजा अनुसार घ्याडलेखगाउँपालिकाको कुल २,८६८ घरपरिवार मध्ये जम्मा २,७१० कृषक परिवार रहेको देखिन्छ जुन कुल परिवारको ९५% हुन आउँछ । घ्याडलेखगाउँपालिकामा रहेका २,७१० कृषक परिवारले जम्मा ५,६०३ वटा कित्ता जग्गामा १,१९६.१ हेक्टर जमिनमा कृषि चलन गरेको देखिन्छ । यस हिसाबले औषतमा एउटा कृषक परिवारले २.१ कित्ता जग्गामा खेती गरेको देखिन्छ भने औषतमा एक कृषक परिवारसँग ०.४४ हेक्टर कृषि जमिन रहेको देखिन्छ । घ्याडलेखगाउँपालिकामा खेती गरिएको कुल १,१९६.१ हेक्टर जमिन मध्ये ३५२ हेक्टर जमिनमा सिंचाई सुविधा पुगेको देखिन्छ । यस हिसाबले कुल कृषि योग्य जग्गाको २९.४३% भूभागमा मात्र सिंचाई सुविधा पुगेको देखिन्छ ।

तालिका १६.१५ : कृषक संख्या, चलन गरेको जग्गाको क्षेत्रफल, कित्ता संख्या र सिंचित क्षेत्रफल

क्षेत्र	संख्या/क्षेत्रफल (हेक्टर)
कृषक परिवार जम्मा संख्या	२,७१०
कृषक परिवारले चलन गरेको जम्मा क्षेत्रफल (हेक्टर)	१,१९६.१
जम्मा कित्ता संख्या	५,६०३
औषत कित्ता संख्या	२.१
सिंचित क्षेत्रफल (हेक्टर)	३५२

जग्गाको उपभोग

राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ को नतिजा अनुसार यस गाउँपालिकामा जग्गाको उपभोग सम्बन्धी विवरण हेर्दा कृषक परिवारले आफ्नो स्वामित्वको जग्गामा मात्र कृषि चलन गर्ने परिवार संख्या २,५९२ (९५.६%) रहेको देखिन्छ जसले १,५५०.३ हेक्टर (९६.२%) जग्गामा कृषि चलन गरेको पाइन्छ । त्यस्तै एक भन्दा बढी प्रकारको स्वामित्व भएको जग्गा कमाउने कृषक परिवार संख्या ११८ (४.४%) रहेको र यस्तो जग्गाको क्षेत्रफल ४५.८ हेक्टर (३.८%) रहेको छ ।

तालिका १६.१६ : कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको उपभोग

कृषक परिवारको किसिम	परिवार संख्या	%	क्षेत्रफल (हेक्टर)	%
जम्मा	२,७१०	१००	१,९९६.१	१००
एक प्रकारको स्वामित्व भएको जग्गा कमाउने	२,५९२	९५.६	१,९५०.३	९६.२
परिवारको हकको जग्गा मात्र कमाउने	२,५८३	९९.७	१,९४९.५	९९.९३
अरूको हकको जग्गा मात्र कमाउने	९	०.३	०.८	०.०७
अन्य प्रकारको उपभोग अन्तर्गत	०		०	
एकभन्दा बढी प्रकारको स्वामित्व भएको जग्गा कमाउने	११८	४.४	४५.८	३.८

जग्गाको उपयोग

कृषि चलनले के कस्ता बाली कति क्षेत्रफलमा लगाएको छ भन्नेविश्लेषण गर्दा राष्ट्रिय कृषि गणनाको नतिजा अनुसार यस गाउँपालिकामा खेतीयोग्य जग्गामा कृषि चलन गर्ने परिवार संख्या २,७१० छ भने खेतीयोग्य जमिनको कुल क्षेत्रफल १,०१० हेक्टर रहेको छ जुन ८४.४% हो ।

खेतीयोग्य जग्गामा खेतीपाती गरिरहेका २,७१० परिवार मध्ये सबै परिवारले ९९४ हेक्टर (८३.९%) जग्गामा अस्थायी बाली लगाएको पाइन्छ । त्यस्तै अन्य खेतीयोग्य जग्गामा बाली लगाउने कृषक परिवारको संख्या ११९ र यस्ता जग्गाको क्षेत्रफल १६ हेक्टर (१.३%) रहेको छ । यसैगरी ७२७ कृषक परिवारले ८१.१ हेक्टर जमिन (६.८%) मा स्थायी बाली लगाएको पाइन्छ । त्यस्तै चौरचरन, निजी वनवनेलो, पोखरी तथा अन्य जग्गाको क्षेत्रफल १०४.९ हेक्टर रहेको पाइन्छ ।

तालिका १६.१७ : कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको उपयोग

कृषक परिवारको किसिम	परिवार संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	क्षेत्रफल (%)
जम्मा	२,७१०	१,१९६.१	१००
जम्मा खेतीयोग्य जग्गा	२,७१०	१,०१०	८४.४
अस्थायी बाली लागेको जग्गा	२,७१०	९९४	८३.१
अन्य खेतीयोग्य जग्गा	११९	१६	१.३
स्थायी बाली लागेको जग्गा	७२७	८१.१	६.८
स्थायी चौरचरन, निजी वनवनेलो, पोखरी तथा अन्य जग्गा	२,७१०	१०४.९	८.८

पशुपन्छीको विवरण

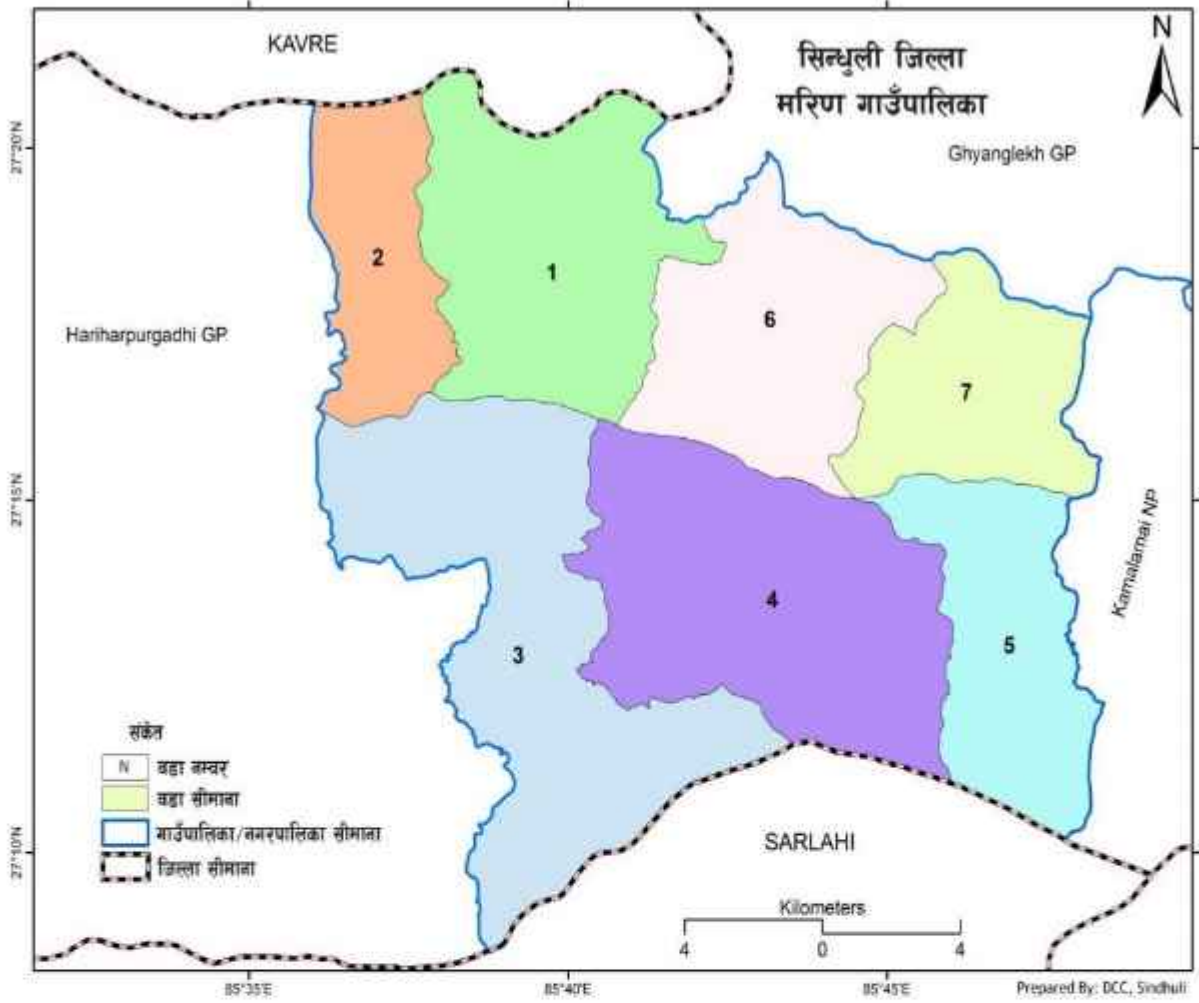
राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ को नतिजा अनुसार पशुचौपाया पाल्ने कृषक परिवार र पशुचौपायाको संख्या हेर्दा यस घ्याडलेखगाँउपालिकाका कुल २,७१० कृषक परिवारहरू मध्ये जम्मा २,६४६ कृषक परिवार (९७.६%)ले पशुचौपाया पालन गरेको देखिन्छ । ती मध्ये १,२२८ कृषक परिवारले ३,१४० वटा गाई/गोरु पालेको, १,५९१ कृषक परिवारले ३,७६२ वटा राँगा/भैसी पालेको, २,१७४ कृषक परिवारले १५,४८२ वटा बाखा/च्याङ्गा पालेको, २३६ कृषक परिवारले ७४४ वटा भेडा/भेडी, १३७ कृषक परिवारले २६५ वटा सुँगुर/बंगुर पालेको देखिन्छ । त्यस्तै गरी अन्य पशुचौपाया पाल्ने कृषक परिवारको संख्या १७२ र अन्य पशुचौपायाको संख्या ३०० रहेको देखिन्छ । यसैगरी कुखुरा तथा अन्य पन्छीतर्फ हेर्दा २,५८२ कृषक परिवारसँग २९,९५२ वटा कुखुरा र ३७ कृषक परिवारले ३३० वटा अन्य पन्छीहरू पालेको देखिन्छ ।

विवरण	संख्या	%
जम्मा कृषक परिवार	२,७१०	१००
पशुचौपाया पाल्ने कृषक परिवार	२,६४६	९७.६

तालिका १६.१८ : पाल्तु चौपाया र पन्छीको संख्या र कृषक परिवार

कृषक परिवारको किसिम	पाल्तु चौपाया/पन्छी पाल्ने कृषक परिवार		पाल्तु चौपाया/पन्छीको	
	संख्या	संख्या	%	
पशु	२,६४६	२३,६९२	१००	
गाईगोरू	१,२२८	३,१४०	१३.२५	
राँगा/भैसी	१,५९१	३,७६२	१५.८८	
बाखा/च्याङ्मा	२,१७४	१५,४८२	६५.३५	
भेडा/भेडी	२३६	७४४	३.१४	
सुगुर/बंगुर	१३७	२६५	१.१२	
अन्य पशु	१७२	३००	१.२६	
पन्छी		३०,२८३	१००	
कुखुरा	२,५८२	२९,९५२	९८.९१	
अन्य पन्छी	३७	३३०	१.०९	

खण्ड १७: मरिण गाउँपालिका

जम्मा जनसंख्या : २८८०८ (संस्थागत बाहेक)

क्षेत्रफल : ३२४.५५ वर्ग कि.मि.

जम्मा वडा संख्या : ७

केन्द्र : कपिलाकोट

सिमाना

पूर्व: कमलामाई न.पा.

पश्चिम: हरिहरपुरगढी गा.पा.

उत्तर: घ्याङलेख गा.पा. र काभ्रेपलान्चोक जिल्ला

दक्षिण: सर्लाही जिल्ला

परिचय

जिल्ला सदरमुकामदेखिमरिण गाउँपालिकाको कार्यालय सम्मको दुरी: २६ कि.मि.

तालिका १७.१ : मरिण गा.पा. को कार्यालय देखि वडा कार्यालय सम्मको दुरी

वडा नं.	मरिण गा.पा. को कार्यालय देखि वडा कार्यालय सम्मको दुरी (कि.मि.)	वडा नं.	मरिण गा.पा. को कार्यालय देखि वडा कार्यालय सम्मको दुरी (कि.मि.)
१	१५	५	८
२	१०	६	०.६
३	११	७	६
४	५		

मुख्य वनस्पति तथा वन्यजन्तुहरू

वनस्पतिहरू: चिलाउले, साल, साँज, कटुस, खयर

वन्यजन्तुहरू: स्याल, बाँदर, खरायो, दुम्सी, मृग, भालु, बँदेल

चराचुरुंगीहरू: जुरेली, सुगा, काग, सारौं, मैना, ढुकुर, जुरेली, कालिज

जडीबुटीहरू: तेजपत्ता, कुरिलो, खयर, अमला, बोजो

प्रमुख चाडपर्वहरू

चाडपर्वहरू: दशैं, तिहार, ल्होसार, हरितालिका तीज, लदी पूजा, माघे सक्रान्ती, होली

प्रमुख ऐतिहासिक तथा धार्मिक स्थलहरू

ऐतिहासिक स्थलहरू: टुँडिखेल दरवार डाँडा

धार्मिक स्थलहरू: पन्चकन्या पोखरी, पशुपति मन्दिर, मरिण ठाकुर मन्दिर, कपिलेश्वर महादेव मन्दिर

उत्पादन हुने मुख्य बाली

अस्थायी बाली: धान, मकै, कोदो, गहुँ, फापर

स्थायी बाली: आँप, लिची, रुखकटहर

एग्रोभेटहरूको संख्या: ४

जिल्ला वस्तुगत विवरण, सिन्धुली

२४०।पेज

मुख्य नदी/खोला : मरिण खोला, खन्जनी घाँघरखोला खोला, मरुवा खोला, महेश्वता खोला, फूलवारी खयरसाल खोला

पोखरी/ताल र सिमसार क्षेत्र : पन्चकन्या पोखरी, खलङ्गा पोखरी

पर्यटन तथा मनोरञ्जन

स्थानीय तहका प्रमुख पर्यटकीय स्थलहरू: फापरचुली क्षेत्र, सोलाभञ्ज्याङ, बुद्ध मुर्ती पार्क, ठाकुर दरवारडाँडा, चनौटे भ्यू टावर

प्रमुख पदमार्गहरू: धुरी ढुङ्गा

स्थानीय हाट बजारहरूको विवरण

तालिका १७.२ : स्थानीय हाट बजारहरूको विवरण

हाट बजारको नाम	ठेगाना	हाट बजार लाग्ने दिन
बडिमुहान बजार	मरिण गा. पा.- ५	सोमवार
भालुमारा बजार	मरिण गा. पा.- ३	विहिवार
चैदुली कृषि बजार	मरिण गा. पा.- ६	शनिवार

सहकारी संस्थाहरूको प्रकार र संख्या

तालिका १७.३ : सहकारी संस्थाहरूको विवरण

सहकारी संस्थाको प्रकार	संख्या
कृषि सहकारी	२२
बचत तथा ऋण सहकारी	६

व्यक्तिगत घटना दर्ताको संख्या

तालिका १७.४ : व्यक्तिगत घटना दर्ताको विवरण

आ.व	घटनाको विवरण				
	जन्मदर्ता	विवाह दर्ता	मृत्यु दर्ता	पारपाचुके	बसोईसराई
२०७९/८०	१६५६	५३९	२९५	२१	७८
२०७८/७९	१२४७	४५५	१८९	१३	५८
२०७७/७८	१०६६	३९४	२१८	३	७७

परिवारमा खानेपानीको मुख्य स्रोत

जनगणनाको प्राप्त नतिजाअनुसार यस गाउँपालिकाको कुल ६०४४(संस्थागत बाहेक)परिवार मध्ये खानेपानीको मुख्य स्रोतको रूपमा धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र) प्रयोग गर्ने १३.७% र धारा/पाइप (घरपरिसर बाहिर) ३३.८%, टयुव्वेल/हाते पम्प ९.४%, ढाकिएको इनार ५.९%, खुला इनार/कुवा २७.७%, मूल धारा ७%, नदी/खोला २.२%, जार बोतल ०.२% र अन्य स्रोतपरिवार ०.०२% रहेका छन् ।

वडागत रूपमा हेर्दा वडा नं. १ मा सबैभन्दा बढी ४४.८% परिवारले धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र) खानेपानीको मुख्य स्रोतकोरूपमा प्रयोग गर्ने गरेको पाइएको छ भने सबैभन्दा कम वडा नं. ३ मा १%परिवारलेधारा/पाइप (घरपरिसर भित्र) खानेपानीको मुख्य स्रोतकोरूपमा प्रयोग गर्ने गरेको पाइएको छ। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १७.५ मा दिइएकोछ ।

तालिका १७.५ : खानेपानीको मुख्य स्रोत अनुसार परिवारको संख्या

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	पिउने पानीको मुख्य स्रोत								
			घारा/पाइप (घरपरिसर भित्र)	घारा/पाइप (घरपरिसर बाहिर)	टयुववेल/हाते पम्प	ढाकिएको इनार	खुला इनार/ कुवा	मूल घारा	नदी/ खोला	जार बोतल	अन्य
१	संख्या	५३१	२३८	१६६	१५	०	९९	१०	२	१	०
	%	१००	४४.८	३१.३	२.८	०.०	१८.६	१.९	०.४	०.२	०.०
२	संख्या	८०७	२३०	३७७	१४	२४	५६	९६	९	०	१
	%	१००	२८.५	४६.७	१.७	३.०	६.९	११.९	१.१	०.०	०.१
३	संख्या	१००५	१०	१७३	१४	१२८	६१८	४९	१३	०	०
	%	१००	१.०	१७.२	१.४	१२.७	६१.५	४.९	१.३	०.०	०.०
४	संख्या	९४६	८५	२६३	३६	५०	४८८	३	२१	०	०
	%	१००	९.०	२७.८	३.८	५.३	५१.६	०.३	२.२	०.०	०.०
५	संख्या	६५१	५१	१४२	१४९	२१	२३३	२	५३	०	०
	%	१००	७.८	२१.८	२२.९	३.२	३५.८	०.३	८.१	०.०	०.०
६	संख्या	९८९	७६	४३१	२६२	४०	१३	१४८	१६	३	०
	%	१००	७.७	४३.६	२६.५	४.०	१.३	१५.०	१.६	०.३	०.०
७	संख्या	१११५	१४१	४९३	७७	९५	१७०	११३	२०	६	०
	%	१००	१२.६	४४.२	६.९	८.५	१५.२	१०.१	१.८	०.५	०.०
जम्मा	संख्या	६०४४	८३१	२०४५	५६७	३५८	१६७७	४२१	१३४	१०	१
	%	१००	१३.७	३३.८	९.४	५.९	२७.७	७.०	२.२	०.२	०.०२

परिवारमा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन

जनगणनाको नतिजाले यस गाउँपालिकाको कुल परिवारमध्ये सबैभन्दा बढी (७६.५६%) परिवारले खाना पकाउन अक्सर काठ/दाउरा प्रयोग गर्ने गरेको देखाएको छ । खाना पकाउन अक्सर एल.पि. ग्याँस प्रयोग गर्ने परिवार २२.१०% रहेका छन् भने बिजुली प्रयोग गर्ने परिवार ०.३३%, बायोग्याँस प्रयोग गर्ने परिवार ०.९३% र मट्टितेल प्रयोग गर्ने परिवार ०.०२% रहेको छ भने बाँकी अन्य रहेका छन् ।

वडा अनुसार खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन हेर्दा सबैभन्दा बढी काठ/दाउरा प्रयोग गर्ने परिवार वडा नं. १ मा ९७.२% र कम वडा नं. ६ मा ५३.८% रहेका छन्। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १७.६ मा दिइएको छ।

तालिका १७.६ : परिवारमा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन अनुसार परिवार संख्या

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	खाना पकाउने इन्धनको मुख्य स्रोत						
			काठ/दाउरा	एल.पि. ग्याँस	बिजुली	गुइठा/गोहरा	बायो ग्याँस	मट्टितेल	अन्य
१	संख्या	५३१	५१६	१२	२	०	१	०	०
	%	१००	९७.२	२.३	०.४	०.०	०.२	०.०	०.०
२	संख्या	८०७	७७७	३०	०	०	०	०	०
	%	१००	९६.३	३.७	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
३	संख्या	१००५	८९०	११४	०	०	१	०	०
	%	१००	८८.६	११.३	०.०	०.०	०.१	०.०	०.०
४	संख्या	९४६	७६३	१५९	०	०	२४	०	०
	%	१००	८०.७	१६.८	०.०	०.०	२.५	०.०	०.०
५	संख्या	६५१	५२६	११६	५	०	३	०	१
	%	१००	८०.८	१७.८	०.८	०.०	०.५	०.०	०.२
६	संख्या	९८९	५३२	४४७	७	०	३	०	०
	%	१००	५३.८	४५.२	०.७	०.०	०.३	०.०	०.०
७	संख्या	१११५	६२३	४६०	६	०	२४	१	१
	%	१००	५५.९	४१.३	०.५	०.०	२.२	०.१	०.१
जम्मा	संख्या	६०४४	४६२७	१३३८	२०	०	५६	१	२
	%	१००	७६.५६	२२.१४	०.३३	०.००	०.९३	०.०२	०.०३

परिवारमा बत्ती बालन अक्सर प्रयोग गरिने स्रोत

जनगणनाको नतिजा अनुसार यस गाउँपालिकाका ७४.४०%परिवारहरूले आफू बसोबास गरेको घर/आवासीय एकाइमा बत्ती बालनका लागि अक्सर बिजुली प्रयोग गर्ने गरेको देखिएको छ । त्यसैगरी बत्तीबालनकालागिअक्सर सोलार/सौर्यउर्जाप्रयोग गर्ने २३.८१% र अन्यइन्धनप्रयोगगर्ने परिवार न्यून रहेको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १७.७ मा दिइएको छ ।

तालिका १७.७ : परिवारमा बत्ती बालन अक्सर प्रयोग गरिनेस्रोत अनुसार परिवार संख्या

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	बत्ती बालन प्रयोग गरिने इन्धनको मुख्य स्रोत				
			बिजुली	सोलार/सौर्यउर्जा	मट्टितेल	बायोगर्‍यास	अन्य
१	संख्या	५३१	१५९	३६८	०	०	४
	%	१००	२९.९	६९.३	०.०	०.०	०.८
२	संख्या	८०७	२३१	५६२	७	०	७
	%	१००	२८.६	६९.६	०.९	०.०	०.९
३	संख्या	१००५	८४८	११३	१६	०	२८
	%	१००	८४.४	११.२	१.६	०.०	२.८
४	संख्या	९४६	८१७	११२	३	०	१४
	%	१००	८६.४	११.८	०.३	०.०	१.५
५	संख्या	६५१	५९२	५४	२	०	३
	%	१००	९०.९	८.३	०.३	०.०	०.५
६	संख्या	९८९	७७५	२०७	०	१	६
	%	१००	७८.४	२०.९	०.०	०.१	०.६
७	संख्या	१११५	१०७५	२३	६	०	११
	%	१००	९६.४	२.१	०.५	०.०	१.०
जम्मा	संख्या	६०४४	४४९७	१४३९	३४	१	७३
	%	१००	७४.४०	२३.८१	०.५६	०.०२	१.२१

परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय

जनगणनाको नतिजा अनुसार यस गाउँपालिकाका कुल ६०४४(संस्थागत बाहेक)परिवारमध्ये अधिकांश ९१.९% परिवारले कुनै न कुनै प्रकारको शौचालयको प्रयोग गर्ने गरेका छन् भने ८.१% परिवारहरूसँग मात्र शौचालयको पहुँच नभएको देखिन्छ ।

वडागत रूपमा हेर्दा सेप्टिक ट्याङ्कमा जोडिएको फलस भएको शौचालय प्रयोग गर्ने परिवार सबैभन्दा बढीवडा नं. ७ मा (८३.९%) र सबैभन्दा कम वडा नं. १ मा (३८.४%) रहेका छन् । शौचालय नभएको परिवार सबैभन्दा बढी वडा नं. ३ मा १७.७% रहेका छन् भने सबैभन्दा

कमवडा नं. ६ मा १.५% रहेका छन्। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १७.८ मा दिइएको छ ।

तालिका १७.८ : परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालयको प्रकार अनुसार परिवार संख्या

वडा नं.	संख्या/ %	जम्मा परिवार संख्या	परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय				
			फलस भएको (सार्वजनिक ढल)	फलस भएको (सेप्टिक टयाङ्क)	साधारण	सार्वजनिक	चर्पी नभएको
१	संख्या	५३१	०	२०४	३०८	०	१९
	%	१००	०.०	३८.४	५८.०	०.०	३.६
२	संख्या	८०७	१	५५२	२१४	२	३८
	%	१००	०.१	६८.४	२६.५	०.२	४.७
३	संख्या	१००५	१	८००	२४	२	१७८
	%	१००	०.१	७९.६	२.४	०.२	१७.७
४	संख्या	९४६	५	६११	२३८	२	९०
	%	१००	०.५	६४.६	२५.२	०.२	९.५
५	संख्या	६५१	१	३९२	१६०	१४	८४
	%	१००	०.२	६०.२	२४.६	२.२	१२.९
६	संख्या	९८९	३	५९७	३६७	७	१५
	%	१००	०.३	६०.४	३७.१	०.७	१.५
७	संख्या	१११५	११	९३५	१०२	३	६४
	%	१००	१.०	८३.९	९.१	०.३	५.७
जम्मा	संख्या	६०४४	२२	४०९१	१४१३	३०	४८८
	%	१००	०.४	६७.७	२३.४	०.५	८.१

परिवारमा उपलब्ध साधन/सुविधाहरू

जनगणनामा देशका हरेक परिवारमा भएका साधन तथा सेवा सुविधाहरूका विवरण अनुसार यस गाउँपालिकामा ११.८% परिवारहरूमा उल्लिखित कुनै पनि साधन/सुविधाहरू उपलब्ध नभएको पाइयो भने ८८.१४% परिवारमा कम्तिमा एक किसिमको साधन/सुविधा उपलब्ध भएको पाइएको छ । यस गाउँपालिकामा साधारण मोबाइल फोन हुने ८४.३८% र स्मार्ट मोबाइल फोन हुने ६२.२१% परिवार देखिएको छ । यसैगरी वडागत रूपमा हेर्दा कुनै पनि सुविधा उपलब्ध नभएको परिवार सबैभन्दा बढी वडा नं. १ मा २४.११% र कम वडा नं. ६ मा ३.७४% रहेको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १७.९ मा दिइएको छ ।

तालिका १७.९ : घरायसी साधन/सुविधा अनुसारको परिवार संख्याको विवरण

वडा नं.	संख्या/%	१	२	३	४	५	६	७	मरिण	
जम्मा परिवार संख्या	संख्या	५३१	८०७	१००५	९४६	६५१	९८९	१११५	६०४४	
कुनै सुविधा नभएको परिवार	संख्या	१२८	१२९	१२८	१३५	५५	३७	१०५	७१७	
	%	२४.११	१५.९९	१२.७४	१४.२७	८.४५	३.७४	९.४२	११.८६	
कम्तिमा एक सुविधा भएको परिवार	संख्या	४०३	६७८	८७७	८११	५९६	९५२	१०१०	५३२७	
	%	७५.८९	८४.०१	८७.२६	८५.७३	९१.५५	९६.२६	९०.५८	८८.१४	
घरायसी सुविधाका साधनहरू	रेडियो सुविधा	संख्या	४४	२१७	९३	११४	१२९	४७९	१९५	१२७१
		%	१०.९२	३२.०१	१०.६०	१४.०६	२१.६४	५०.३२	१९.३१	२३.८६
	टेलिभिजन	संख्या	६	३८	१६६	२१०	१६०	१२५	५०४	१२०९
		%	१.४९	५.६०	१८.९३	२५.८९	२६.८५	१३.१३	४९.९०	२२.७०
	ल्याण्डलाइनटेलिफोन	संख्या	०	०	१	१	५	३	४	१४
		%	०	०	०.११	०.१२	०.८४	०.३२	०.४०	०.२६
	मोबाइलफोन (साधारण)	संख्या	३६३	६०७	८२८	७०७	५२५	७८३	६८२	४४९५
		%	९०.०७	८९.५३	९४.४१	८७.१८	८८.०९	८२.२५	६७.५२	८४.३८
	स्मार्टमोबाइलफोन	संख्या	२०३	३४२	४०४	५५८	३८३	७१६	७०८	३३१४
		%	५०.३७	५०.४४	४६.०७	६८.८०	६४.२६	७५.२१	७०.१०	६२.२१
	कम्प्युटर/ल्यापटप	संख्या	३	११	१६	१७	१२	४८	१०६	२१३
		%	०.७४	१.६२	१.८२	२.१०	२.०१	५.०४	१०.५०	४.००
	इन्टरनेटसुविधा	संख्या	०	३	५४	६७	२७	१२२	२३२	५०५
		%	०	०.४४	६.१६	८.२६	४.५३	१२.८२	२२.९७	९.४८

वडा नं.	संख्या/%	१	२	३	४	५	६	७	मरिण
कार/जीप/भ्यान	संख्या	०	१	३	३	०	११	१६	३४
	%	०	०.१५	०.३४	०.३७	०.००	१.१६	१.५८	०.६४
मोटरसाइकल/स्कुटर	संख्या	७	३३	७८	९८	५७	१०३	१४४	५२०
	%	१.७४	४.८७	८.८९	१२.०८	९.५६	१०.८२	१४.२६	९.७६
साइकल	संख्या	०	८३	११	३७	१९	५२	६०	२६२
	%	०	१२.२४	१.२५	४.५६	३.१९	५.४६	५.९४	४.९२
विद्युतीयपंखा	संख्या	१	२३	२५८	१८८	१८०	३०५	४८५	१४४०
	%	०.२५	३.३९	२९.४२	२३.१८	३०.२०	३२.०४	४८.०२	२७.०३
रेफ्रिजरेटर	संख्या	१	०	४६	२२	४९	१२३	१२६	३६७
	%	०.२५	०.००	५.२५	२.७१	८.२२	१२.९२	१२.४८	६.८९
वासिडमेशिन	संख्या	०	०	०	१	०	०	२	३
	%	०	०	०	०.१२	०	०	०.२०	०.०६
एयरकन्डिसनर	संख्या	०	०	०	०	०	०	४	४
	%	०	०	०	०	०	०	०.४०	०.०८

जनसंख्या, लैङ्गिक अनुपात, परिवार संख्या, परिवारको औसत आकार र साक्षरता दर

जनगणनाको अन्तिम नतिजाअनुसार मरिण गाउँपालिकाको जनसंख्या २८८०८ जना रहेको छ । यस गाउँपालिकाभित्र ६०४४ परिवारहरू बसोबास गरेको देखिन्छ । यस गाउँपालिकामा परिवारको औसत आकार ४.७७ रहेको छ भने लैङ्गिक अनुपात ९६.९९ (अर्थात १०० जना महिलामा ९६.९९ जना पुरुष) र साक्षरता दर ६८.३०% रहेको छ ।

वडा अनुसार सबैभन्दा कम जनसंख्या (२८०० जना) वडा नं. १ मा बढी जनसंख्या (५१३४ जना) वडा नं. ३ मा रहेको छ। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १७.१० मा दिइएको छ।

तालिका १७.१० : जनसंख्या, लैङ्गिक अनुपात, परिवार संख्या र परिवारको औसत आकार

स्थानीय तह/वडा	२०७८								
	परिवार संख्या	जम्मा जनसंख्या	पुरुष	महिला	परिवारको औसत आकार	लैङ्गिक अनुपात	साक्षरता दर (प्रतिशतमा)		
							जम्मा	पुरुष	महिला
मरिण गा.पा.	६०४४	२८८०८	१४१८४	१४६२४	४.७७	९६.९९	६८.३०	७६.५५	६०.३४
१	५३१	२८००	१३५१	१४४९	५.२७	९३.२४	६३.५४	७०.९९	५६.४७
२	८०७	४५४७	२२९३	२२५४	५.६३	१०१.७३	६५.५५	७३.२२	५७.८२
३	१००५	५१३४	२५५६	२५७८	५.११	९९.१५	६६.०२	७५.८५	५६.३५
४	९४६	४३७४	२११०	२२६४	४.६२	९३.२०	६८.३०	७६.१७	६१.०१
५	६५१	२८६०	१४१७	१४४३	४.३९	९८.२०	६६.१८	७४.८५	५७.६१
६	९८९	४३५४	२१७१	२१८३	४.४०	९९.४५	७४.००	८२.६९	६५.४४
७	१११५	४७३९	२२८६	२४५३	४.२५	९३.१९	७२.२४	७९.६५	६५.४९

गाउँपालिकामा जातजातिको अवस्था

यस गाउँपालिकामा २०७८ सालको जनगणनाअनुसार जातजातिको अवस्था हेर्दा प्रमुख ५ वटा जातिले ८०% भन्दा बढी हिस्सा ओगटेको देखिन्छ जसमा तामाड (५५.०६%), माझी (१४.६१%), मगर (११.८१%), विश्वकर्मा (४.८१%) र क्षेत्री (३.९५%) रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १७.११ मा दिइएको छ।

तालिका १७.११ : गाउँपालिकामा जातजाति अनुसारको जनसंख्या

जातजातिको नाम	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
जम्मा	२८८०८	१००.००	१४१८४	१००.००	१४६२४	१००.००
क्षेत्री	११३९	३.९५	५६०	३.९५	५७९	३.९६
ब्राह्मण (पहाड)	४४९	१.५६	२३६	१.६६	२१३	१.४६
मगर	३४०३	११.८१	१६४८	११.६२	१७५५	१२.००
तामाङ	१५८६३	५५.०६	७८१८	५५.१२	८०४५	५५.०१
नेवा: (नेवार)	८२६	२.८७	४०२	२.८३	४२४	२.९०
विश्वकर्मा	१४०९	४.८९	६८१	४.८०	७२८	४.९८
यादव	१३	०.०५	८	०.०६	५	०.०३
राई	१२	०.०४	७	०.०५	५	०.०३
परियार	४३६	१.५१	२०७	१.४६	२२९	१.५७
मिजार	११६	०.४०	६३	०.४४	५३	०.३६
तेली	२३	०.०८	१९	०.१३	४	०.०३
कोइरी/कुशवाह	२९	०.१०	१९	०.१३	१०	०.०७
सन्यासी/दशनामी	२४२	०.८४	१२१	०.८५	१२१	०.८३
मल्लाह	१४	०.०५	९	०.०६	५	०.०३
ब्राह्मण (तराई)	१०	०.०३	७	०.०५	३	०.०२
घर्ती/भुजेल	१०८	०.३७	५३	०.३७	५५	०.३८
हजाम/ठाकुर	६३	०.२२	३१	०.२२	३२	०.२२
लोहार	१९	०.०७	१२	०.०८	७	०.०५
दनुवार	१०	०.०३	७	०.०५	३	०.०२
माझी	४२०८	१४.६१	२०४९	१४.४५	२१५९	१४.७६
सुनुवार	५४	०.१९	२२	०.१६	३२	०.२२
थामी	२०९	०.७३	१०९	०.७७	१००	०.६८
पहरी	२३	०.०८	१६	०.११	७	०.०५
हायू	३२	०.११	१९	०.१३	१३	०.०९
अन्य	९८	०.३४	६१	०.४३	३७	०.२५

मातृभाषाको अवस्था

यस गाउँपालिकामा २०७८ सालको जनगणना अनुसार मातृभाषाको अवस्था हेर्दा प्रमुख ३ वटा मातृभाषाले ९०% भन्दा बढी हिस्सा ओगटेको देखिन्छ जसमा तामाङ (५४.३२%), नेपाली (३९.३६%) र माझी (२.४८%) रहेका छन्। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १७.१२ मा दिइएको छ।

तालिका १७.१२ : गाउँपालिकामा बोलिने मातृभाषा अनुसारको जनसंख्या

मातृभाषा	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
जम्मा	२८८०८	१००	१४१८४	१००	१४६२४	१००
नेपाली	११३३९	३९.३६	५५८७	३९.३९	५७५२	३९.३३
मैथिली	८२	०.२८	५४	०.३८	२८	०.१९
भोजपुरी	४०	०.१४	२५	०.१८	१५	०.१०
तामाङ	१५६४८	५४.३२	७७११	५४.३६	७९३७	५४.२७
नेपालभाषा (नेवारी)	२३४	०.८१	११५	०.८१	११९	०.८१
बज्जिका	२१	०.०७	१७	०.१२	४	०.०३
मगर धुत	४२१	१.४६	१९९	१.४०	२२२	१.५२
सुनुवार	४४	०.१५	१९	०.१३	२५	०.१७
माझी	७१५	२.४८	३१४	२.२१	४०१	२.७४
थामी	२०९	०.७३	१०९	०.७७	१००	०.६८
हायु/भायु	२९	०.१०	१७	०.१२	१२	०.०८
अन्य	२६	०.०९	१७	०.१२	९	०.०६

धर्म सम्बन्धी विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार नेपालमा जम्मा १० वटा धर्म देखिएका छन् जसमध्ये यस गाउँपालिकामा ६ वटा धर्म मान्नेव्यक्तिहरू रहेका छन् । २०७८ सालको जनगणना अनुसार यस गाउँपालिकामा मानिने धर्म अनुसार हेर्दा सबैभन्दा बढी बौद्ध धर्म मान्ने १६३१३ (५६.६३%) जना रहेको छ भने सबैभन्दा कम इस्लाम धर्म मान्ने ८ (०.०३%) जना रहेका छन् । यस सम्बन्धीविस्तृत विवरण तलको तालिका १७.१३ मा दिइएको छ ।

तालिका १७.१३ : गाउँपालिकामा धर्म अनुसारको जनसंख्या

धर्म	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
जम्मा	२८८०८	१००	१४१८४	१००	१४६२४	१००
हिन्दु	१०७४५	३७.३०	५२६३	३७.११	५४८२	३७.४९
बौद्ध	१६३१३	५६.६३	८०६७	५६.८७	८२४६	५६.३९
इस्लाम	८	०.०३	८	०.०६	०	०.००
किरात	५०	०.१७	२१	०.१५	२९	०.२०

धर्म	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
क्रिश्चियन	२१३	०.७४	१०६	०.७५	१०७	०.७३
प्रकृती	१४७९	५.१३	७१९	५.०७	७६०	५.२०

पाँच वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको जन्म दर्ताको अवस्था

मरिण गाउँपालिकामा ५ वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाहरू ३२३३ जना रहेकोमा ६६.१०% बालबालिकाको जन्म दर्ता भएको देखिन्छ। कुल छोराको संख्यामध्ये ६५.९३% को जन्म दर्ता भएको देखिन्छ भने कुल छोरीको संख्यामध्ये ६६.२७% को जन्मदर्ता भएको देखिन्छ। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १७.१४ मा दिइएको छ।

तालिका १७.१४ : पाँच वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको जन्म दर्ताको अवस्था

५ वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका जन्मदर्ताको संख्या	जम्मा बालबालिका	जन्मदर्ता भएका	जन्मदर्ता नभएका
जम्मा	३२३३	२१३७	१०९६
प्रतिशत	१००	६६.१०	३३.९०
छोराको संख्या	१६३२	१०७६	५५६
प्रतिशत	१००	६५.९३	३४.०७
छोरीको संख्या	१६०१	१०६१	५४०
प्रतिशत	१००	६६.२७	३३.७३

कृषि सम्बन्धी विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ मा राष्ट्रिय कृषि गणना सञ्चालनको लागि प्रत्येक परिवारमा जग्गा जमिन तथा पशुपन्छीको विवरण सहित कृषक परिवार विवरणका आधारमा नमुना फ्रेम (Sample Frame) तयार गरिएको थियो। उक्त फ्रेमका आधारमा वडा वा गणना क्षेत्र छनोट गरी कृषि परिवारको विस्तृत विवरण संकलन गरिएको थियो। राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार मरिण गाउँपालिकामा ६,०४४ (संस्थागत बाहेक) घरपरिवारमा जनसंख्या रहेको छ। राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ को नतिजा अनुसार मरिण गाउँपालिकाको कुल ६,०४४ घरपरिवार मध्ये जम्मा ५,१९० कृषक परिवार रहेको देखिन्छ जुन कुल परिवारको ८६% हुन आउँछ। मरिण गाउँपालिकामा रहेका ५,१९० कृषक परिवारले जम्मा १२,३५८ वटा कित्ता जग्गामा २५०२.९ हेक्टर जमिनमा कृषि चलन गरेको देखिन्छ।

यस हिसाबले औषतमा एउटा कृषक परिवारले २.४ कित्ता जग्गामा खेती गरेको देखिन्छ भने औषतमा एक कृषक परिवारसँग ०.४८ हेक्टर कृषि जमिन रहेको देखिन्छ । मरिण गाउँपालिकामा खेती गरिएको कुल २,५०२.९ हेक्टर जमिन मध्ये १,५५९.१० हेक्टर जमिनमा सिंचाई सुविधा पुगेको देखिन्छ । यस हिसाबले कुल कृषि योग्य जग्गाको ६२.२९% भूभागमा मात्र सिंचाई सुविधा पुगेको देखिन्छ ।

तालिका १७.१५ : कृषक संख्या, चलन गरेको जग्गाको क्षेत्रफल, कित्ता संख्या र सिंचित क्षेत्रफल

क्षेत्र	संख्या/क्षेत्रफल (हेक्टर)
कृषक परिवार जम्मा संख्या	५,१९०
कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गा क्षेत्रफल (हेक्टर)	२,५०२.९
जम्मा कित्ता संख्या	१२,३५८
औषत कित्ता संख्या	२.४
सिंचित क्षेत्रफल (हेक्टर)	१५१९.१

जग्गाको उपभोग

राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ को नतिजा अनुसार यस गाउँपालिकामा जग्गाको उपभोग सम्बन्धी विवरण हेर्दा कृषक परिवारले आफ्नो स्वामित्वको जग्गामा मात्र कृषि चलन गर्ने परिवार संख्या ४,५३० (८७.३%) रहेको देखिन्छ जसले २,१३८.६ हेक्टर (८५.४%) जग्गामा कृषि चलन गरेको पाइन्छ । त्यस्तै एक भन्दा बढी प्रकारको स्वामित्व भएको जग्गा कमाउने कृषक परिवार संख्या ६६० (१२.७%) रहेको र यस्तो जग्गाको क्षेत्रफल ३६४.३ हेक्टर (१४.६%) रहेको छ ।

तालिका १७.१६ : कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको उपभोग

कृषक परिवारको किसिम	परिवार संख्या	%	क्षेत्रफल (हेक्टर)	%
जम्मा	५,१९०	१००	२,५०२.९	१००
एक प्रकारको स्वामित्व भएको जग्गा कमाउने	४,५३०	८७.३	२,१३८.६	८५.४
परिवारको हकको जग्गा मात्र कमाउने	४,४६०	९८.५	२,१०५.५	९८.४५
अरूको हकको जग्गा मात्र कमाउने	७०	१.५	३३.१	१.५५
अन्य प्रकारको उपभोग अन्तर्गत	०		०	
एकभन्दा बढी प्रकारको स्वामित्व भएको जग्गा कमाउने	६६०	१२.७	३६४.३	१४.६

जग्गाको उपयोग

कृषि चलनले के कस्ता बाली कति क्षेत्रफलमा लगाएको छ भन्नेविश्लेषण गर्दा राष्ट्रिय कृषि गणनाको नतिजा अनुसार यस गाउँपालिकामा खेतीयोग्य जग्गामा कृषि चलन गर्ने परिवार संख्या ५,१९० छ भने खेतीयोग्य जमिनको कुल क्षेत्रफल २,१७७.३ हेक्टर रहेको छ जुन ८७% हो । खेतीयोग्य जग्गामा खेतीपाती गरिरहेका ५,१९० परिवार मध्ये सबै परिवारले २१२१.६ हेक्टर (८४.४%) जग्गामा अस्थायी बाली लगाएको पाइन्छ । त्यस्तै अन्य खेतीयोग्य जग्गामा बाली लगाउने कृषक परिवारको संख्या ३८२ र यस्ता जग्गाको क्षेत्रफल ५५.७ हेक्टर (२.२%) रहेको छ । यसैगरी ११२३ कृषक परिवारले ७२.१ हेक्टर जमिन (२.९%) मा स्थायी बाली लगाएको पाइन्छ । त्यस्तै चौरचरन, निजी वनबनेलो, पोखरी तथा अन्य जग्गाको क्षेत्रफल २५३.५ हेक्टर रहेको पाइन्छ ।

तालिका १७.१७ : कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको उपयोग

कृषक परिवारको किसिम	परिवार संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	क्षेत्रफल (%)
जम्मा	५,१९०	२,५०२.९	१००
जम्मा खेतीयोग्य जग्गा	५,१९०	२,१७७.३	८७
अस्थायी बाली लागेको जग्गा	५,१९०	२,१२१.६	८४.८
अन्य खेतीयोग्य जग्गा	३८२	५५.७	२.२
स्थायी बाली लागेको जग्गा	१,१२३	७२.१	२.९
स्थायी चौरचरन, निजी वनबनेलो, पोखरी तथा अन्य जग्गा	५,१९०	२५३.५	१०.१

पशुपन्छीको विवरण

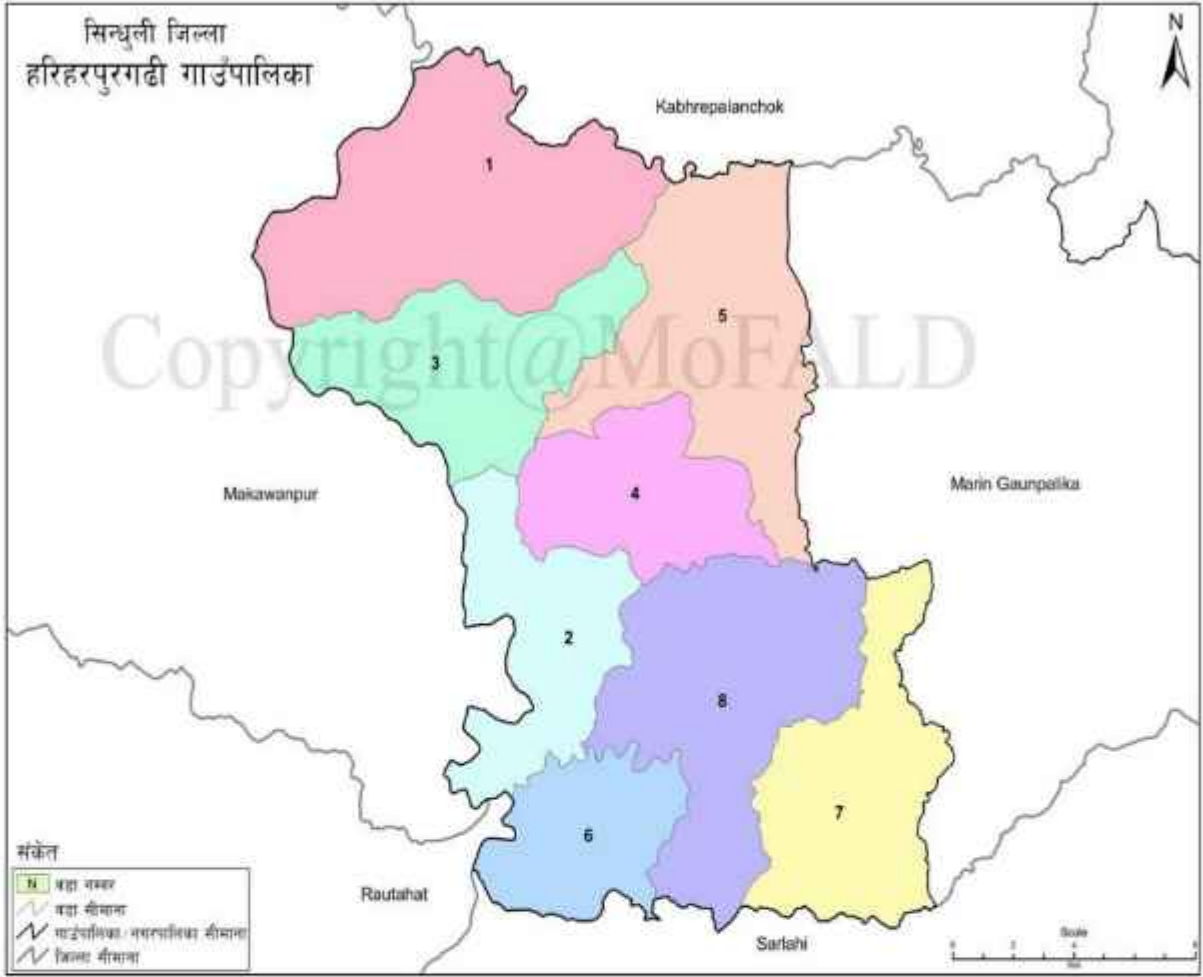
राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ को नतिजा अनुसार पशुचौपाया पाल्ने कृषक परिवार र पशुचौपायाको संख्या हेर्दा यस मरिण गाउँपालिकाका कुल ५,१९० कृषक परिवारहरू मध्ये जम्मा ४,७९७ कृषक परिवार (९२.४%)ले पशुचौपाया पालन गरेको देखिन्छ । ती मध्ये २,९५७ कृषक परिवारले ९,६११ वटा गाई/गोरु पालेको, १,५०६ कृषक परिवारले २,९४३ वटा राँगा/भैसी पालेको, ३,९७५ कृषक परिवारले २८,१८८ वटा बाख्रा/च्याङ्ग्रा पालेको, १,११२ कृषक परिवारले ३,७०३ वटा सुँगुर/बंगुर पालेको देखिन्छ । यसैगरी कुखुरा तथा अन्य पन्छीतर्फ हेर्दा ४,७७३ कृषक परिवारसँग १,०८,४३६ वटा कुखुरा र ३४७ कृषक परिवारले १,५७३ वटा अन्य पन्छीहरू पालेको देखिन्छ ।

विवरण	संख्या	%
जम्मा कृषक परिवार	५,१९०	१००
पशुचौपाया पालने कृषक परिवार	४,७९७	९२.४

तालिका १७.१८ : पाल्तु चौपाया र पन्छीको संख्या र कृषक परिवार

कृषक परिवारको किसिम	पाल्तु चौपाया/पन्छी पालने कृषक परिवार		पाल्तु चौपाया/पन्छीको	
	संख्या	संख्या	%	
पशु	४,७९७	४४,४४५	१००	
गाईगोरू	२,९५७	९,६११	२१.६२	
राँगा/भैसी	१,५०६	२,९४३	६.६२	
बाखा/च्याङ्गा	३,९७५	२८,१८८	६३.४२	
भेडा/भेडी	०	०		
सुगुर/बंगुर	१,११२	३,७०३	८.३३	
अन्य पशु	०	०		
पन्छी		३०,२८३	१००	
कुखुरा	४,७७३	१,०८,४३६	९८.५७	
अन्य पन्छी	३४७	१,५७३	१.४३	

खण्ड १८: हरिहरपुरगढी गाउँपालिका

जम्मा जनसंख्या : २६५०५ (संस्थागत बाहेक)

क्षेत्रफल : ३४३.९० वर्ग कि.मि.

जम्मा वडा संख्या : ८

केन्द्र : झनझने

सिमाना

पूर्व: मरिण गा.पा.

पश्चिम: मकवानपुर र रौतहट जिल्ला

उत्तर: काभ्रेपलान्चोक जिल्ला

दक्षिण: सर्लाही जिल्ला

परिचय

जिल्ला सदरमुकामदेखिहरिहरपुरगढी गाउँपालिकाको कार्यालय सम्मको दुरी: ५६ कि.मि.

तालिका १८.१ : हरिहरपुरगढी गा.पा. को कार्यालय देखि वडा कार्यालय सम्मको दुरी

वडा नं.	हरिहरपुरगढीगा.पा. को कार्यालय देखि वडा कार्यालय सम्मको दुरी (कि.मि.)	वडा नं.	हरिहरपुरगढी गा.पा. को कार्यालय देखि वडा कार्यालय सम्मको दुरी (कि.मि.)
१	२०	५	९
२	४	६	१५
३	६	७	३०
४	८	८	२१

मुख्य वनस्पति तथा वन्यजन्तुहरू

वनस्पतिहरू : साल, अस्ना, ज्यामुन, खयर, सिमल, सिसौं, सिमल, साज, धगेरो

वन्यजन्तुहरू : स्याल, बँदेल, खरायो, चितुवा, बाँदर

चराचुरुङ्गीहरू : मयुर, ढुकुर, सुंगा, भँगेरा

जडीबुटीहरू : वयर, खयर, हरो, बरो

प्रमुख चाडपर्वहरू

चाडपर्वहरू : दशैं,तिहार, माघी, ठुली एकादशी, ल्होसार, बुद्ध जयन्ती, राम नवमी, क्रिशमस

प्रमुखऐतिहासिक तथा धार्मिक स्थलहरू

ऐतिहासिक स्थलहरू : हरिहरपुरगढी दरबार (किल्ला)

धार्मिक स्थलहरू : महादेव मन्दिर, लुहासुर मन्दिर

उत्पादन हुने मुख्य ५ बाली (अस्थायी तथा स्थायी)

अस्थायी बाली : धान, मकै, कोदो, गहुँ, फापर

स्थायी बाली : आँप, रुख कटहर, लिची

एग्रोभेटहरूको संख्या : ३

मुख्य नदी/खोला : बागमती नदी, मरिण खोला, क्यानखोला

पोखरी/ताल र सिमसार क्षेत्र : कुण्ड पोखरी, लुहासुर पोखरी

सिमसार क्षेत्र : केउरानी

पर्यटन तथा मनोरञ्जन

स्थानीय तहका प्रमुख पर्यटकीय स्थलहरू: हरिहरपुरगढी किल्ला, कुण्ड पोखरी

प्रमुख पदमार्गहरू: हरिहरपुरगढी पदमार्ग

स्थानीय हाट बजारहरूको विवरण

तालिका १८.२ : स्थानीय हाट बजारहरूको विवरण

हाट बजारको नाम	ठेगाना	हाट बजार लाग्ने दिन
चैनपुर हाट बजार	हरिहरपुरगढी गा.पा.-२	सोमबार
श्रीपुर हाट बजार	हरिहरपुरगढी गा.पा.-२	बुधबार
क्यानेश्वर हाट बजार	हरिहरपुरगढी गा.पा.-८	शनिबार

सहकारी संस्थाहरूको प्रकार र संख्या

तालिका १८.३ : सहकारी संस्थाहरूको विवरण

सहकारी संस्थाको प्रकार	संख्या
बचत तथा ऋण सहकारी	१४
विद्युत सहकारी	४
कृषिपशुपालन र दुग्ध सहकारी ,	१४

व्यक्तिगत घटना दर्ताको संख्या

तालिका १८.४ : व्यक्तिगत घटना दर्ताको विवरण

आ.व	घटनाको विवरण					
	जन्मदर्ता	विवाह दर्ता	मृत्यु दर्ता	पारपाचुके	बसाँइ सरि आएको	बसाँइ सरि गएको
२०७९/८०	१६५८	४८१	२०४	१४	३६	१२५
२०७८/७९	१४२५	४०१	२२०	४	५०	१७४
२०७७/७८	२९०	१०३	४४	०	९	८५

परिवारमा खानेपानीको मुख्य स्रोत

जनगणनाको प्राप्त नतिजाअनुसार यस गाउँपालिकाको कुल ५२९२(संस्थागत बाहेक)परिवार मध्ये खानेपानीको मुख्य स्रोतको रूपमा धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र) प्रयोग गर्ने १५.६% र धारा/पाइप (घरपरिसर बाहिर) ४३.७%, टयुववेल/हाते पम्प ५.२%, ढाकिएको इनार २.५%, खुला इनार/कुवा २५.८%, मूल धारा ६.३%, नदी/खोला ०.९% र अन्य स्रोत प्रयोग गर्ने परिवार ०.९% रहेका छन् ।

वडागत रूपमा हेर्दा वडा नं. ३ मा सबैभन्दा बढी ६९.२% परिवारले धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र) खानेपानीको मुख्य स्रोतको रूपमा प्रयोग गर्ने गरेको पाइएको छ भने सबैभन्दा कम वडा नं. २ मा २६.३% परिवारले धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र) खानेपानीको मुख्य स्रोतको रूपमा प्रयोग गर्ने गरेको पाइएको छ। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १८.५ मा दिइएको छ ।

तालिका १८.५ : खानेपानीको मुख्य स्रोत अनुसार परिवारको संख्या

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	पिउने पानीको मुख्य स्रोत								
			धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र)	धारा/पाइप (घरपरिसर बाहिर)	ट्युबवेल/ हाते पम्प	ढाकिएको इनार	खुला इनार /कुवा	मूल धारा	नदी/ खोला	जार बोतल	अन्य
१	संख्या	८३८	४५२	३६०	१	२	२१	२	०	०	०
	%	१००	५३.९	४३.०	०.१	०.२	२.५	०.२	०.०	०.०	०.०
२	संख्या	८५७	१४	२२५	५	२७	३३७	२४८	०	०	१
	%	१००	१.६	२६.३	०.६	३.२	३९.३	२८.९	०.०	०.०	०.१
३	संख्या	७७०	१३२	५३३	४	२	८७	५	६	०	१
	%	१००	१७.१	६९.२	०.५	०.३	११.३	०.६	०.८	०.०	०.१
४	संख्या	५२२	२१	१८९	९२	४४	१७०	६	०	०	०
	%	१००	४.०	३६.२	१७.६	८.४	३२.६	१.१	०.०	०.०	०.०
५	संख्या	६००	२६	४११	०	२	१४६	७	६	०	२
	%	१००	४.३	६८.५	०.०	०.३	२४.३	१.२	१.०	०.०	०.३
६	संख्या	४८५	४४	२२७	३	०	२१०	१	०	०	०
	%	१००	९.१	४६.८	०.६	०.०	४३.३	०.२	०.०	०.०	०.०
७	संख्या	६७६	३७	२०९	५५	६	३१९	२२	२८	०	०
	%	१००	५.५	३०.९	८.१	०.९	४७.२	३.३	४.१	०.०	०.०
८	संख्या	५४४	९९	१५८	११७	४९	७३	४२	५	०	१
	%	१००	१८.२	२९.०	२१.५	९.०	१३.४	७.७	०.९	०.०	०.२
जम्मा	संख्या	५२९२	८२५	२३१२	२७७	१३२	१३६३	३३३	४५	०	५
	%	१००	१५.६	४३.७	५.२	२.५	२५.८	६.३	०.९	०.०	०.१

परिवारमा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन

जनगणनाको नतिजाले यस गाउँपालिकाको कुल परिवारमध्ये सबैभन्दा बढी (८७.४५%) परिवारले खाना पकाउन अक्सर काठ/दाउरा प्रयोग गर्ने गरेको देखाएको छ । खाना पकाउन अक्सर एल.पि. ग्याँस प्रयोग गर्ने परिवार १२.१५% रहेका छन् भने बिजुली प्रयोग गर्ने परिवार ०.१५%, बायोग्याँस प्रयोग गर्ने परिवार ०.११% र मट्टितेल प्रयोग गर्ने परिवार ०.०६% रहेको छ भने बाँकी अन्य रहेका छन् ।

वडा अनुसार खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन हेर्दा सबैभन्दा बढी काठ/दाउरा प्रयोग गर्ने परिवार वडा नं. ६ मा ९८.८% र कम वडा नं. २ मा ७७.१% रहेका छन्। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १८.६ मा दिइएको छ।

तालिका १८.६ : परिवारमा खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धन अनुसार परिवार संख्या

वडा नं.	संख्या/ %	जम्मा परिवार संख्या	खाना पकाउने इन्धनको मुख्य स्रोत						
			काठ/ दाउरा	एल.पि. ग्याँस	बिजुली	गुइठा/ गोहरा	बायो ग्याँस	मट्टितेल	अन्य
१	संख्या	८३८	८१४	२३	०	०	१	०	०
	%	१००	९७.१	२.७	०.०	०.०	०.१	०.०	०.०
२	संख्या	८५७	६६१	१९४	०	०	०	०	२
	%	१००	७७.१	२२.६	०.०	०.०	०.०	०.०	०.२
३	संख्या	७७०	६८७	८३	०	०	०	०	०
	%	१००	८९.२	१०.८	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
४	संख्या	५२२	४०९	१०७	४	०	२	०	०
	%	१००	७८.४	२०.५	०.८	०.०	०.४	०.०	०.०
५	संख्या	६००	५६६	३३	०	०	१	०	०
	%	१००	९४.३	५.५	०.०	०.०	०.२	०.०	०.०
६	संख्या	४८५	४७९	६	०	०	०	०	०
	%	१००	९८.८	१.२	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
७	संख्या	६७६	५७२	९६	४	०	२	०	२
	%	१००	८४.६	१४.२	०.६	०.०	०.३	०.०	०.३
८	संख्या	५४४	४४०	१०१	०	०	०	३	०
	%	१००	८०.९	१८.६	०.०	०.०	०.०	०.६	०.०
जम्मा	संख्या	५२९२	४६२८	६४३	८	०	६	३	४
	%	१००	८७.४५	१२.१५	०.१५	०.००	०.११	०.०६	०.०८

परिवारमा बत्ती बालन अक्सर प्रयोग गरिने स्रोत

जनगणनाको नतिजा अनुसार यस गाउँपालिकाका ७१.१%परिवारहरूले आफू बसोबास गरेको घर/आवासीय एकाइमा बत्ती बालनका लागि अक्सर सोलार/सौर्यउर्जा प्रयोग गर्ने गरेको देखिएको छ । त्यसैगरी बत्तीबालनकालागिअक्सर बिजुली प्रयोग गर्ने २६.४% र अन्यइन्धनप्रयोगगर्ने परिवार न्यून रहेको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १८.७ मा दिइएको छ ।

तालिका १८.७ : परिवारमा बत्ती बालन अक्सर प्रयोग गरिनेस्रोत अनुसार परिवार संख्या

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	बत्ती बालन प्रयोग गरिने इन्धनको मुख्य स्रोत				
			बिजुली	सोलार/ सौर्यउर्जा	मट्टितेल	बायोग्याँस	अन्य
१	संख्या	८३८	३१६	५१२	१	०	९
	%	१००	३७.७	६१.१	०.१	०.०	१.१
२	संख्या	८५७	३२७	५०३	५	०	२२
	%	१००	३८.२	५८.७	०.६	०.०	२.६
३	संख्या	७७०	२०	७४५	०	०	५
	%	१००	२.६	९६.८	०.०	०.०	०.६
४	संख्या	५२२	३०२	२१६	३	०	१
	%	१००	५७.९	४१.४	०.६	०.०	०.२
५	संख्या	६००	३२८	२६०	१	१	१०
	%	१००	५४.७	४३.३	०.२	०.२	१.७
६	संख्या	४८५	३५	४४३	२	०	५
	%	१००	७.२	९१.३	०.४	०.०	१.०
७	संख्या	६७६	१०	६२१	२१	०	२४
	%	१००	१.५	९१.९	३.१	०.०	३.६
८	संख्या	५४४	६१	४६५	६	०	१२
	%	१००	११.२	८५.५	१.१	०.०	२.२
जम्मा	संख्या	५२९२	१३९९	३७६५	३९	१	८८
	%	१००	२६.४	७१.१	०.७	०.०	१.७

परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय

जनगणनाको नतिजा अनुसार यस गाउँपालिकाका कुल ५२९२ (संस्थागत बाहेक) परिवारमध्ये अधिकांश ८९.८% परिवारले कुनै न कुनै प्रकारको शौचालयको प्रयोग गर्ने गरेका छन् भने १०.२% परिवारहरूसँग मात्र शौचालयको पहुँच नभएको देखिन्छ।

वडागत रूपमा हेर्दा सेप्टिक ट्याङ्कमा जोडिएको फलस भएको शौचालय प्रयोग गर्ने परिवार सबैभन्दा बढी वडा नं. ८ मा (८६.२%) र सबैभन्दा कम वडा नं. ४ मा (२९.१%) रहेका छन् । शौचालय नभएको परिवार सबैभन्दा बढी वडा नं. ७ मा १६.४% रहेका छन् भने सबैभन्दा कम वडा नं. ४ मा १.७% रहेका छन्। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १८.८ मा दिइएको छ ।

तालिका १८.८ : परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालयको प्रकार अनुसार परिवार संख्या

वडा नं.	संख्या/%	जम्मा परिवार संख्या	परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय				
			फलस भएको (सार्वजनिक ढल)	फलस भएको (सेप्टिक ट्याङ्क)	साधारण	सार्वजनिक	चर्पी नभएको
१	संख्या	८३८	६	३७५	३८९	२	६६
	%	१००	०.७	४४.७	४६.४	०.२	७.९
२	संख्या	८५७	१	३४५	४१८	५	८८
	%	१००	०.१	४०.३	४८.८	०.६	१०.३
३	संख्या	७७०	३	५५८	९२	८	१०९
	%	१००	०.४	७२.५	११.९	१.०	१४.२
४	संख्या	५२२	०	१५२	३६१	०	९
	%	१००	०.०	२९.१	६९.२	०.०	१.७
५	संख्या	६००	८	३२८	२०६	१	५७
	%	१००	१.३	५४.७	३४.३	०.२	९.५
६	संख्या	४८५	२	३९८	२४	०	६१
	%	१००	०.४	८२.१	४.९	०.०	१२.६
७	संख्या	६७६	३	४९१	५६	१५	१११
	%	१००	०.४	७२.६	८.३	२.२	१६.४
८	संख्या	५४४	१	४६९	२७	७	४०
	%	१००	०.२	८६.२	५.०	१.३	७.४
जम्मा	संख्या	५२९२	२४	३११६	१५७३	३८	५४१
	%	१००	०.५	५८.९	२९.७	०.७	१०.२

परिवारमा उपलब्ध साधन/सुविधाहरू

जनगणनामा देशका हरेक परिवारमा भएका साधन तथा सेवा सुविधाहरूका विवरण अनुसार यस गाउँपालिकामा १२.८१% परिवारहरूमा उल्लिखित कुनै पनि साधन/सुविधाहरू उपलब्ध नभएको पाइयो भने ८७.१९% परिवारमा कम्तिमा एक किसिमको साधन/सुविधा उपलब्ध भएको पाइएको छ । यस गाउँपालिकामा साधारण मोबाइल फोन हुने ९१.४६% र स्मार्ट मोबाइल फोन हुने ५६.७२% परिवार देखिएको छ । यसैगरी वडागत रूपमा हेर्दा कुनै पनि सुविधा उपलब्ध नभएको परिवार सबैभन्दा बढी वडा नं. १ मा २८.१% र कम वडा नं. ८ मा ४.६०% रहेको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १८.९ मा दिइएको छ ।

तालिका १८.९ : घरायसी साधन/सुविधा अनुसारको परिवार संख्याको विवरण

वडा नं.	संख्या/%	१	२	३	४	५	६	७	८	हरिहरपुरगढी	
जम्मा परिवार संख्या	संख्या	८३८	८५७	७७०	५२२	६००	४८५	६७६	५४४	५२९२	
कुनै सुविधा नभएको परिवार	संख्या	२३६	५०	६३	७०	११४	६२	५८	२५	६७८	
	%	२८.१६	५.८३	८.१८	१३.४१	१९.००	१२.७८	८.५८	४.६०	१२.८१	
कम्तिमा एक सुविधा भएको परिवार	संख्या	६०२	८०७	७०७	४५२	४८६	४२३	६१८	५१९	४६१४	
	%	७१.८४	९४.१७	९१.८२	८६.५९	८१.००	८७.२२	९१.४२	९५.४०	८७.१९	
घरायसी सुविधाका साधनहरू	रेडियो सुविधा	संख्या	१५	११६	२४५	१०२	५९	३९४	४२०	३०७	१६५८
		%	२.४९	१४.३७	३४.६५	२२.५७	१२.१४	९३.१४	६७.९६	५९.१५	३५.९३
	टेलिभिजन	संख्या	४८	१५२	४५	१०१	७	३	२८	४५	४९३
		%	७.९७	१८.८४	६.३६	२२.३५	१.४६	०.७१	४.५३	८.६७	१०.६८
	ल्याण्डलाइनटेलिफोन	संख्या	२	५	१	७	१	०	२	२	२०
		%	०.३३	०.६२	०.१४	१.५५	०.२१	०.००	०.३२	०.३९	०.४३
	मोबाइलफोन (साधारण)	संख्या	५६९	७१६	६६५	३६२	४३२	४१७	५८७	४७२	४२२०
		%	९४.५२	८८.७२	९४.०६	८०.०९	८८.८९	९८.५८	९४.९८	९०.९४	९१.४६
	स्मार्टमोबाइलफोन	संख्या	४३४	४१४	२९१	२४९	३०५	२२७	३७१	३२६	२६१७
		%	७२.०९	५१.३०	४१.१६	५५.०९	६२.७६	५३.६६	६०.०३	६२.८१	५६.७२
	कम्प्युटर/ल्यापटप	संख्या	२	४२	५	९	१२	५	१४	१४	१०३
		%	०.३३	५.२०	०.७१	१.९९	२.४७	१.१८	२.२७	२.७०	२.२३
	इन्टरनेटसुविधा	संख्या	०	१७	६	७५	१८	१९७	१६३	२१३	६८९
		%	०	२.११	०.८५	१६.५९	३.००	४६.५७	२६.३८	४१.०४	१४.९३

वडा नं.	संख्या/%	१	२	३	४	५	६	७	८	हरिहरपुरगढी
कार/जीप/भ्यान	संख्या	०	३	१	०	२	३	२	०	११
	%	०	०.३७२	०.१४१	०	०.४१	०.७१	०.३२	०	०.२४
मोटरसाइकल/स्कुटर	संख्या	१३	८५	४१	४४	२६	८	३८	५०	३०५
	%	२.१६	१०.५३	५.८०	९.७३	५.३५	१.८९	६.१५	९.६३	६.६१
साइकल	संख्या	०	३४	६	३४	१६	११	३	७	१११
	%	०	४.२१	०.८५	७.५२	३.२९	२.६०	०.४९	१.३५	२.४१
विद्युतीयपंखा	संख्या	७	१४३	२	४२	६९	८	४	६	२८१
	%	१.१६	१७.७२	०.२८	९.२९	१४.२०	१.८९	०.६५	१.१६	६.०९
रेफ्रिजरेटर	संख्या	१	१८	१	२१	१५	०	०	३	५९
	%	०.१७	२.२३	०.१४	४.६५	३.०९	०	०	०.५८	१.२८
वासिडमेशिन	संख्या	०	०	०	०	०	०	०	०	०
	%	०	०	०	०	०	०	०	०	०
एयरकन्डिसनर	संख्या	१	०	०	१	०	०	०	०	२
	%	०.१७	०	०	०.२२	०	०	०	०	०.०४

जनसंख्या, लैङ्गिक अनुपात, परिवार संख्या, परिवारको औसत आकार र साक्षरता दर

जनगणनाको अन्तिम नतिजाअनुसार हरिहरपुरगढी गाउँपालिकाको जनसंख्या २६५०५ जना रहेको छ । यस गाउँपालिकाभित्र ५२९२ परिवारहरू बसोबास गरेको देखिन्छ । यस गाउँपालिकामा परिवारको औसत आकार ५.०१ रहेको छ भने लैङ्गिक अनुपात ९४.८२ (अर्थात १०० जना महिलामा ९४.८२ जना पुरुष) र साक्षरता दर ६७.४५% रहेको छ ।

वडा अनुसार सबैभन्दा कम जनसंख्या (२२४२ जना) वडा नं. ६ मा र बढी जनसंख्या (५०१५ जना) वडा नं. १मा रहेको छ। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १८.१० मा दिइएको छ।

तालिका १८.१० : जनसंख्या, लैङ्गिक अनुपात, परिवार संख्या र परिवारको औसत आकार

स्थानीय तह/वडा	२०७८							साक्षरता दर (प्रतिशतमा)		
	परिवार संख्या	जम्मा जनसंख्या	पुरुष	महिला	परिवारको औसत आकार	लैङ्गिक अनुपात	जम्मा	पुरुष	महिला	
हरिहरपुरगढी गा.पा.	५२९२	२६५०५	१२९००	१३६०५	५.०१	९४.८२	६७.४५	७५.१६	६०.१५	
१	८३८	५०१५	२४७५	२५४०	५.९८	९७.४४	६८.६८	७४.३७	६३.१७	
२	८५७	३९४२	१९४१	२००१	४.६०	९७.००	७४.०१	८२.५५	६५.६८	
३	७७०	४०१६	१९८८	२०२८	५.२२	९८.०३	६७.१७	७४.१६	६०.३८	
४	५२२	२४३८	११४९	१२८९	४.६७	८९.१४	७३.१७	८२.५३	६४.८९	
५	६००	३१९७	१५२७	१६७०	५.३३	९१.४४	६७.६६	७६.३४	५९.८१	
६	४८५	२२४२	१०८२	११६०	४.६२	९३.२८	६४.८०	७२.८०	५७.४८	
७	६७६	३१००	१४८०	१६२०	४.५९	९१.३६	५७.१२	६३.८५	५०.८९	
८	५४४	२५५५	१२५८	१२९७	४.७०	९६.९९	६४.३६	७४.०२	५४.८९	

गाउँपालिकामा जातजातिको अवस्था

यस गाउँपालिकामा २०७८ सालको जनगणनाअनुसार जातजातिको अवस्था हेर्दा प्रमुख ५ वटा जातिले ८०% भन्दा बढी हिस्सा ओगटेको देखिन्छ जसमा तामाङ (६६.४१%), राई (७.३३%), मगर (६.१४%), दनुवार (६.१४%) र माझी (३.१७%) रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १८.११ मा दिइएको छ।

तालिका १८.११ : गाउँपालिकामा जातजाति अनुसारको जनसंख्या

जातजातिको नाम	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
जम्मा	२६५०५	१००	१२९००	१००	१३६०५	१००
क्षेत्री	३०९	१.१७	१५५	१.२०	१५४	१.१३
ब्राह्मण (पहाड)	११७	०.४४	६३	०.४९	५४	०.४०
मगर	१६२८	६.१४	७५९	५.८८	८६९	६.३९
तामाङ	१७६०१	६६.४१	८५७३	६६.४६	९०२८	६६.३६
नेवा: (नेवार)	३०४	१.१५	१५०	१.१६	१५४	१.१३
विश्वकर्मा	१०५२	३.९७	५३५	४.१५	५१७	३.८०
राई	१९४४	७.३३	९६१	७.४५	९८३	७.२३
गुरुङ	११	०.०४	३	०.०२	८	०.०६
परियार	१८६	०.७०	८३	०.६४	१०३	०.७६
मिजार	९५	०.३६	५४	०.४२	४१	०.३०
घर्ती/भुजेल	६०	०.२३	२९	०.२२	३१	०.२३
लोहार	३८	०.१४	१२	०.०९	२६	०.१९
दनुवार	१६२७	६.१४	७७०	५.९७	८५७	६.३०
माझी	८४०	३.१७	४१५	३.२२	४२५	३.१२
घले	४२	०.१६	२३	०.१८	१९	०.१४
पहरी	५९४	२.२४	२८१	२.१८	३१३	२.३०
अन्य	५७	०.२२	३४	०.२६	२३	०.१७

मातृभाषाको अवस्था

यस गाउँपालिकामा २०७८ सालको जनगणना अनुसार मातृभाषाको अवस्था हेर्दा प्रमुख ५ वटा मातृभाषाले ९०% भन्दा बढी हिस्सा ओगटेको देखिन्छ जसमा तामाङ (६६.०४%), नेपाली (१४.६८%), दनुवार (८.४८%), राई (४.७४%) र मगर धुत (३.३३%) रहेका छन्। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १८.१२ मा दिइएको छ।

तालिका १८.१२ : गाउँपालिकामा बोलिने मातृभाषा अनुसारको जनसंख्या

मातृभाषा	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
जम्मा	२६५०५	१००	१२९००	१००	१३६०५	१००
नेपाली	३८९२	१४.६८	१९९८	१४.८७	१९७४	१४.५१
मैथिली	३२	०.१२१	२१	०.१६३	११	०.०८१
भोजपुरी	१३	०.०४९	१०	०.०७८	३	०.०२२
तामाङ	१७५०५	६६.०४	८५२१	६६.०५	८९८४	६६.०३
नेपालभाषा (नेवारी)	१२८	०.४८३	६४	०.४९६	६४	०.४७
बज्जिका	४६	०.१७४	२२	०.१७१	२४	०.१७६
मगर धुत	८८३	३.३३१	४१३	३.२०२	४७०	३.४५५
राई	१२५७	४.७४३	६२३	४.८२९	६३४	४.६६
दनुवार	२२४९	८.४८५	१०७४	८.३२६	११७५	८.६३७
माझी	३१२	१.१७७	१५०	१.१६३	१६२	१.१९१
घले	४१	०.१५५	२३	०.१७८	१८	०.१३२
पहरी	१३५	०.५०९	५६	०.४३४	७९	०.५८१
अन्य	१२	०.०४५	५	०.०३९	७	०.०५१

धर्म सम्बन्धी विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार नेपालमा जम्मा १० वटा धर्म देखिएका छन् जसमध्ये यस गाउँपालिकामा ६ वटा धर्म मान्नेव्यक्तिहरू रहेका छन् । २०७८ सालको जनगणना अनुसार यस गाउँपालिकामा मानिने धर्म अनुसार हेर्दा सबैभन्दा बढी बौद्ध धर्म मान्ने १७६७३ (६६.६८%) जना रहेको छ भने सबैभन्दा कम बोन धर्म मान्ने १७ (०.०६%) जना रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १८.१३ मा दिइएको छ ।

तालिका १८.१३ : गाउँपालिकामा धर्म अनुसारको जनसंख्या

धर्म	जम्मा		पुरुष		महिला	
	संख्या	%	संख्या	%	संख्या	%
जम्मा	२६५०५	१००	१२९००	१००	१३६०५	१००
हिन्दु	६९०५	२६.०५	३३८५	२६.२४	३५२०	२५.८७
बौद्ध	१७६७३	६६.६८	८५९४	६६.६२	९०७९	६६.७३

किंरात	८३९	३.१७	४१८	३.२४	४२१	३.०९
क्रिश्चियन	९२३	३.४८	४२१	३.२६	५०२	३.६९
प्रकृती	१४८	०.५६	७२	०.५६	७६	०.५६
बोन	१७	०.०६	१०	०.०८	७	०.०५

पाँच वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको जन्म दर्ताको अवस्था

हरिहरपुरगढी गाउँपालिकामा ५ वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाहरू ३११० जना रहेकोमा ६५.९८% बालबालिकाको जन्म दर्ता भएको देखिन्छ। कुल छोराको संख्यामध्ये ६७.७३% को जन्म दर्ता भएको देखिन्छ भने कुल छोरीको संख्यामध्ये ६४.२७% को जन्मदर्ता भएको देखिन्छ। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका १८.१४ मा दिइएको छ।

तालिका १८.१४ : पाँच वर्ष वा सोभन्दा कम उमेरका बालबालिकाको जन्म दर्ताको अवस्था

५वर्षवासोभन्दाकमउमेरकाजनसंख्या	जम्माबालबालिका	जन्मदर्ताभएका	जन्मदर्तानभएका
जम्मा	३११०	२०५२	१०५८
प्रतिशत	१००	६५.९८	३४.०२
छोराकोसंख्या	१५३७	१०४१	४९६
प्रतिशत	१००	६७.७३	३२.२७
छोरीकोसंख्या	१५७३	१०११	५६२
प्रतिशत	१००	६४.२७	३५.७३

कृषि सम्बन्धी विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ मा राष्ट्रिय कृषि गणना सञ्चालनको लागि प्रत्येक परिवारमा जग्गा जमिन तथा पशुपन्छीको विवरण सहित कृषक परिवार विवरणका आधारमा नमुना फ्रेम (Sample Frame) तयार गरिएको थियो। उक्त फ्रेमका आधारमा वडा वा गणना क्षेत्र छनोट गरी कृषि परिवारको विस्तृत विवरण संकलन गरिएको थियो। राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार हरिहरपुरगढी गाउँपालिकामा ५,२९२ (संस्थागत बाहेक) घरपरिवारमा जनसंख्या रहेको छ। राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ को नतिजा अनुसार हरिहरपुरगढी गाउँपालिकाको कुल ५,२९२ घरपरिवार मध्ये जम्मा ४,९०८ कृषक परिवार रहेको देखिन्छ जुन कुल परिवारको ९३% हुन आउँछ। हरिहरपुरगढी गाउँपालिकामा रहेका ४,९०८ कृषक परिवारले जम्मा ७,४४७ वटा कित्ता जग्गामा २,१२६.२ हेक्टर जमिनमा कृषि चलन गरेको देखिन्छ। यस हिसावले औषतमा एउटा कृषक परिवारले १.५ कित्ता जग्गामा खेती गरेको देखिन्छ भने औषतमा एक कृषक परिवारसँग ०.४३ हेक्टर कृषि जमिन रहेको देखिन्छ। हरिहरपुरगढी गाउँपालिकामा खेती

गरिएको कुल २,१२६.२ हेक्टर जमिन मध्ये ५७२.४ हेक्टर जमिनमा सिंचाई सुविधा पुगेको देखिन्छ । यस हिसाबले कुल कृषि योग्य जग्गाको २६.९२% भूभागमा मात्र सिंचाई सुविधा पुगेको देखिन्छ ।

तालिका १८.१५ : कृषक संख्या, चलन गरेको जग्गाको क्षेत्रफल, कित्ता संख्या र सिंचित क्षेत्रफल

क्षेत्र	संख्या/क्षेत्रफल (हेक्टर)
कृषक परिवार जम्मा संख्या	४,९०८
कृषक परिवारले चलन गरेको जम्मा क्षेत्रफल (हेक्टर)	२,१२६.२
जम्मा कित्ता संख्या	७,४४७
औषत कित्ता संख्या	१.५
सिंचित क्षेत्रफल (हेक्टर)	५७२.४

जग्गाको उपभोग

राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ को नतिजा अनुसार यस गाउँपालिकामा जग्गाको उपभोग सम्बन्धी विवरण हेर्दा कृषक परिवारले आफ्नो स्वामित्वको जग्गामा मात्र कृषि चलन गर्ने परिवार संख्या ४,८८५ (९९.५%) रहेको देखिन्छ जसले २,११९.३ हेक्टर (९९.३%) जग्गामा कृषि चलन गरेको पाइन्छ । त्यस्तै एक भन्दा बढी प्रकारको स्वामित्व भएको जग्गा कमाउने कृषक परिवार संख्या २३ (०.५%) रहेको र यस्तो जग्गाको क्षेत्रफल १४.९ हेक्टर (०.७%) रहेको छ ।

तालिका १८.१६ : कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको उपभोग

कृषक परिवारको किसिम	परिवार संख्या	%	क्षेत्रफल (हेक्टर)	%
जम्मा	४,९०८	१००	२,१२६.२	१००
एक प्रकारको स्वामित्व भएको जग्गा कमाउने	४,८८५	९९.५	२,११९.३	९९.३
परिवारको हकको जग्गा मात्र कमाउने	४,७७४	९९.८	२,१०७.८	९९.८
अरूको हकको जग्गा मात्र कमाउने	११	०.२	३.५	०.२
अन्य प्रकारको उपभोग अन्तर्गत	०		०	
एकभन्दा बढी प्रकारको स्वामित्व भएको जग्गा कमाउने	२३	०.५	१४.९	०.७

जग्गाको उपयोग

कृषि चलनले के कस्ता बाली कति क्षेत्रफलमा लगाएको छ भन्नेविश्लेषण गर्दा राष्ट्रिय कृषि गणनाको नतिजा अनुसार यस गाउँपालिकामा खेतीयोग्य जग्गामा कृषि चलन गर्ने परिवार संख्या ४,९०८ छ भने खेतीयोग्य जमिनको कुल क्षेत्रफल १,९३८.४ हेक्टर रहेको छ जुन ९१.२% हो।

खेतीयोग्य जग्गामा खेतीपाती गरिरहेका ४,९०८ परिवार मध्ये ४,८९७ परिवारले १,८५९.६ हेक्टर (८७.५%) जग्गामा अस्थायी बाली लगाएको पाइन्छ । त्यस्तै अन्य खेतीयोग्य जग्गामा बाली लगाउने कृषक परिवारको संख्या ५३५ र यस्ता जग्गाको क्षेत्रफल ७८.८ हेक्टर (३.७%) रहेको छ । यसैगरी २७३ कृषक परिवारले ७ हेक्टर जमिन (०.३%) मा स्थायी बाली लगाएको पाइन्छ । त्यस्तै चौरचरन, निजी वनबनेलो, पोखरी तथा अन्य जग्गाको क्षेत्रफल १८०.९ हेक्टर रहेको पाइन्छ ।

तालिका १८.१७ : कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको उपयोग

कृषक परिवारको किसिम	परिवार संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	क्षेत्रफल (%)
जम्मा	४,९०८	२,१२६.२	१००
जम्मा खेतीयोग्य जग्गा	४,९०८	१,९३८.४	९१.२
अस्थायी बाली लागेको जग्गा	४,८९७	१,८५९.६	८७.५
अन्य खेतीयोग्य जग्गा	५३५	७८.८	३.७
स्थायी बाली लागेको जग्गा	२७३	७	०.३
स्थायी चौरचरन, निजी वनबनेलो, पोखरी तथा अन्य जग्गा	४,९०८	१८०.९	८.५

पशुपन्छीको विवरण

राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ को नतिजा अनुसार पशुचौपाया पाल्ने कृषक परिवार र पशुचौपायाको संख्या हेर्दा यस हरिहरपुरगढी गाउँपालिकाका कुल ४,९०८ कृषक परिवारहरू मध्ये जम्मा ४,३२७ कृषक परिवार (८८.२%)ले पशुचौपाया पालन गरेकोदेखिन्छ । ती मध्ये २,६७५ कृषक परिवारले ९,७८९ वटा गाई/गोरु पालेको, १,५८४ कृषक परिवारले ४,२६० वटा राँगा/भैसी पालेको, ३,१९९ कृषक परिवारले २८,५३५ वटा बाख्रा/च्याडग्रा पालेको, २३ कृषक परिवारले ७९ वटा भेडा/भेडी, ७७५ कृषक परिवारले २,५७५ वटा सुँगुर/बंगुर पालेको

देखिन्छ । यसैगरी कुखुरा तथा अन्य पन्ध्रीतर्फ हेर्दा ४,१४५ कृषक परिवारसँग ७२,६४८ वटा कुखुरा र ११४ कृषक परिवारले ८१९ वटा अन्य पन्ध्रीहरू पालेको देखिन्छ ।

विवरण	संख्या	%
जम्मा कृषक परिवार	४,९०८	१००
पशुचौपाया पाल्ने कृषक परिवार	४,३२७	८८.२

तालिका १८.१८ : पाल्तु चौपाया र पन्ध्रीको संख्या र कृषक परिवार

कृषक परिवारको किसिम	पाल्तु चौपाया/पन्ध्री पाल्ने कृषक परिवार		पाल्तु चौपाया/पन्ध्रीको	
	संख्या	संख्या	%	
पशु	४,३२७	४५,२३८	१००	
गाईगोरू	२,६७५	९,७८९	२१.६४	
राँगा/भैसी	१,५८४	४,२६०	९.४२	
बाख्रा/च्याङ्गा	३,१९९	२८,५३५	६३.०८	
भेडा/भेडी	२३	७९	०.१८	
सुगुर/बंगुर	७७५	२,५७५	५.६९	
अन्य पशु	०	०		
पन्ध्री		३०,२८३	१००	
कुखुरा	४,१४५	७२,६४८	९८.८९	
अन्य पन्ध्री	११४	८१९	१.११	

